

# MİLLET MECLİSİ

## TUTANAK DERGİSİ

CİLT: 6

Yüzdördüncü Birleşim

20 . 6 . 1962 Çarşamba

### İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	4	ait umumi ve ek mutabakat beyannamelerinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ile 1955 bütçe yılı Hesabı Katı kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/101, 3/104, 1/47)	6,8,11,12,13,14,46:49
2. — Gelen kâğıtlar	4:5	2. — Muvazeneî Umumiyyeye dâhil dâirelerin 1956 malî yılı hesabı katilerine ait umumi mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1956 bütçe yılı Hesabı Katı kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyon raporu (3/116, 1/52) (S. Sayısı : 163)	6,8,11,12,13,14,14,50:53
3. — Yoklama	5	3. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı getvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyon Başkanlığı	
4. — Başkanlık Divanının Genel Kurula sunuşları	5		
1. — Sayın milletvekillerinden bazılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/320)	5:6		
2. — Erzurum Milletvekili Tahsin Telli'nin, hac ödevlerini yerine getirmek üzere kaç kişinin pasaport aldığını ve rahatça gidip gelmelerini temin için ne gibi tedbirler alındığına dair Dışişleri İçişleri Bakanlarından sözlü sorusunun geriverilmesine dair önergesi (6/290), (4/87)			
5. — Görüşülen işler	6		
1. — Muvazeneî Umumiyyeye dâhil dâirelerin 1955 malî yılı hesabı katilerine	6		

kanlıkların tezkereleri (M. Meclisi : 1/189 ;  
C. Senatosu : 1/47) (S. Sayısı : 219) 6,8,11,12,  
13,14,16,54:57

4. — Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 mali yılı Hesabı Katisine ait ve ek mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 Bütçe yılı Hesabı Katii kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/95, 3/96, 1/48) (S. Sayısı : 218) 6,8,11,12,13,14,16,58.61

5. — Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri komisyonları raporları (1/125) (S. Sayısı : 68) [Birinci görüşme tarihi : 7.5.1962] 7,8,11,12,13,14,32,62:65

6. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü'nün, Uçak Genel Beyannamesinin sağlıkla ilgili kısmını değiştiren 19 Mayıs 1960 tarihli Ek Tüzüğü'nün onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/21) (S. Sayısı : 69) [Birinci görüşme tarihi : 7.5.1962] 7,8,11,12,13,14,32,66:69

7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır eyaleti arasındaki 15.8.1953 tarihli Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarına ek Protokol) ile eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret Komisyonları raporları (1/145) (S. Sayısı : 72 [Birinci görüşme tarihi : 7.5.1962] 7,8,8,11,12,13,14,  
32,70:73

8. — Ahvali şahsiye konusunda Milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri komisyonları raporları (1/135) (S. Sayısı : 74) [Birinci görüşme tarihi : 7.5.1962] 8,11,  
12,13,14,32,74.77

9. — Aydın Milletvekili İsmet Sez-

gin'in, 1076 sayılı Yedek Subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 neü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları raporları (2/39) (S. Sayısı : 165) !

10. — Ankara Şap Enstitüsü ve müştemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girilmesi hakkında kanun tasarısı ve Tarım, Bayındırlık ve Bütçe komisyonları raporları (1/147) (S. Sayısı : 170) 8:9

11. — Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/193) (S. Sayısı : 217) 9:10

12. — İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri teşkilât ve tesisatının İstanbul Belediyesine devrine dair 3645 sayılı Kanununun 10 neü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/144) (S. Sayısı : 78) 10:11

13. — 3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 neü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Bütçe komisyonları raporları (1/146) (S. Sayısı : 150) 11

14. — Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Bütçe komisyonları raporları (1/151) (S. Sayısı : 151) 11:12

15. — 2644 sayılı Tapu Kanununun 15 neü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/152) (S. Sayısı : 154) 12

16. — Millî Eğitim Bakanlığına, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir teknik okul açılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları raporları (1/26) (S. Sayısı : 164) 12:13

17. — Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/107) (S. Sayısı : 166)

13

18. — Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinde muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/123) (S. Sayısı : 167)

13:14

19. — Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerin Gümrük vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Bütçe komisyonları raporları (1/143) (S. Sayısı : 168)

14

20. — Mersin limanı inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret ve Bütçe komisyonları raporları (1/139) (S. Sayısı : 169)

14:15

21. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçe ile başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/253) (S. Sayısı : 213)

15:16,16:32,

32:33

## 6. — Sorular ve cevaplar

33

### a) Yazılı sorular ve cevaplar

33

1. — Tokat Milletvekili Ali Diz-

man'ın, Tokat ili dâhilinde, bilûmum dairelerce yapılacak yatırımların neden ibaret olduğuna dair soru önergesi ve Başbakan adına Başbakan Yardımcısı Akif Eyidoğan'ın yazılı cevabı (7/95)

33:39

2. — Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Marmara Ereğli'sini Edirne - İstanbul Devlet yoluna bağlayan yolun asfalt olarak ıslahının düşünülüp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Emin Paksüt'ün yazılı cevabı (7/118)

40

3. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne İli dâhilinde fazla miktarda yetiştirilen ay çiçeğinin hastalıktan kurtarılması için alınan veya alınması düşünülen bir tedbir olup olmadığına dair yazılı soru önergesi, ve Tarım Bakanı Cavit Oral'ın yazılı cevabı (7/121)

40:42

4. — Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Pınarhisar Ortaokulundan iki öğretmene mecburi izin veren kaymakam hakkında memuriyet görevini suiistimalden dolayı bir takibata geçilip geçirilmediğine dair yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun yazılı cevabı (7/123)

42:43

5. — Hatay Milletvekili Şekip İnâl'm, İstanbul şehir hatları vapur ve seferlerinin hangi esas ve usullere göre kiraya verildiğine ve kira mukavelelerinin tatbikatı dolayısıyla yargı organlarına intikal eden dâva bulunup bulunmadığına dair yazılı soru önergesi, ve Ulaştırma Bakanı Cahit Akyer'in yazılı cevabı (7/128)

43:44

6. — Giresun Milletvekili . İ. Etem Kılıçoğlu'nun, bu yıl Karadeniz Bölgesi illerinden hangilerinde fındık kurdu mücadelesi yapıldığına dair soru önergesi ve Tarım Bakanı Cavit Oral'ın yazılı cevabı (7/140)

44:45

## 1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Kütahya Milletvekili Rauf Kıray ve 4 arkadaşının, 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 nci maddesinin 58 nci bendine tevfikan belediyelere kurulan toptancı hallerin sureti idaresi hakkındaki Kanunun 7 nci maddesinin tadili hakkındaki kanun teklifinin reddine dair İçişleri Komisyonu raporu kabul olundu.

İstanbul milletvekilleri Vahyi Özarar ve Sabri Vardarh'nın, 2490 sayılı Artırma, Ek-siltme ve İhale Kanununun 17 nci maddesinin (c) fıkrasının tadili ile

Millet Meclisi İdareci üyelerinin sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi teşekküllerin teşkilâtıyla idare ve murakabeleri hakkında 17 Haziran 1938 tarih ve 3460 sayılı Kanuna ek kanun hakkındaki tekliflerinin, komisyonların isteği üzerine, geriverilmesi kabul olundu.

Muvazenei Umumiyeğe dâhil dairelerin 1955 malî yılı hesabı katilerine ait umumi ve ek mutabakat beyannamelerinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ile 1955 bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu,

Muvazenei Umumiyeğe dâhil dairelerin

1956 malî yılı hesabı katilerine ait umumi mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1956 bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu,

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması ve

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı hesabı katisine ait ve ek mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 Bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu tasarıları görüşüldü ve açık oya sunuldu.

Yapılan oylamada çoğunluk sağlanamadığından tasarıların önümüzdeki birleşimde tekrar oya konulacağı bildirildi.

20 . 6 . 1962 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan  
Başkanvekili  
Ö. Zekâi Dorman

Kâtip  
İzmir  
Kadri Özek  
Kâtip  
Malatya  
Nurettin Akyurt

## 2. — GELEN KÂĞITLAR

### Tasarılar

1. — Âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanunun 60 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun tasarısı (1/230) (Adalet ve Maliye komisyonlarına).

2. — 1962 yılı Bütçe Kanununun 22 nci maddesinin yürürlükten kaldırılması hakkında kanun tasarısı (1/231) (Karma Bütçe Komisyonuna)

3. — 97 sayılı Kanuna göre askerlik hizmetlerini Millî Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak yapanların ilkökul öğretmenliğine tâyinleri hakkında kanun tasarısı (1/232) (Millî Eğitim, Maliye ve Bütçe komisyonlarına).

4. — Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkındaki Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı (1/233) (Dışişleri, İçişleri ve Adalet komisyonlarına)

5. — Hükümetimiz ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin resmî bir müessesesi olan Milletlerarası Kalkınma Dairesi arasında imzalanan İstikraz Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı (1/234) (Maliye, Dışişleri ve Bütçe komisyonlarına)

6. — Sürekli görevle yabancı memleketlerde bulunan memurların aylıkları hakkındaki 4991 sayılı Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı (1/235) (Dışişleri, Maliye ve Bütçe komisyonlarına)

7. — Türkiye ile Afganistan arasında akdedilen Kültür Andlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı (1/236) (Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonlarına).

8. — Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununun 62 nci maddesinin son fıkrasının yürürlükten kaldırılması hakkında kanun ta-

sarısı (1/237) (Tarım ve Adalet komisyonlarına).

*Teklifler*

9. — İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in, Kamu iktisadi teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesinin düzenlenmesi hakkında kanun teklifi (2/273) (Anayasa Komisyonuna)

10. — Nevşehir Milletvekili Ali Baran Numanoglu ve 16 arkadaşının, İşçi Sigortaları Kurumu Kanununun muaddel 20 nci maddesine bir bent eklenmesi hakkında kanun teklifi (2/274) (Çalışma, Maliye ve Bütçe komisyonlarına)

*Tezkereler*

11. — Balıkesir Milletvekili Gökhan Evliyaoğlu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/321) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu)

12. — Bolu Milletvekili Turgut Çulha'nın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/322) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu)

13. — Siirt Milletvekili Hayrettin Özgen'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi (3/323) (Anayasa ve Adalet komisyonlarından mürekkep Karma Komisyonu)

**BİRİNCİ OTURUM**

Açılma saati : 15,00

**BAŞKAN — Başkanvekili Mekki Keskin**

**KATIPLER : Kadri Özek (İzmir), Zeki Baltacıoğlu (Bolu)**

**BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.**

**3. — YOKLAMA**

**BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.**  
(Yoklama yapıldı.)

**BAŞKAN — Ekseriyetimiz var, gündeme başlıyoruz.**

**4. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI**

1. — *Sayın milletvekillerinden bâzılarına izin verilmesi hakkında Başkanlık Divanı tezkeresi (3/320)*

**BAŞKAN — Tezkereyi okutuyorum.**

Genel Kurula

Aşağıda adları yazılı sayın milletvekillerinin hizalarında gösterilen müddetlerle izinleri Başkanlık Divanınının 16 . 6 . 1962 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet yüce tasviplerine arz olunur.

Millet Meclisi Başkanı  
Fuad Sirmen

Samsun Milletvekili Bahri Cömert, 15 gün, mazeretine binaen 18 . 6 . 1962 tarihinden itibaren.

Sivas Milletvekili Güner Sarısözen, 15 gün, mazeretine binaen 11 . 6 . 1962 tarihinden itibaren.

BAŞKAN — Samsun Milletvekili Bahri Cömert'e 18.6.1962 tarihinden itibaren 15 gün izin verilmesini reylerinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sivas Milletvekili Güner Sarısözen'e 11.6.1962 tarihinden itibaren 15 gün izin verilmesini reylerinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, sunuşların ikinci maddesi:

2. — *Erzurum Milletvekili Tahsin Telli'nin, hac ödevlerini yerine getirmek üzere kaç kişinin pasaport aldığını ve rahatça gidip gelmelerini temin için ne gibi tedbirler alındığına dair Dışişleri ve İçişleri Bakanlarından sözlü sorusunun geriverilmesine dair önergesi (6/290) (4/87)*

BAŞKAN — Önergeyi okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin 13 sıra numarasında 6/290 sayılı «hac ödevlerini yerine getirmek için kaç kişinin pasaport aldıklarına.» dair sözlü sorusu Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarınca yazılı olarak cevaplandırılmıştır.

Bu sebeple sorumu geri aldığımı ve gereğinin ifasını arz ederim.

Erzurum Milletvekili  
Tahsin Telli

BAŞKAN — Soru gündeme alındığına göre, geriverilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiş ve geriverilmiştir.

Geçen birleşimde açık oya konulup gerekli nısap sağlanamayan 4 madde vardır; şimdi bunlar açık oylarınıza sunulacaktır. efendim.

## 5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Muvazenei Umumiyyeye dâhil dairelerin 1955 malî yılı hesabı katîlerine ait umumi ve ek mutabakat beyannamelerinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ile 1955 bütçe yılı Hesabı Katî Kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/101, 3/104, 1/47) (S. Sayısı : 162)*

2. — *Muvazenei Umumiyyeye dâhil dairelerin 1956 malî yılı hesabı katîlerine ait umumi mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile 1956 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/116, 1/52) (S. Sayısı : 163)*

3. — *1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporuna dair Cumhuriyet Senatosu ve Karma Bütçe Komisyonu Başkanlıkları tezkereleri (M. Meclisi : 1/189; C. Senatosu : 1/47) (S. Sayısı : 219)*

4. — *Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 malî yılı Hesabı Katîsine ait ve ek mutabakat beyannamesinin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkereleri ile Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün 1955 bütçe yılı Hesabı Katî kanunu tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/95, 3/96, 1/48) (S. Sayısı : 218)*

BAŞKAN — Kutular ayrı ayrı dolaştırılacaktır. Arkadaşlar lütfen oylarını kullansınlar.

Oylarınızı kullandıktan sonra salondan ayrılmamanızı rica ederim. Zira, bundan sonra görüşülecek işlerde de yine açık oya müracaat edeceğiz.

Şimdi iki önerge var, okutuyorum.

Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemde bulunan kanun tasarısı ve tekliflerinin sözlü sorulardan önce görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Çorum  
Abdurrahman Güler

Millet Meclisi Başkanlığına

1. Kanun teklif ve tasarılarının sözlü sorulardan önce görüşülmesi,

2. Gündemin V/B-2 maddesindeki birinci defa görüşülecek işlerden İmar Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair İmar ve İskân Komisyonu raporunun öne alınması ve önce görüşülmesi hususlarının reye arzını saygı ile teklif ederim.

Ankara  
İbrahim İmirzaloğlu

BAŞKAN — Efendim, her iki önerge de kanun teklif ve tasarılarının sözlü sorulardan evvel görüşülmesine dairdir. Yalnız, ikinci önerge-

de ayrıca gündemdeki bir kanun teklifinin diğerlerine tercihan görüşülmesi de istenmektedir. Halbuki bu teklif edilen kanun Hükümetçe çıkarılması istenen kanun tasarılarından değildir. Bunun üzerinde daha evvelki birleşimde karar alındı. Hükümetin arzu etmediği kanun teklifini görüşmiyecektik. Onun için arkadaşımızın önergesinin bu kısmını oylarınıza sunmıyacağım.

Kanun teklif ve tasarılarının sözlü sorulardan evvel görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci defa görüşülmesi yapılacak işler.

5. — *Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri komisyonları raporları (1/125) (S. Sayısı : 68) (1)*

BAŞKAN — İkinci görüşülmesidir, maddeleri okutuyorum. Tâdil teklifi olan arkadaş varsa maddeler okunurken verebilir.

**Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair Kanun**

MADDE 1. — 4 Eylül 1958 tarihinde İstanbul'da imzalanan Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin Sözleşmenin onaylanması uygun görülmüştür.

BAŞKAN — Madde üzerinde tadil teklifi yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VAHAP DİZDAROĞLU (Mardin) — Komisyon da yok, Hükümet de yok.

BAŞKAN — Bu, ikinci defa görüşülmesi yapılacak işlerden. Bakanın bulunmasına lüzum yok. («Alâkalı Komisyon yok» sesleri) Alâkalı komisyonlar lütfen yerlerini almışlardır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Değiştirge önergesi yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini İçişleri ve Dışişleri Bakanları yürütür.

(1) Birinci görüşülmesi 7. 5. 1962 tarihli 85 nci Birleşimdedir.

BAŞKAN — Değiştirge önergesi yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Tümü hakkında söz istiyen? Yok. Kanun tasarısı açık oylarınıza sunulmuştur efendim.

6. — *6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü'nün, Uçak Genel Beyannamesinin sağlıkla ilgili kısmını değiştiren 19 Mayıs 1960 tarihli Ek Tüzüğü'nün onaylanması hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım komisyonları raporları (1/21) (S. Sayısı : 69) (1)*

BAŞKAN — İkinci müzakeresidir maddeleri okutuyorum efendim.

**6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü'nün, Uçak Genel Beyannamesinin sağlıkla ilgili kısmını değiştiren 19 Mayıs 1960 tarihli Ek Tüzüğü'nün onaylanması hakkında Kanun**

MADDE 1. — 6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü'nün, Uçak Genel Beyannamesinin sağlıkla ilgili kısmını değiştiren 19 Mayıs 1960 tarihli Ek Tüzük onaylanmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında değiştirse önergesi yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Ocak 1961 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Kanun tasarısının tümü hakkında leh ve aleyhte söz istiyen? Yok. Kanun tasarısının tümü açık oylarınıza sunulmuştur efendim.

7. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza*

(1) Birinci görüşülmesi 7. 5. 1962 tarihli 85 nci Birleşimdedir.

edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır Eyaleti) arasındaki 15.8.1953 tarihli Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarına ek Protokol» ile eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğ u hakkındaki kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret komisyonları raporları (1/145) (S. Sayısı : 72) (1)

BAŞKAN — Dışişleri ve Ticaret komisyonları yerlerini alsınlar.

Tasarının ikinci görüşülmesidir.. Maddelere geçiyoruz..

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır Eyaleti) arasındaki 15.8.1953 tarihli Ticaret ve Ödeme anlaşmalarına ek Protokol» ile eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun**

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında 21.6.1961 tarihinde Ankara'da imzalanan ilişik «Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır Eyaleti) arasındaki 15.8.1953 tarihli Ticaret ve Ödeme anlaşmalarına ek Protokol» ile eklerinin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — Madde hakkında değiştirge önergesi yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının tümü üzerinde leh ve aleyhte konuşmak isteyen arkadaşımız var mı? Yok. Tasarının tümünü açık oylarınıza arz ediyorum.

Yedi numaralı kutular sıralar arasında dolaştırılacaktır.

(1) Birinci görüşülmesi 7.5.1962 tarihli 85 nci Birleşimdedir.

8. — Ahvali şahsiye konusunda Milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve İçişleri komisyonları raporları (1/135) (S. Sayısı : 74) [Birinci görüşme tarihi : 7.5.1962] (1)

BAŞKAN — İçişleri Komisyonu yerlerini alsın. Dışişleri Komisyonu yerinde kalsın. Tasarının ikinci görüşülmesidir. Maddelere geçiyoruz.

**Ahvali şahsiye konusunda milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair Kanun**

MADDE 1. — 4 Eylül 1958 tarihinde İstanbul'da imzalanan Ahvali şahsiye konusunda Milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki Sözleşmenin onaylanması uygun görülmüştür.

BAŞKAN — Madde hakkında değiştirge önergesi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini İçişleri ve Dışişleri Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

Tasarının tümü üzerinde lehte ve aleyhte konuşmak isteyen arkadaşlarımız var mı? Yok.

Tasarının tümünü açık oylarınıza sunuyorum.

İkinci görüşülmesi yapılacak işler de bu suretle bitmiş oluyor.

Oylarını kullanmamış olan arkadaşlarımız, oylarını kullanabilirler...

Birinci görüşülmesi yapılacak işlere geçiyoruz.

9. — Aydın Milletvekili İsmet Sezgin'in, 1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sa-

(1) Birinci görüşülmesi 7.5.1962 tarihli 85 nci Birleşimdedir.



*yılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları raporları (2/39) (S. Sayısı : 165) (1)*

BAŞKAN — Efendim, bu mevzuda komisyonun öncelik ve ivedilik teklifleri vardır. Bu tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Encümeni lütfen yerini alsın...

Tasarının esbabı mucibesi basılıp dağıtılmış olduğuna göre, arkadaşlarımız bundan haberdardırlar. Tasarının tümü hakkında lehte ve aleyhte konuşmak isteyen var mı? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyon raporunda tasarının ivedilikle görüşülmesi mündemictir. Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının ivedilikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Komisyonu lütfen yerini alsın.

Birinci maddeyi okutuyorum.

**1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesi hakkındaki 97 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun**

MADDE 1. — 1076 sayılı Yedek subay ve askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bunlardan askerlik hizmetlerini Türk Silâhlı Kuvvetleri Okuma - Yazma Okulunda yapan (asıl ilkokul öğretmenlerine) bu vazife ile görevlendirildikleri tarihten başlamak üzere ayda 150 lira eğitim tazminatı verilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 165 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

MADDE 3. — Bu kanunu Millî Eğitim ve Milli Savunma Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü hakkında leh ve aleyhte konuşmak isteyen var mı?

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının tümü Meclisimizce kabul edilmiştir.

BAŞKAN — Efendim, gündemde birinci görüşülmesi yapılacak işler kısmında, 17 nci sırada bulunan maddeye geçiyoruz.

*10. — Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâti inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Tarım, Bayındırlık ve Bütçe komisyonları raporları (1/147) (S. Sayısı : 170) (1)*

BAŞKAN — Komisyon raporlarında öncelik ve ivedilik teklifleri bulunmaktadır.

Tasarının öncelikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen arkadaşımız var mı? Yok. Maliye Bakanı buradalar mı? Evet.

Komisyonlar yerlerini alsınlar.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

Tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

Birinci maddeyi okutuyorum.

**Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâti inşası için gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hakkında Kanun**

MADDE 1. — Ankara'da Şap Enstitüsü ve müstemilâtının inşa ve tesis işleri için 7 500 000 liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanlığı yetkilidir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok... Maddeyi oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 170 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye, Bayındırlık ve Tarım Bakanları yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde leh ve aleyhte söz isteyen var mı? Yok... Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

11. — *Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/193) (S. Sayısı : 217) (1)*

BAŞKAN — Komisyon raporunda tasarının öncelikle ve ivedilikle görüşülmesi teklif edilmektedir. Tasarının öncelikle görüşülmesi hususunun oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Eğitim ve Bütçe Komisyonları lütfen yerlerini alsınlar.

Tasarının tümü üzerinde konuşmak isteyen arkadaşımız var mı?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyonun ivedilik teklifi vardı. Tasarının ivedilikle görüşülmesi hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci maddeyi okutuyorum.

**Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek Kanun**

MADDE 1. — Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 24 . 2 . 1962 tarihli ve 23 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir :

«Ek madde — Türkiye Büyük Millet Mec-

(1) 217 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

lisi üyeleri dışında bir bakanlığa atananlara bakanlık temsil ödeneğinden başka (1) sayılı Kanunun birinci maddesinde tesbit edilen miktarda ödenek ve yolluk, görevlendirildikleri bakanlık bütçesinin aylık ve yolluk tertiplerinden işe başladıkları tarihten itibaren ödenir.

Emeklilik hakkı tanınan bir görevde iken bakanlığa getirilmiş bulunanlar asli görevlerinden aylıksız izinli sayılırlar. Bunlarla, daha önce emekli hakkı tanınan bir görevde bulunmuş olanların, bakanlıkta geçirdikleri süreler terfi ve emekliliklerinde sayılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaşımız var mı?

ASIM EREN (Niğde) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlar; Bakanlar hakkında huzuru âlinize getirilmiş olan kanun tasarısı, bir diğer boşluğu hatırlatması bakımından önemlidir.

Evvelce milletvekilleri ve Cumhuriyet Senatosu üyeleri için tahsisat ve yolluk kanunları konuşulurken, lâğvedilmiş bir kanunda, Meclis üyeliğinden ayrılan sayın üyelerin emeklilik maaşlarının hangi kıstas üzerinde hesaplanacağına dair evvelce mevcudolan hüküm yerine bir hüküm konmamıştır. Bakanlar için şimdi böyle bir hüküm ısdar edilirken; sehven, zühul olarak kanunda boş bırakılmış olan bu noktayı hatırlatmakta fayda buluyorum. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımından önce Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından bir Bakanlığa getirilmiş bulunanlar da, bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaşımız var mı? Yok... Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tümü üzerinde lehte ve aleyhte söz isteyen? Yok.

Tasarının tümünü, oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarının tümü Meclisimizce kabul edilmiştir.

Oylarını kullanmayan arkadaşlarımız lütfen kullansınlar..

Şimdi, gündemde birinci defa görüşülecek işler kısmının, birinci maddesine geçiyoruz.

12. — *İstanbul, Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri teşkilât ve tesisatının İstanbul Belediyesine devrine dair 3645 sayılı Kanununun 10 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/144) (S. Sayısı : 78)*

BAŞKAN — Sayın İçişleri Bakanı bulunmadığı için görüşülmesi bir defaya mahsus olmak üzere tehir edildi.

83, 146 ve 147 S. Sayılı basmayazılarla ilgili kanun teklif tasarılarının görüşülmesini Hükümet istemiyor. Beş numaralı tasarıya geçiyoruz.

13. — *3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Bütçe komisyonları raporları (1/146) (S. Sayısı : 150) (1)*

BAŞKAN — Tarım Bakanı buradalar. Tarım Komisyonu lütfen yerini alsın.

Diğer kanun tasarıları hakkında oylarını kullanmayan arkadaşımız var mı?.. Lütfen oylarınızı kullanınız efendim.

Beş numaralı tasarının tümü hakkında söz isteyen var mı?.. Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun**

MADDE 1. — 3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

(1) 150 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Madde 23. — Müsteşar, müsteşar muavimleri, Teftiş Kurulu Başkanı, genel müdürler, hukuk müşaviri, müşavir müfettişler, başmüfettişler ve müfettişler müşterek kararname ile tâyin olunurlar.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihinde yukarda gösterilen memuriyetlerden vazife başında olan müsteşar muavini ile başbaşmüfettişler ve müfettişlerin evvelce Bakanlık makamınca yapılmış olan tâyinleri bu kanun gereğince yapılmış sayılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Tarım Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının birinci müzakeresi tamamlanmıştır.

Oylarını kullanmayan arkadaşlarımız var mı? (Var, var sesleri) Aman, acele buyurunuz arkadaşlar, kutuları kaldırıp tasnif edeceğiz.

Gündemin 6 ncü maddesine geçiyoruz :

14. — *Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Bütçe komisyonları raporları (1/151) (S. Sayısı : 151) (1)*

BAŞKAN — Tarım Bakanı burada. Tarım ve Bütçe komisyonları lütfen yerlerini alsınlar.

Tasarının tümü hakkında konuşmak isteyen arkadaşımız var mı? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Maddeleri okutuyorum.

(1) 151 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmına, ilişik cetvelde derece, aded ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının birinci müzakeresi Meclisimizce tamamlanmıştır.

Oylarını kullanmayan arkadaşlarımız var mı? (Var, var sesleri)

BAŞKAN — Birinci görüşmesi yapılacak işlerin 8 numaralı.

15. — 2644 sayılı Tapu Kanununun 15 nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu (1/152) (S. Sayısı : 154)

BAŞKAN — Devlet Bakanı burada mı? Yok. Bakan bulunmadığı için tehir edildi.

Oylarını kullanmayan var mı? (Var, var sesleri)

BAŞKAN — Gündemin bundan sonraki 157 ve 161 S. Sayılı matbualarla ilgili maddelerinin görüşülmesini Hükümet istemiyor.

16. — Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir teknik okul açılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları raporları (1/26) (S. Sayısı : 164) [Dağıtma tarihi : 4.6.1962] (1)

(1) 164 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Millî Eğitim Bakanı, burada, Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları lütfen yerlerini alsınlar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde konuşmak isteyen var mı? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir teknik okul açılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 7475 sayılı Kanunla, Millî Eğitim Bakanlığınca açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta, Elektrik, Makina, Maden ve İnşaat Mühendisliği şubelerini ihtiva etmek üzere bir Teknik Okul açılmasına Millî Eğitim Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu okula ait ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (VI) işaretli «Meslekî ve Teknik Öğretim dairelerine bağlı okullar ve görevler» kısmına; (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin (IV) işaretli «Teknik Öğretim okulları» kısmına eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu teknik Okulun öğretim binası, atelye, lâboratuvar, yurt binası, öğretmen lojmanları gibi her türlü inşaatını ve arsaların istimplâkini, lüzumlu her çeşit alât, teçhizat ve tesisatını temin etmek üzere yıllık tediye miktarı 4 000 000 lirayı geçmemek şartıyla 16 000 000 liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Millî Eğitim Bakanı yetkilidir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Üçüncü madde gereğince girilecek taahhütlerin karşılığı Millî Eğitim Bakanlığınca bütçesinde açılan özel bir bölüme konur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Üçüncü madde gereğince yapılacak bilûmum inşaat ve tesisat hakkında 4304 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi ile 4470 sayılı Kanunun hükümleri tatbik olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 4936 sayılı Üniversiteler Kanununa göre profesörlük, doçentlik, öğretim görevlisi ve asistanlık unvanını alanlardan 7475 sayılı Kanunla kurulacak iki Teknik Okulu ile Zonguldak ve Yıldız Teknik okullarında görev alan profesörlere 800, doçentlere 500, öğretim görevlisine 300, asistanlara 200 lira Üniversiteler Kanunundaki kayıt ve şartlar dairesinde tazminat verilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?... Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının birinci görüşülmesi tamamlanmıştır.

Oylarını kullanmayan arkadaşımız var mı?... Tekrar hatırlatayım, 8 açık oy kullanılacaktır. Oylarını kullanmayan arkadaşlar lütfen kullansınlar. Bir numaralı tasarı için oy kullanmayan arkadaşımız var mı? Bir numaralı tasarinın oy toplama muamelesi bitmiştir.

17. — *Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/107) (S. Sayısı : 166)*

BAŞKAN — Tasarının tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza su-

(1) 166 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

nuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur. Maddeyi okutuyorum.

**Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında Kanun**

MADDE 1. — 30 . 11 . 1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair 22 . 5 . 1961 tarihli ve 5/1227 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi onanmıştır.

BAŞKAN — Madde' hakkında söz istiyen? yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

MADDE 2.— Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

Tasarının birinci müzakeresi bitmiştir.

18. — *Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/123) (S. Sayısı: 167) (1)*

BAŞKAN — Hükümet burada, ilgili komisyonlar yerinde. Tasarının tümü hakkında konuşmak isteyen arkadaş var mı? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Maddeyi okutuyorum.

**Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında Kanun**

MADDE 1. — 30 . 11 . 1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetveli-

(1) 167 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

nin, 2 . 1 . 1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 31.02 pozisyonuna ve yine 146 sayılı Kanuna ekli aynı cetvelin 31.0,3 31.04 ve 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük vergilerinin 11 . 1 . 1961 tarihinden itibaren muafiyet haddine indirilmesine dair 8 . 2 . 1961 tarihli ve 5/820 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi onanmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tasarının birinci müzakeresi bitmiştir.

BAŞKAN — Efendim, oylarını kullanmayan arkadaş var mı? 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nei yuvarlaklara oylarını kullanmayan arkadaş var mı? Oy toplama muamelesi bitmiştir.

1 numaralı yuvarlağa oylarını kullananların tasnif neticesini arz ediyorum.

1955 malî yılı kesinhesap kanunu tasarısına (281) arkadaşımız oy kullanmış, (279) kabul, (2) çekinse vardır, tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Gündeme geçiyoruz.

19. — *Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerin Gümrük vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Bütçe komisyonları raporları (1/143) (S. Sayısı : 168) (1)*

BAŞKAN — Hükümet burada, Maliye Bakanını ve komisyon da buradalar. Tasarının tümü hakkında söz istiyen arkadaş var mı? Maddelelere geçilmesini yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

(1) 168 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

**Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerin Gümrük Vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında Kanun**

MADDE 1. — 30 . 11 . 1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 2 . 1 . 1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 87.01 pozisyonunun (a) ve (b) talî pozisyonlarına dâhil her türlü traktörlerin Gümrük Vergilerinin 11 . 1 . 1961 tarihinden itibaren % 15 nisbetine indirilmesine dair 14 . 4 . 1961 tarihli ve 5/1074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi onanmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının birinci müzakeresi bitmiştir.

1956 malî yılı Kesinhesap kanun tasarısına (282) arkadaş oy vermiş, (281) kabul, 1 çekinse oyla tasarı Meclisimizce kabul olunmuştur.

20. — *Mersin limanı inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret ve Bütçe komisyonları raporları (1/139) (S. Sayısı : 169) (1)*

BAŞKAN — Tasarının tümü üzerinde söz istiyen? Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

(1) 169 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

**Mersin Liman inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkında Kanun**

MADDE 1. — Mersin'de liman inşaat sahası dâhilinde Bayındırlık Bakanlığınca inşaat plânı gereğince silo sahası olarak tesbit ve tefrik edilmiş bulunan denizden dolma 37 620 metrekaare yerin, maliyet bedeli olan 3 909 470 lira üzerinden Toprak Mahsulleri Ofisine satışına Maliye Bakanı mezdur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olunmuştur.

Tasarımın birinci müzakeresi bitmiştir.

21. — *İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincaan Milletvekili Sadık Perincek'in, Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçe ile başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/253) (S. Sayısı : 213) [Dağıtma tarihi : 8.6.1962] (1)*

BAŞKAN — Anayasa Komisyonu lütfen yerini alsınlar.

Efendim, raporda komisyonun bir düzeltmesi varmış. Tabettirilip, sizlere dağıtılmış bulunan tasarının Anayasa Komisyonu raporunda bir düzeltme yapıyor. Tabii bu düzeltmeye göre oylarınızı kullanacaksınız. Okutuyorum.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçe ile başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi» ni ve bu teklif hakkındaki Anayasa Komisyonu raporunu muhtevi

(1) 213 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

213 sıra sayılı vesikanın metninde bazı önemli baskı hataları vardır. Bu hatalar aşağıdaki şekilde düzeltilecektir :

— 1 nci sayfada «genel gerekçe» kısmının 3 ncu satırındaki «dilekçi» kelimesi «dilekçe» olacaktır.

— 2 nci sayfanın 17 nci satırındaki «kararına» kelimesi «kararında» olacaktır.

— Aynı sayfanın 22 nci satırındaki «bağladığı» kelimesi «bağlamadığı» olacaktır.

— Aynı sayfanın 23 ncu satırındaki «eğer» kelimesi çıkarılacaktır.

— Aynı sayfanın 28 nci satırındaki «evveliyetle» ibaresi «evveliyetle» olacaktır.

— 3 ncu sayfadaki 14 ncu maddeye ait gerekçenin 4 ncu satırındaki «tarz» ve «karma» kelimeleri arasına «bir» kelimesi girecektir.

— 7 nci sayfada yer alan kanun teklifinin 4 ncu maddesinin 2 nci satırındaki «ve» kelimesi çıkarılacak ve yerine bir virgöl konacaktır.

— 9 ncu sayfada yer alan kanun teklifinin 9 ncu maddesinin ilk fıkrasının 5 nci satırındaki «gösterek» ibaresi «göstererek» olacaktır.

— 9 ncu sayfada yer alan Anayasa Komisyonu değişikliğinin 8 nci maddesinin başlığı olarak «Başkanlıkların temsili» ibaresi ilâve olunacaktır.

— 10 ncu sayfada yer alan kanun teklifinin 9 ncu maddesinin 5 nci fıkrasının ilk satırındaki «kararı» kelimesi «kararının» olacaktır.

— 10 ncu sayfada yer alan kanun teklifinin 9 ncu maddesinin 5 nci fıkrasının 2 nci satırındaki «benimsendiği» kelimesi «benimsenmesi» olacaktır.

— Aynı sayfada yer alan kanun teklifinin 10 ncu maddesinin 3 ncu satırındaki «işlemez» ve «ancak» kelimeleri arasındaki virgöl, noktalıvirgöl olacaktır.

— 11 nci sayfada yer alan kanun teklifinin 13 ncu maddesinin 3 ncu satırındaki «hükümlerin» kelimesi «hükümlülerin» olacaktır.

— Aynı sayfada yer alan Anayasa Komisyonu değişikliğinin 13 ncu maddesinin 5 nci satırındaki «hısımlıkları» kelimesi «hısımları» olacaktır.

Arz olunur.

Anayasa Komisyonu Sözcüsü  
ve teklif sahibi  
(İstanbul)  
Coşkun Kırca

BAŞKAN — Rapor üzerindeki tashihler bilgilerinize sunulur. Tasarının tümü hakkında konuşmak isteyen arkadaşımız var mı?

H. ALİ DİZMAN (Tokat) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Bir dakikanızı rica ederim.

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının oylamasına (276) arkadaş iştirak etmiş, (270) kabul (2) ret (4) çekinse oyla tasarının tümü Meclisimizce kabul edilmiştir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 1955 Bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısının oylamasına (278) arkadaş iştirak etmiş, (274) kabul, (4) çekinse oyla tasarının tümü Meclisimizce kabul edilmiştir.

Buyurun Ali Dizman.

HASAN ALİ DİZMAN (Tokat) — Muhterem arkadaşlarım; şimdiye kadar toplanamamış bulunan Dilekçe Komisyonumuzu faaliyete geçirmek için, arkadaşlarımızın gayretiyle bugün gündeme girmiş bulunan metin elimize geçmiş bulunmaktadır. Fakat başlığında «kanun» ibaresi kullanılmakta ve her yerinde bunun bir «kanun» olduğu ifade edilmektedir. Evvelâ Meclisin kendi çalışmasını düzenliyen bir statüye «kanun» adı vermek uygun bir tarz değildir ve Anayasamızın geçici maddesi de «Meclisler kendi içtüzüğünü tamamlamaya kadar şu elimizdeki içtüzükle amel edilir» hükmünü koymuş olduğuna göre, Meclisin çalışmasını tanımlayan metinlere tüzük adının verilmesinin uygun olduğunu Anayasa dahi göstermiş durumdadır. Bu itibarla, bunu «kanun» olarak değil, tüzük olarak karara bağlamak daha münasib olur kanaatindeyim. Kaldı ki, meclisler kendi içtüzüklerini hazırlayacaklarına ve bunun içerisinde, diğer komisyonların sahalarını, faaliyet şekillerini belirteceklerine göre, Dilekçe Komisyonunun faaliyet şekli de bu arada elbette ki, mütalâa edilecektir. Bunun ayrı, öbürlerinin ayrı olarak iki ayrı bölümde mütalâa edilmesi de iyi bir hal tarzı olmayacaktır. Onun içindir ki, bunun bir kanun olarak değil tüzük olarak ve içtüzük hazırlanmaya kadar muteber olması, itirazi kaydıyla hazırlanmasının daha uygun olacağı kanaatindeyim.

Bu vesile ile Meclis iç faaliyetleri ile birinci derecede ilgili bulunan Riyasetin şimdiye ka-

dar Dilekçe Komisyonunu faaliyete geçirmek için bu ufak işi üzerine almayıp bunu arkadaşlara bırakmış olmasını da doğru bir hareket olarak mütalâa edemedim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Coşkun Kırca.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım;

Sayın Dizman arkadaşımız hakikaten varidi hatırı olan ehemmiyetli bir meseleyi ortaya attılar. Dediler ki; bu metin kanun olmamalı, İçtüzükte yer almalıdır.

Şimdi niçin kanun teklifi şeklinde geldi. Bu hususu izah etmeden önce, her ne kadar Sayın Riyaset, Sayın Dizman arkadaşımız tarafından kendisine karşı vâkı târize cevap vermedilerse de, evvelâ o noktaya temas etmek suretiyle, bu işin kısa bir tarihçesini de arz edersem zannederim, bu meseleyi de deşmiş olacağım. Meclis teşekkül ettiği zaman, dört siyasi parti grubunun tefrik ettiği arkadaşlardan bir Gayriresmî Komisyon kurulmuşdu. Bu arkadaşlarımız Riyasetle birlikte devamlı surette çalışarak muhtelif metinler meydana getirdiler. Bunları hadizatında Riyaset tahrik etti ve başta Sayın Refet Aksoy olmak üzere Riyaset Divanının mümtaz üyelerinin iştiraki ile önümüzdeki metin hazırlandı. Bu itibarla, Riyaset Divanı bendenizin nâçiz kanaatine, bu meselede elinden gelen her şeyi yapmıştır.

Bu metinler hazırlandıktan sonra bir mesele ortaya çıktı. Bu meseleyi, muhterem Cumhuriyet Senatosu Başkanlık Divanının yetkilileri ile aramızda halletmemiz icab ediyordu.

Bu mesele şu idi : gerçi dilekçe konusundaki hükümler bugün mer'i geçici İçtüzükte yer almıştır. Başka memleketlerde çift meclisli sistemlerde bu, Senato ve Millet Meclisi İçtüzüklerinde ayrı ayrı yer alır, bizde de İçtüzükte yer alsın, dendi.

Şimdi, arkadaşlarım, bu bakımdan Anayasamız bir hususiyet arz ediyor. Bu hususiyet de şudur : 62 nci maddede dilekçeler hakkındaki müracaatların Büyük Millet Meclisine yapılacağından bahsediliyor. Halbuki diğer çift meclisli memleketlerde dilekçe ile müracaatlar çift meclis olarak teşkil edilmiş parlâmentonun bütününe hitabedilerek yapılmaz; ayrı ayrı meclislere yapılır. Her bir meclisin kendi içerisinde



kendi dilekçe komisyonu vardır. Ve aynı dilekçe her iki meclise de ayrı ayrı gönderilse ve o iki meclisten birbirlerinden farklı kararlar çıksa, bu mümkündür arkadaşlar. Çünkü, onların Anayasaları ya dilekçeler hakkında açıklan açığa bir şey demez, bunu tamamen İktüzükler ayrı ayrı tanzim eder, veya, bahsettiği zamanda dilekçelerin parlâmentonun bütününe hitabedeceğine dair bir kayıt ihtiva etmez. Bu kayıt bizim Anayasamızda var. Niçin var? Çünkü, 62 nci madde Türkiye Büyük Millet Meclisinden bahsetmiş, Millet Meclisinden ve Cumhuriyet Senatosundan ayrı ayrı bahsetmemiş.

Şimdi, böyle olunca, acaba Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı İktüzüğünde bu konu yer alabilir mi, alamaz mı? Meseleleri ortaya çıktı. Bendeniz, itiraf edeyim ki, ilk başta bu konunun Birleşik Toplantı İktüzüğünde yer alabileceği kanaatinde idim. Fakat Anayasa hukuku ile yakından uğraşan kıymetli Senatör arkadaşlarımızla yaptığımız son müzakereler neticesinde, bu konunun Birleşik Toplantı İktüzüğünde yer almaması gerektiği hususunda ikna edildim.

Sebeb; Anayasamızın muhtelif yerlerinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tâbirleri geçmektedir. Fakat, bundan evvelki celselerden birinde bil vesileyle arz etmek fırsatını bulduğum gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi ibaresi her kullanıldığı yerde, bundan muradedilen; behemal Birleşik Toplantı değildir.

Bilfarz, 64 ncu madde, «Türkiye Büyük Millet Meclisi kanunları yapar» der, ama kanunların nasıl yapılacağı da yine Anayasa tarafından tanzim edilmiştir. Ve Türkiye Büyük Millet Meclisi kanunları iki Meclis halinde ayrı ayrı çalışarak yapar.

Anayasamızın 63 ncu maddesinin 2 nci fıkrası, «Anayasada Birleşik Toplantı yapılacağı sarahaten belirtilmeden bu Anayasa ile teşriî Meclislere verilmiş hiçbir yetki Birleşik Toplantıda kullanılmamaz» der Oysa ki, dilekçeler hakkındaki yetkilerin Birleşik Toplantıda kullanılacağına dair hiçbir sarahat Anayasada mevcut değildir. Sarahat mevcudolmadığından, dilekçeler üzerindeki muamelelerin de, tıpkı kanunlarda olduğu gibi, çift Meclis halinde çalışmak suretiyle yapılacağı neticesine varmak ictiza eder.

Muhterem arkadaşlar; bu, ayrıca, bir başka bakımdan da Anayasamızın ruhuna uygun düşmektedir. Sebebi şudur; kuvvetler ayrılığı, fonksiyonlar ayrılığı ilkesini bizim gibi tatbik eden memleketlerde teşriî meclislerin dilekçeler hakkında itihaz edecekleri kararlar hukuk nizamında otomatik bir tesir icra etmez ve icrayı hal bağlamaz. Nitekim, anayasalarında bizde olduğu gibi ayrıca sarahat olmadığı için her iki Meclise dilekçe ile müracaat etmek imkânı vardır. Her iki Mecliste aynı dilekçe üzerinde ayrı ayrı kararlar verilebilmesinin başka memleketlerde mümkün olmasının hikmeti de budur. Şimdi, bu böyle olduğuna göre, teşriî organ bir dilekçe hakkında aldığı kararın icra tarafından yürütülmesini sağlamak için, icra organını en iyi nasıl tevîr altına almak kabildir? Anayasanın tanıdığı mürakabe yollarını kullanmak suretiyle. Bunlar da, ezcümle soru, genel görüşme ve gensorudur.

Fakat, hiç şüphe yoktur ki, en kuvvetli mürakabe yetkisine, her iki meclis arasında Yüksek Heyetiniz, yani Millet Meclisi sahiptir. Çünkü bakanların ve Bakanlar Kurulunun siyasi mesuliyetini tahrik yoluyla onu düşürmek yetkisine sadece Millet Meclisi sahiptir. İşte, bu sebepten dolayı, dilekçeler hakkında teşriî organın kesinleşmiş kararlarının icra tarafından mümkün olduğu kadar çabuk ve harfiyen icrasını temin edebilmek, icrayı bu konuda zorlayabilmek için bu zorlama vasıtalarının en kuvvetlisine malik olan Millet Meclisine aynı konuda nihai karar verme yetkisinin tanınması, kanun teklifi sahipleri ve komisyonca uygun görülmüştür. Şimdi, böyle olunca, bir dilekçe karma komisyonu kuruyoruz, işler uzamasın diye. Bu karma komisyonun kararları muayyen bir müddet içerisinde itiraza uğrarsa evvelâ Senatoya, oradan da Millet Meclisine geliyor; Millet Meclisinin alacağı kararlar kesin oluyor. Şimdi, bu karma komisyon Millet Meclisinin bir komisyonu değildir, Cumhuriyet Senatosunun da bir komisyonu değildir, birleşik toplantının da bir komisyonu değildir. Ya nedir? Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında faaliyette bulunan, neyama, Bütçe Karma Komisyonu gibi hiçbir teşriî heyetin komisyonu olmayan, fakat yine de Türkiye Büyük Millet Meclisinin içinde faaliyette bulunan bir komisyon.

Şu halde, Cumhuriyet Senatosu İktüzüğüne bir hüküm koymak suretiyle bu konuda Millet

Meclisini bağlamaya imkân yoktur. Cumhuriyet Senatosu kendi İçtüzüğünde diyebilecektir ki, niçin Millet Meclisinden son defa geçince nihai karar olsun, kesinleşsin? Son olarak Senatodan geçsin ve kesinleşsin diye İçtüzüğüne hüküm koyabilir; biz de koyabiliriz. Ama, bir İçtüzük sadece aidolduğu heyeti bağlar, diğer heyeti bağlamaz.

Bu durumda, Birleşik Toplantı İçtüzüğü iki heyeti de bağlar, denebilir mi?

Yine İçtüzük demek, bir heyetin kendisine mevdu yetkileri kullanırken, çalışmasını düzenleyen vesika demektir. Biraz evvel arz ettiğim gibi birleşik toplantının yetkileri meyanında dilekçe konusu yoktur. Bir heyetin belli bir yetkisi olacak ki, bu yetkiyi kullanırken nasıl hareket edeceğini tanzim etsin. Şu halde bu konu, Anayasamızın 62 ve 63 ncü maddelerine göre, iki madde bir arada mütalâa edilince, İçtüzüklerde yer alamıyor. Çünkü, İçtüzüklerle, sadece muayyen bir heyeti bağlamak kabildir; o da, kendi yetkilerine mütalâa olduğu nisbette. İşte, dilekçe mevzuunda çift Meclis olarak çalışmak mecburiyeti karşısında kaldığımızı göre, iki Meclisi birden, dilekçe konusunda bağlamak için elimizde mevcudolan tek yol kanun çıkarma yoludur. Nitekim, başka memleketlerde ve hattâ bizde de kısmen, Meclislerin iç faaliyetlerine mütalâa bâzı yetkilerin bir kanun hükmüyle düzenlendiği görülmüştür. Şimdiye kadar, hattâ tek Meclis sistemimizde, bütçe müzakereleri Muhasebe Umumiye Kanununun bâzı maddelerine göre yapıyordu. İçtüzük Muhasebe Umumiye Kanunundan hükümler aktarıyordu. Çift Meclis sistemini kabul eden memleketlerde bunun pek çok misali görülmüştür; bilhassa Bütçe Kanunu üzerinde masraf artırıcı ve gelir azaltıcı tekliflerin verilebilmesi hususunda Parlamento üyelerinin haklarını tahdit ve tanzim eden kanun hükümleriyle her iki Meclisi bağlamak yoluna gidilmiştir. İşte burada her iki Meclisi bağlamak icabettiği içindir ki, bir kanun sevk etmiş bulunuyoruz. Aksi halde tekrar arz ediyorum: Meselâ; Senato kendi İçtüzüğüne göre bir Dilekçe Komisyonu derpiş etmiş; bizim İçtüzüğümüz yapılmış; burada da bir Dilekçe Komisyonu kurulması derpiş edilmiş. Onlar der ki, 20 kişi, biz deriz ki, 10 kişi bir araya gelsin. Kim verecek bir araya gelmek kararını? Senato verirse, Millet Meclisini bağlayamaz. Millet Meclisi verirse Senatoyu bağlamaz.

Sonra 20 Senatör ve 10 milletvekili olduğu zaman doğru bir tanzim tarzı mı olur? Karma Komisyon halinde iki komisyonun bir araya gelip çalışacağını farzı muhal kabul etsek her iki Meclis kendi Meclisinden gelecek olan üyenin adedini artırmak yoluyla bu Karma Komisyonun kararlarına hâkim olmaya kalkışabilir ve bu gibi kararlar da diler Meclisi bağlamaz. Binaenaleyh, en salim yol, bu meselede her iki Meclisi ve üyelerini bağlamak için bir kanun çıkarmaktır, dedik ve muhterem Senatonun yetkileriyle teferruat üzerinde olmasa bile prensipler üzerinde nihayet anlaşmaya varılacağını ümid ettik. Şu beyanıyla, nihayet, Sayın Ali Dizman arkadaşımın, çok haklı olarak sorduğu, dilekçelerin bugüne kadar niçin muameleye konulmamış olmasının sebeplerini de izah etmiş olduğunu sanıyorum. Kanun teklifi, Cumhuriyet Senatosundaki ilgililerle karşılıklı olarak sarf ettiğimiz iyi niyetlerin sonucudur. Öyle zannediyorum ki, bu kanun prensip itibarıyla, Senatodan bir müşkülât arz etmeden çıkacaktır.

Bendeniz, bu izahatımın yüksek iltifatınıza mazhar olacağı kanaati ile yüksek huzurunuzdan ayrılıyorum.

BAŞKAN — Sayın Eren.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlarım, kanun teklifinde Karma Bütçe Komisyonuna imtisalen bir prosedür vaz'etmek suretiyle, kararlarını Karma Komisyonun kendi Başkanlık Divanı verecek ve 10 gün zarfında kendi Karma Komisyon üyelerince, itiraz edilmediği takdirde, kesinleşecek deniyor.

Kurulması düşünülen Dilekçe Karma Komisyonu hakkında üç noktada itirazi mütalâalarımı arz edeceğim.

Bir defa, Sayın Ali Dizdar arkadaşımızın mütalâalarına iştirak ediyorum.

Esas yasama meclisleri tüzükleri ve T. B. M. M. müşterek tüzüğü tedvin edilmedikçe, dilekçeler hakkında bir kanunun tedvin edilmesi gariptir. Bu hiçbir zaman Meclis faaliyetleriyle telif edilecek bir hattı hareket değildir. Anayasa'la sarih olarak tüzükten bahsedildiğine göre, bu hususta bir kanun yapılamaz. Bir İçtüzük yeter. Esasen T. B. M. M. içtüzükleri, Meclis tüzüğü kanun kudretindedir. Bu hususta evvelâ konuşmuş olan Ali Dizman arkadaşımın fikirlerini teyidediyorum. Atılan adımın hatalı olduğunu ve

esas tüzükler tedvin edilmedikçe, yani mesnedini teşkil eden hükümler belli olmadıkça, T. B. M. M. de bir içtüzük meydana gelmedikçe buna dayalı olarak yapılması gereken hususların şimdiden ortaya atılması ile, mesnetsiz ve havada kalacağını hatırlatmak isterim.

İkinci nokta : Malûmuâliniz insan haklarını Anayasanın başlangıcında kabul ettik, milletin oyuna arz ettik, referandumla kabul edildi. T. B. M. M. de eski içtüzüklerde vatandaşlara verilen haklar, şimdi burada güçleştirilmiştir. Ezcümle, 5 ve 9 ncu maddeler yetmiyormuş gibi ayrıca 12 nci madde ile kesinleşme müddeti yeniden yeniye ve alabildiğine artırılmıştır. Yani, vatandaş her hangi bir husus hakkında Meclise müracaat ettiğinde bu kanun teklifine göre evvelâ karma komisyonun çalışmasında sakatlık görülüyor. Çünkü, gelen dilekçeleri önce bu komisyonun divanı tetkik eder, sonra komisyon üyelerine yayar ve 10 gün zarfında her hangi bir itiraz vâkı olmazsa bu tetkik neticesi karar gûya kesinleşmiş olur tarzında yeni bir gecikme unsuru kabul edilecektir. Yani Divanın vereceği kararlara ait cetvelde karma komisyon üyeleri buna 10 gün zarfında itiraz etme hakkını kullanacak, ondan sonra karar kesinleşecek!

Ama muhterem arkadaşlarım, burada kesinleşme kelimesi de katiyet ifade etmiyor. Çünkü 9 ve 12 nci maddelerinde görürsünüz, başka hükümler de konuyor ki, kesinleşmiş denen komisyon kararı tekrar tekrar ele alınıyor ve itirazlar oluyor! Nitekim, 9 ncu maddede 30 günlük Meclis üyelerinin itiraz hakkı tanınıyor, 12 nci madde ise tekrar Bakanlara 60 gün zarfında itiraz hakkı tanınıyor. Bu yetmiyormuş gibi, Karma Komisyon Divanına da son bir itiraz ve yasama meclislerinde müzakere edilme isteğinde bulunma hakkı da verilmiş! Yani kesinleşmiş denilen karar yeniden meclislerin heyeti umumiyesinin tetkikine arz edilmesi şeklinde hüküm var. O halde, kesinleşmiş hüküm vasfı bunun neresindedir? Ne vakit kesinleşecek, anlamıyorum. Vatandaşın hakkını arıyabilme hakkı alabildiğine ihlâl edilmiş iğlâk edilmiş ve havada bırakılmıştır.

Vatandaşın dileği komisyonun divanından, komisyonun heyeti umumiyesine arz edilecek. Bu yetmiyormuş gibi tekrar Bakanların itiraz hakkı (bu da 60 gündür) Ayrıca Karma Komisyon Başkanlık Divanına. O da yetmiyormuş gibi tekrar

T. B. M. Meclislerinin heyeti umumiyelerine gelecek. Yani vatandaşın dileği kaç ayda tetkik edildikten sonra kesinleşecek?!

Önümüze gelen kanun teklifi, birbirini nefeder tarzda izahlarla, müphemiyet içinde ele alınmıştır. İnsan haklarını tanımak, bu değildir arkadaşlar. Vatandaşın en son başvuracağı merci Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Buraya gelecek olan her türlü dilekçeler 5 nci maddenin A, B, fıkralarında gösterilen kayıtlar haricinde mutlaka vaktinde tetkik edilmelidir. (C) ve (D) fıkraları konmamalıdır. Karma Komisyonun genel kurulunun kararlarına karşı bir aylık itiraz müddeti içinde her hangi bir T. B. M. M. üyesi itiraz etmez ise karar kesinleşmiş olur, vacibülicera olarak icra organına bildirilmelidir. Onun artık icra organınca tatbik edilmemesi diye bir hali kabul etmemeliyiz. Aksi halde ne T. B. M. M. nin, ne de Karma Dilekçe Komisyonunun hikmeti vücutları kalmaz. Devlet otoritesi ve itibarı, vatandaşın ruhunda sarsılır; Devlete ve T. B. M. M. ne güven kalmaz. Eski usulü bozmaya neden lüzum gördüler bunu anlayamadım. İşte bu noktaları bidayette hatırlatmayı bir vazife addediyorum. Gelen teklif (kanun) ismiyle de yanlıştır, koyduğu prosedürle de yanlıştır. Bu teklif eski güzel usulleri yıkmıştır, iyi bir usul de koymamıştır. Bunun aleyhinde olduğumu hürmetle arz ederim.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun, Sayın Kırca

COŞKUN KIRCA ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ (İstanbul) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Asım Eren'i bu konunun bir içtüzükle mi, yoksa bir kanun ile mi tedvir edilmesinin gerektiği hususunda biraz evvel verdiğim izahat tatmin etmemiştir. Bu defaki konuşmada bu hususu elimden geldiği kadar tekrar arz etmeye çalışacağım. Yalnız, getirdiğimiz prosedürün, eskiye nisbetle, dilekçeler hakkında karar vermeye sürelerini uzattığı, dilekçelerin karara bağlanması hususunda da bir de Başkanlık Divanı süzgeci ihdas edilmek suretiyle karar süresinin uzamasına sebeb olduğu bu suretle insan haklarının ihlâl edildiği yolundaki mütalâalarına katiyen iştirak edemeyeceğim. Darılmasınlar, kendileri öyle zannediyor ki, bu kanun teklifi ile halen mer'i bulu-

nan Geçici İktüzüğün hükümlerini karşılaştırmamışlar.

Muhterem arkadaşlarım, mer'î İktüzüğün 57 nci maddesinde Dilekçe Komisyonunun aldığı kararlara itiraz süresi bir ay idi. Size maddeyi aynen okuyorum; «Her mebus cetvelin dağıtılması gününden başlayarak bir ay içinde Arzuhal Encümeninin bir arzuhal hakkında verdiği karar ne olursa olsun bunun Heyeti Umumiye-de tetkik ve müzakeresini isteyebilir.»

Muhterem arkadaşlarım, huzurunuzdaki teklifte de Dilekçe Karma Komisyonunun alacağı kararlara karşı itiraz süresi, ne bir eksik ne bir fazla, tam bir aydır. Sayın Asım Eren buyurdular ki; ayrıca, bu kanun teklifine, halen geçici İktüzükte mevcudolmayan, bir de 60 günlük süre ilâve edilmiştir. Hayır arkadaşlar!... Bu husus mevcut İktüzüğün 59 neu maddesinden aynen alınmıştır. Maddeyi okuyorum:

«Vekiller, encümence ittihaz olunup kendilerine tebliğ olunan karar üzerine almış oldukları karar ve yapmış oldukları muameleyi nihayet iki ay içinde.. (Biz arada 31 gün olan ayları da düşünerek 62 gün olmasın diye iki ay demeyip 60 gün dedik)... Encümene bildirirler.»

Yani, muhterem arkadaşlar, yapılacak olan muameleler bakımından süreler aynen muhafaza edilmiştir. Eskiden ne idi ise aynı süreler bu teklifte de yer almış ve o şekilde huzuruza getirilmiştir.

Başkanlık Divanı süzgecine gelince :

Muhterem arkadaşlarım, bu hususta Dilekçe Komisyonunda çalışan ve senelerce bu konularda ihtisas sahibi olan arkadaşlarımızla, ezcümle Vasfi Gerger arkadaşımız ve halen çalışmakta olan raportörlere ve nihayet Riyaset Divanının Sayın üyelerine danıştıktan sonra, Sayın Asım Eren'in zannettikleri gibi, bunun, işleri uzatacak mahiyette değil, bilâkis süratle halledici bir prosedür olarak tercih edilmesini uygun gördük. Muhterem arkadaşlarım, tabikat gösteriyor ki, gelen dilekçelerin % 80 ine yakın bir kısmı hakkında Dilekçe Komisyonu yetkisizlik kararı vermektedir. Üzerinde işin mahiyetinde, derinine, esasına giderek karar mevzuu yaptığı dilekçelerin adedi fevkalâde azdır. Bunun neticesi ne oluyor? Yetkisiz olduğu halde birçok dilekçeleri inceleyip, sonucunu vatandaşa, müracaatından aylarca sonra

veriyor. Halen Dilekçe Komisyonunda aşağı yukarı 15 bin dilekçe var. Ayrıca, vasati olarak ayda bin dilekçeye cevap verecek. Yani eldeki dilekçeler bittikten sonra Dilekçe Komisyonu ayda bin dilekçe inceliyecek. Bin dilekçe nin 800 tanesi üzerinde, komisyon yetkisiz olduğu halde bunlar teker teker inceleniyor; ancak, hepsi incelendikten sonra komisyonun yetkili olup olmadığı hususunda en ufak bir şüphesi olmaksızın başvurmuş olan vatandaşlara orada en ufak bir iş'arda bulunulmaksızın, neden sonra yetkisizlik kararı tebliğ ediliyor; vatandaş boş yere vakit keybediyor ve işini asıl takibedeceği yere vaktinde başvuramıyor. Bu kadar çok evrak arasında işin esasını incelemek icabettiği zamanda bu iş tam yapılamıyor. Şimdi, eski İktüzükte ve bu kanun teklifinde yetkisizlik haller nelerdir? Yetkisizlik hallerinin tesbitini yapmak aslında çok kolay bir iştir.

Bir Riyaset Divanı kuruyoruz. Bu divanı daha geniş olarak, dört ikisi ile değil, altı kişi olarak kuruyoruz. Riyaset Divanına diyoruz ki, sen şu dilekçeleri evvelâ raportörlerinin, kâtiplerinin yardımı ile elekten geçirt, yetkisizlik kararı verilmesi gereken varsa bu kararı ver. Ama bu kararın nihai değildir. Çünkü sen nihai karar veremezsin. Komisyonların alacağı bütün kararlar teşriî organa niyabeten verilir. Yetkisizlik kararı alınca Riyaset Divanı bir cetvel tanzim edecek, şu şu dilekçeler hakkında komisyonun yetkisiz olduğuna karar verdim diyecek ve bunu komisyon üyelerine dağıtacak. Komisyon üyeleri tetkik edecek, komisyonu yetkili buldukları hususlar varsa, bir hafta içinde itiraz edecekler. Bu halde yetkisizlik gene Dilekçe Komisyonunun heyeti umumiyesinde kararlaştırılacak. Bu suretle ne olacak, arkadaşlarım? Vatandaş bir dilekçe ile müracaat edecek. Komisyonun bu hususta yetkisiz olup olmadığını bilmiyor. Yetkisiz olduğunu çok kısa bir zaman içinde öğrenecek, bu suretle en kısa zaman içinde yetkili merciler önünde, vakit geçirmeden hakkını aramak imkânını bulacaktır.

Muhterem arkadaşlarım, bu şekilde komisyonun yetkisiz olduğu hususundaki karar kendisine kısa zamanda bildirilemediği için Devlet Şûrasına müracaat hakkı nihai olarak zâil olmuş pek çok vatandaşlarımız vardır.

Bu teklif ile ne olacak? Vatandaşa komisyonun yetkisiz olduğu kısa zamanda bildirilecek. Başkanlık Divanı bu hususta karar verecek, itiraz olmadığı takdirde yetkisiz olduğuna dair komisyonun yazısı yazılacak. Vatandaş bu yazı üzerine, nereye başvuracağını öğrenecek, oraya hakkını aramak üzere koşacak. Söylenildiği gibi bu prosedür işi uzatmayacak, sürüncemede bırakmayacak. Bu sistem aynı zamanda komisyonun Başkanlık Divanını, komisyonun yerine koymuyor. Nasıl ki, komisyon vereceği kararları Yüksek Meclise niyabeten veriyorsa ve komisyonun vereceği karara 30 gün içinde itiraz olmazsa, Meclise gelmeden bu karar kesinleşiyorsa, komisyon, Başkanlık Divanının sadece yetkisizlik veya yetki noktasından vereceği karara itiraz olmadığı takdirde komisyona niyabeten verilen bu karar kesinleşecektir. İtiraz olduğu takdirde komisyona gidecektir.

Görürsünüz ki, muhterem arkadaşlarım, dilekçe işlerinde çalışan Meclis personelinin ittifakla bizden talebettiği, bizim de yerinde görerek buraya koyduğumuz bu hususlar, aslında işleri uzatmak, vatandaşın hakkının takibini geciktirmek gibi bir maksadın tamamen hilâfına, vatandaşın yetkili mercii çarçabuk bulup oraya müracaat etmesini ve komisyonun da ister yetki hususunda, ister meselenin esasına dair alacağı kararlarda elindeki evrakı dikkatle inceleyerek ve bir evrak enflasyonu içinde boğulmadan vazife görmesini sağlayacak ve bînetice vatandaşın hakkını tarsin edecek bir prosedürdür.

Şimdi, diğer kısma geliyorum : Bunlar İctüzükte olmak lâzımdı! Muhterem arkadaşlarım, ne diyor Anayasanın 85 nci maddesi? «Meclisler çalışmalarını, kendi yaptıkları İctüzüklerin hükümlerine göre yürütürler.» Umumi Anayasa hukuku, her Anayasadaki buna benzer hükümlerin, «İç faaliyetlere mütaallik bütün kaideler behemehal İctüzüklerde yer alacaktır.» tarzında tefsir edilemeyeceğini bize gösteriyor. Bunun misâlini verdim. Kaldı ki, bunun imkânsızlığı ortadadır. - Senato dese ki, - hayır nihai kararı ben vereceğim. Ve İctüzüğünü de böyle yapsa ne olacak? Biz bu İctüzükle kendimizi bağlı addedecek miyiz? Yahut biz desek ki, Senato yetkili değildir, nihai

kararı biz vereceğiz ve İctüzüğümüze bunu yazsak, Senatoyu bu hükümle bağlamak imkânı hukukiyesine sahip miyiz? Değiliz.

Şu halde, iki Meclisi birden nasıl bağlayacağız? Davranışlarını nasıl tesbit edeceğiz? Kanun ile. İşte bu hususta Sayın Asım Eren arkadaşımız buyurdular ki, İctüzük kanun hükmündedir. Hayır, arkadaşlar, İctüzük kanun hükmünde değildir. Nitekim bu hususta size bir kaynak da göstereceğim. Şimdiki Anayasamızın çalışma dokümanlarından birini teşkil eden, İstanbul Tasarısında bu husus, İctüzük kanun hükmünde değildir, diye açıkça yazılmıştır. Bunu çıkardık. Neden? Bedihi bir şey olduğu için çıkardık.

Millet Meclisi İctüzüğü, Millet Meclisinde yapılır. Senatoya gitmez. Bir kere merasim bakımından kanundan farklıdır. İkincisi bağlayıcı kudreti bakımından kanundan farklıdır. Bizim Millet Meclisi İctüzüğü, Senatoyu ve vatandaş bağlayıcı hiçbir hüküm koyamaz. Nitekim Senato da aynı şekilde kendi İctüzüğüne bizleri ve dışardaki vatandaşları bağlayan hiçbir hüküm koyamaz. Koyduğu takdirde bu hükümlerin hiçbir kıymeti yoktur. Mutlâk butlaniyle bâtildir. Kanun alelîtlak herkesi bağlayan hukuk kaidesi demektir. Halbuki İctüzük kaideleri ise, bir teşriî heyetin kendisine mevdu yetkileri kullanırken kendi iç çalışmalarına mütaallik olup sadece kendisini bağlayan hukuk kaideleri demektir. Şu halde İctüzükle kanun arasında bu bakımdan mahiyet farkı mevcuttur.

Şimdi, burada huzurunuzu ziyadesiyle ukalâlık ederek işgal ettiğimin farkındayım. Daha fazla ukalâlık etmeme izin vermiş olsanız, vermeyeceğinizi tahmin ederim, şurada Parlatmentolar Arası Birliğin neşrettiği «Parlatmentolar» adlı bir kitaptan, İctüzüğün kanun olmadığına ve niçin olmadığına mütaallik hususları dilim döndüğü kadar tercüme ederek sizlere arz edebilirdim. Ancak, şimdi arz ettiğim hususları da buna benzer yerlerden aldığıma itimat buyurunuz. İctüzük kanundan farklıdır. İşte böyle olduğu içindir ki, bütün Meclisleri birden bağlamak, bu hususları temin etmek için bir kanun tedvin etmek lâzımdı. Nitekim şimdiki Anayasamızın 62 ve 63 ncü maddeleri mucibince, bunun zaruret olduğuna, gerekliliğine inanmanızı tekrar istirham edeceğim.

BAŞKAN — Sayın Eren,

ASIM EREN (Niğde) — Pek muhterem arkadaşlarım, evvelâ Sayın Coşkun Kırca arkadaşımızın cevap vermediği kısımları belirteceğim. Sonra cevabındaki kısımlara dair mâruzatta bulunacağım.

Cevap vermediği kısımlardan birisi, Ali Dizan arkadaşımızın ve bendenizin temas ettiğimiz nokta idi. Yani Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğü tedvin edilmedikçe, ne bir Dilekçe Karma Komisyon tüzüğü, veya kanunu, ne de buna mütaallik her hangi bir tedvin yapılamaz noktasına temas etmediler. Kaldı ki, Anayasa, (Yasama Meclisleri kendi çalışmalarını tüzükleriyle düzenlerler) der ve (Kanunla düzenlerler) demez. Bu sebeple, kanun tasarısı mesnetsizdir. Muhterem arkadaşlarım, şimdi de Sayın Coşkun Kırca arkadaşımın son söylediklerine, evvelâ cevap vermek isterim. Anayasanın 85 nci maddesi hükmüne dayandığına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi ve meclislerin iktüzükleri elbet de ki Anayasanın bütün kuvvet ve yetkisini nefsinde haiz bir tedvindir. Bu itibarla buna «kanun kudretinde değildir» demek, pratikle ve realite ile kabiletelif bir iddia değildir. Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da Türkiye Büyük Millet Meclisi ve meclislerimiz iktüzüğün muhterem yasama meclislerini bağlaması neticesinde, vatandaşlar da bu hükümlerle bağlı demektir. Çünkü, mesnedi ve ilham kaynağı doğrudan doğruya Anayasanın 85 nci maddesi hükmüdür. Kanunun bir maddesine dayanan bir İktüzük elbette o salâhiyeti de nefsinde kemaliyle haizdir. Bir de Meclis iktüzüklerini kanun kudretinde görmemek, şimdiye kadar yıllarca Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan ve İktüzüğe dayanan tasarrufların da butlanı kabilinden bir iddia olur ki, doğru değildir. Şimdiye kadar Büyük Meclise müracaat eden bütün vatandaşların dilekçelerine «bir kaza merciinin kesinleşmiş kararına veya verilecek mahkeme kararına taallük ettiği için Meclisçe yapılacak bir muamele yoktur» diye vatandaşa verilen karar ve cevapların veya müspet kararların bir hükmü olmayacak mı? Bu itibarla da böyle bir iddiada bulunmak doğru değildir. Anayasa müzakerelerinde büyük emeği geçmiş olan Sayın Coşkun Kırca arkadaşımıza, akademik mesaisinin hatıralarını hatırlamak isterim. Biz Ankara Hukuk Fakültesinde Anayasa profesöründen aldığımız açık tedris ve telkinlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün, - o vakit bir tek İktüzük vardı, şimdiki gibi üç İktüzük lüzumlu değildi - tamamıyla kanun kudretinde, herkesi bağlayıcı olduğunu öğrendik. Sayın profesörümüz Bülent Nuri Esen, Profesör İlhan Arsel beyler buradadır, gidip sorsunlar, O itibarla böyle bir iddia vârit değildir. İktüzük hükmü, Dilekçe Karma Komisyonu için de yetecektir. Aynı bir kanun hem mesnetsiz, hem lüzumsuzdur. Kaldı ki bendenizin iddiasına göre bu teklif kurulacak sistemiyle vatandaşa zaman kaybettirecek bir tekliftir. Bu iddiamda devam ediyorum. Şöyle bir kere 12 nci maddeyi okuyacağım. Bin defa 1955 ten evvel tatbik edilmiş olan İktüzüğün bu mevzu ile ilgili maddelerini insan haklarına daha uygun görüyorum. Anayasanın geçici hükmü gereğince meriyete konmuş olan 1957 den evvelki o hükümleri havi bir İktüzüktür. Bu İktüzük bugün Anayasamızın başlangıcına girmiş olan insan haklarını tamamen temin etmiyorsa onu makisünaleyh yani ölçü ve temel tutmamız elbette bâtil olur. Kaldı ki bir eski İktüzükte de olmiyan bir kısım, teklifin 12 nci maddesinin son kısmına konmuştur. Sayın Kırca'nın okumadığı kısmı ben size okuyacağım. «... bu bildiriler, 7 nci maddede bahis konusu cetvelde ayrı bir kısımda yayınlanmakla beraber, Karma Komisyon Genel Kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerini yasama meclislerinde görüşülmesini istiyebilir.» Bu ibare eski İktüzükte 1955 ten evvelki 53 ncü maddede veya diğer bir yerinde yoktur. Bu ibare, gûya evvelâ, Karma Komisyone kesinleşmiş sayılan bir kararın, İcra Vekilleri tarafından 60 gün sonra itiraza uğraması imkânını veriyor. Ve yeni müzakarelere kapı açıyor ki, vatandaşın dileği, bu gecikmelerle, aylarca sürüncemede kalacak demektir. Böyle bir sistem kurmak vatandaşa hizmet değil, zahmettir. Gayeye ve Anayasanın ruhuna uymaz. Evet, muhterem arkadaşlarım, Karma Komisyon, kesinleşmiş kararın bir defa daha meclislerde görüşülmesini istiyebilir diyor. Neyi? «Bakanlar 9 ncu madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası gereğince kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına ya-

zıyla bildirirler.» Bu bildirilere her hangi bir taallûkları olursa Karma Komisyon bunu tekrar tezekkür ederek bir karar verebiliyor. «Bu takdirde, Karma Komisyon, kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlıyarak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar. Karma Komisyonun bu istekte bulunması takdirinde, 9 ncu maddenin 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nci fıkraları hükümleri uygulanır» deniyor.

Muhterem arkadaşlarım, kesinleşmiş denem hüküm tekrar Karma Komisyonca yasama meclislerine gönderilecek, önce C. Senatosu sonra Millet Meclisinin tekrar tezekkür edecek (karar yanlış olmuştur, bunun düzeltilmesi lâzımdır.) diye tekrar teşriî fonksiyondan geçecek! Böyle şey olmaz! Eskiden var idi, ise bile şimdi kaldırılması lâzımdır. Eskisi gibi bir 30 günlük kesinleşme müddeti nesine yetmez? Karma Komisyon Başkanlık Divanı bunu tetkik etmiyecek mi? 10 günlük itiraz haklarını üyeler kullanacaklar. Komisyonun kendi üyeleri, Karma Komisyon içinde itiraz edecek. Bir defa buna ait itirazımı cevaplandırmadılar. Ayrıca bir ay müddetle eskiden olduğu gibi yasama meclisleri üyelerinin itiraz hakkı yoktur. Meclise değil de Karma Komisyon Başkanlığına hitaben Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri 15 gün içinde bir itirazda bulunmazlarsa Karma Komisyon Başkanlık Divanının kararı kesinleşecek ama bu karar Karma Komisyon Başkanlığına bildirilecek. İşte 12 nci maddeye tekrar bunların iki ay içinde komisyona yazılı bildirisini gelecek. Teklif maalesef, vazih değil. Acaba Bakanlıkların cevabında, karara bir itiraz olursa mı? Başkanlık Divanı bunun yasama meclislerince müzakeresini istiyecek, Bakanlık yazılı bildirisinde karara itiraz etmiyorsa, Karma Komisyon tekrar kararı Meclise verecek mi? Belli değil...

Hulâsa : Kesinleşmiş denem kararları için 12 nci maddede tekrar (Yasama meclislerine gönderilme salâhiyeti) konmuştur. Yani arkadaşlar vatandaşın hakkını araması ne kadar mümkün ise o kadar uzatılmış ve iğlak edilmiştir. Meselâ hidematı vataniyeden maaş alacak zavallı bir vatandaşın dilekçesi önce Türkiye Büyük Millet Meclisine sonra Karma Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanına, sonra Karma Dilekçe Komisyonunun bütün üyelerine, sonra yasama meclislerinin üyelerine, sonra ilgili bakanlıklara, sonra tekrar Dilekçe Karma Komisyonuna, tekrar yasama

meclislerine uğrıya uğrıya katî merahlil edecek, bu istasyonlardan birinde dilekçenin ömrü kalmazsa vatandaşın dileği ölecek; ömrü olursa (menzili maksuda) erecektir. Böyle sistem olur mu?

Arkadaşlar bunlar mâkul, basit, pratik ve bugün Anayasamızın başlangıç hükümleriyle kabili telif, madelete uygun hükümler değildir.

Kaldı ki, deminki itirazımı tekrar ediyorum. Anayasa gereğince Meclisin kendi müşterek İçtüzüğü yapılmadıkça ona mütekaddim ne bir kanun, ne bir tüzük yapılabilir. Yapılırsa, bu istem sonradan gelsin, gemi şimdi yürüsün) kabiliinden bir şey olur ki, bu da doğru değildir, arkadaşlarım.

Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Ülker.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, huzuruza getirilen kanun teklifinin teknik bakımdan münakaşa edilecek noktaları vardır. Ama, hayati hâdiseler hukuk tekniğinden evvel gelir. Dilekçe hakkı, vatandaşların hakları arasında mütalâa edilen bir haktır. Vatandaşlar tarafından bu hak kullanılırken, meclisler de memlekette birtakım hâdiselerin cereyan ettiğinden haberdar olurlar. Meclisler, vatandaşın böyle bir derdi olduğuna bu ve bunun gibi aynı mevzuata ait bir dilekçe altında binlerce vatandaşın imzası bulunan - meselelerin üzerine eğilmek lâzımgeldiğine kanaat getirecektir. Biz Meclis olarak bu işi çok uzatıyoruz. 15 bin dilekçe birikmiş vaziyette. 30.3.1962 tarihinde yine burada bir münakaşa oldu ve yine bu kürsüden konuştuk. Getireceğimiz esaslarda pratik ve kolaylık olması lâzım. Fakat bugün getirilen esaslarda, birtakım karışık formüllerin tatbiki, Senatoya müracaat, Başkanlık Divanının ayırması, oradan tekrar buraya gelmesi gibi birtakım teferruat hükümlerini ihtiva etmektedir.

Şimdi, Senato İçtüzüğünü hazırlıyan komisyon, birçok memleketlerin senatolarının içtüzüklerini tercüme ettirmiş, Meclis Kütüphanesinde bunlar mevcut. Orada görebildiğim kadar, çift meclis sistemi olan yerlerin hemen hepsinde ayrı ayrı dilekçe komisyonları var. Bunun hiçbir zararı yok. Nasıl, çift meclis birbirini murakabe ederse; vatandaş da Millet Meclisi Dilekçe Komisyonuna veya Senato Dilekçe Komisyonuna müracaat etmekte hürdür. Oradaki bu usul süratle me-

seleyi neticeye ulaştırır. Yani işe kolaylık getirmemiz lâzımgelir.

Ayrıca burada müzakere ederken, Sayın Asım Eren arkadaşımın, 85 nci maddeye istinadetmesi de üzerinde durulması gereken bir noktadır. Bu maddede «Meclislerin çalışmaları içtüzüklerle halledilir» denmektedir. Sayın Komisyon Sözcüsünün beyanına göre, yani İçtüzük kanun olmadığına göre mesele mütalâa edilirse o zaman asıl güçlük ortaya çıkmaktadır. Sayın Coşkun Kırca'nın beyanı yani İçtüzüğün kanun olmadığı tezi kabul edilirse o zaman biz bu kanunu nasıl getiriyoruz? İçtüzükler tâyin eder denildiği takdirde biz bunu nasıl getireceğiz diye düşünmek icabeder.

Burada bir ilmî müzakere yapılmamaktadır. Zannediyorum Anyasa Hukukunda şekli kanun vesaire gibi birtakım tefsir ve izah tarzları vardır. Büyük Millet Meclisinden geçen her şeye bir bakıma şeklen kanun denir zannediyorum. Bu terimler ayrı ayrı Asım Eren Bey tarafından ve bir tanesi de Coşkun Kırca tarafından izah edilmiştir. Bundan karışıklık çıkmaktadır. Netice olarak şunu söylemek istiyorum ki, bu tasarı karışıktır. Diğer memleketlerden hiçbir örnek göstermediler. Belki vardır, belki bizim tetkikimiz içinde değildir, şu şunun gibi yapılırdır demektir. Elimizdeki tasarı gibi halledilmiş bir örnek var mı? Hukukta mukayeseli hukuk diye bir şey vardır, gerekçede buna ait bir şey yok. Eğer biz bunu yaparken icabediyorsa belki yanlış yapabiliriz ve yanlış yapmamız imkân dâhilindedir. Asırlardan beri birçok memleketlerde tatbik edilegelmekte olan ve üzerinde birçok hukukçuların düşündüğü ve yarattıkları içtihatlar vardır, bunlar araştırılmalıdır. Binaenaleyh bizim bu yoldan gitmemiz lâzımgelir kanaatindeyim. Bu sebeple bu tasarımların kabul edilmemesi fikrindeyim, hürmetlerimle.

BAŞKAN — Sayın Kırca.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — İleride tefsir bahsinde bir yanlışlık çıkmaması ve zabıtlara geçmesi bakımından konuşuyorum.

Muhterem Asım Eren, Hukuk Fakültesinde ders veren hocaların İçtüzüğün kanun mahiyetinde olduğunu söylediklerini ifade ettiler. Muhterem arkadaşlar, ben öyle sanıyorum ki, bu hocaların büyük çoğunluğu, Sayın Sıddık Sami Onar'ın Başkanlığında İstanbul'da çalışan ve

bir Anayasa taslağı hazırlayan komisyona dâhildirler ve bu komisyonun hazırladığı taslakta da İçtüzüğün kanun olmadığı yazılıdır.

İçtüzük, hangi heyete ait ise, o heyete dâhil kimseleri bir kanun gibi bağlar. Fakat bu bağlayıcı hükmü sadece o heyete ve orada çalışanlara münhasırdır. O heyet dışındaki şahıslar için hiçbir bağlayıcı hükmü yoktur. Biraz evvel bahsettiğim kitap da bu hususa temas etmektedir.

Şimdi, kanunun bağlayıcı hükmü daha geniş; İçtüzüğün bağlayıcı hükmü daha dar olduğuna göre, bu husus, önce İçtüzük ile tanzim edilsin, sonra kanun mevzuu olsun denemez. Çünkü kanun Cumhuriyet Senatosunu da bağliyacaktır. Halbuki, İçtüzüğün maddesi sadece Millet Meclisini veya sadece C. Senatosunu bağlar.

C. Senatosu dilekçe bakımından kendi işlerini tanzim etmek için İçtüzüğüne bu kanun hükümleri dairesinde istediği hükümleri koymakta serbesttir. Binaenaleyh, İçtüzüğün kanuna takaddüm ettirilmesi yanlıştır.

İkincisi; bir az evvel işlerin uzatılmış olduğundan bahsettiler. Kesinleşmiş karara rağmen bakanlara bir müddet verilmiştir. Bu işlerin uzatılması demek değil Meclis mürakabesinin kuvvetlendirilmesi ve Bahis buyurdıkları insan haklarının iyice yerine getirilmesi demektir.

Her nedense bunlar eski İçtüzükte yok. Ancak, eski İçtüzüğe ekli 1132 sayılı tefsir kararında görüldüğü gibi, Meclisin dilekçeler hakkında kesinleşmiş kararı hukuk nizamı içinde otomatikman tesir icra etmez. Onun gibi icrayı da bağlamak, yani şu mânada bir karar aldık falanca kimse filanca yere tâyin edilmelidir, haklıdır diye bir karar çıktı mı o adam hemen o yerdeki vazifeye tâyin edilmiş olmaz. İkincisi, Bakana yahut Bakanlar Kuruluna bu adamı behemehal oraya tâyin etme vecibesini de yüklemeyiz. Çünkü, böyle olması kuvvetler ayrılığı prensibine aykırıdır. Başka memleketlerde ayrı ayrı iki meclisten aynı dilekçe konusunda farklı karar vermek durumu teeviz edilmiştir. Meclisler farklı kararlar verirlerse hukuki mânada bu kararların icra üzerinde bağlayıcı tesiri olmadığı için farklı karar verilemez dememişlerdir. Eski Anayasamızda kuvvetler ayrılığı prensibi yoktu, fakat yeni Anayasamızda bu hüküm var, eski Anayasamızda bu ilke yoktu ama; teşriî organının icra erkini Bakanlar Kurulu eliyle kullanacağına dair âmir bir hüküm



vardı. Onun içindir ki, biraz evvel bahsettiğim 1132 sayılı tefsir kararı çıkmıştır.

Biz istiyoruz ki, bir dilekçe hakkındaki karar kesinleşmiş ve Bakana gönderilmiş; Bakan, yapmıyor, tatbik etmiyor. Yapmadığı zaman, Meclis, Bakanı bir daha murakabe edebilsin ve kesin karar olduğu halde niçin yapmadığını komisyona bir kere daha bildirsin; komisyon bir kere daha rapor düzenlesin, iki Meclis bu Bakanı sıkıştırın. Bu madde bunun için getirilmiştir. Vatandaşın hakkını arama müddeti uzasın diye getirilmemiştir. Meclis, siyasi sorumluluğunu tahrîk ederek Bakanı bir defa daha zorlasın diye getirilmiştir. (Bravo sesleri)

Şimdi şüphesiz, hayat hakları hukuk tekniğinden önce gelir. Ancak, hukuk tekniği, hayat haklarının nasıl düzenleneceğine dair yolu gösterir. Hukuk tekniğinin doğru dürüst işlemediği zaman, hayat haklarının ne hale geldiği bâzı memleketlerde aşikârdır.

Şimdi, ayrı ayrı dilekçe komisyonları bâzı memleketlerde vardır. Biz bunu icat etmiyelim iddiasına gelince; bunu ben de icat etmedim, Senato ve Millet Meclisi de icat etmedi. Bu husus Anayasada mevcuttur. Ne yapalım, Anayasa böyle demiş. İsterseniz, bu Anayasayı değiştirmek için bir teklif verin, bunu kaldıralım; Birleşik toplantıya bu yetkiyi verelim. Ama Anayasa, dilekçeler Türkiye Büyük Millet Meclisine verilir, demiş. Birleşik toplantı olamaz demiş. Çünkü birleşik toplantıda olması için Anayasada sarahat olması lâzımdır.

Meclisler ayrı ayrı karar versin diyorsunuz. Yani teşriî mâsuniyet kararları gibi; Resmî Gazetede bir milletvekilinin teşriî mâsuniyeti hakkındaki karar Millet Meclisi kararı, bir senatörün teşriî mâsuniyeti hakkındaki karar, Cumhuriyet Senatosu kararı diye yayınlanır, güzel. Şimdi, biz istiyoruz ki, - biz istemiyoruz, Anayasanız istiyor - bu karar Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olsun. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olması için de birleşik toplantıya götüremiyoruz. Anayasamızın 63 nci maddesinin 2 nci fıkrası buna mâni. O halde tek çare iki Meclisten geçirmektir. İki Meclisten geçince de tıpkı kanun teklif ve tasarılarında olduğu gibi iki Meclisten de ayrı ayrı geçecektir. Ama, öyle geçsin ki, buna Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkmış olan karar sıfatı izafe edilebilsin. Bunun

faydası ne? Farz ediniz ki, Cumhuriyet Senatosu başka, Millet Meclisi başka kararlar verdi. Bu farklı kararlar karşınıza geldi. Bakan diyecektir ki, ben mâzurum, iki farklı karar var, hangisine riayet edeyim! İşte böyle diyememesi için biz istiyoruz ki, Bakan şu kararlar siyasi sorumluluk bakımından bir ağırlık hissetsin. Onun siyasi sorumluluğunu tahrîk ederek vatandaş lehine itti-haz edilmiş kararı meclisler yürütebilsin; Bakanın elinde, iki Meclis arasındaki ihtilâfı istismar ederek, dilekçe konusunda vatandaşın hakkını yerine getirmeme imkânı kalmasın; ona vatandaşın hakkını istismar yetkisi, hakkı tanınmasın. (Bravo sesleri)

BAŞKAN — Efendim, yeterlik önergesi var, okuyoruz.

Sayın Başkanlığa

Konu aydınlanmıştır. Kifayetin kabulünü istihdam ederiz.

İzmir

Arif Ertunga

Ankara

İlyas Seçkin

İzmir

Mustafa Uyar

BAŞKAN — Efendim, yeterlik önergesini oylarınıza sunacağım. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Komisyon raporunda ivedilikle görüşülme istenmektedir, tasarının ivedilikle görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim. («Ekseriyet yok» sesleri)

Maddeleri okutuyorum :

**Türk Vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine Dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanun**

Dilekçe Karma Komisyonu

MADDE 1. — Vatandaşların Millet Meclisi veya Cumhuriyet Senatosu Başkanlıklarına tek başlarına veya toplu halde gönderdikleri dilekçeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunda incelenir.

Bu Karma Komisyon, her toplantı yılı başında, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca

kendi üyeleri arasından seçilen yedi üye ile Millet Meclisi Genel Kurulunca milletvekilleri arasından seçilen onsekiz üyeden kuruludur.

Karma Komisyona her meclisten seçilecek olanların tesbitinde, o mecliste mevcut siyasi parti gruplarının ve siyasi parti grup üyesi olmıyanların sayıları, oranlarına göre dikkate alınır. Bu esasa göre, her mecliste hangi siyasi parti gruplarınca ne kadar aday gösterileceği önceden o Meclisin Başkanlık Divanıca tesbit olunur. Siyasi parti grubu üyesi olmıyanların oranı sadece bir kesirden ibaretse, o Meclisten siyasi parti grubu üyesi olmıyanlar Karma Komisyona seçilemez. Bahis konusu esasa göre, o Meclisten siyasi parti grubu üyesi olmıyanların seçilmesi gerekiyorsa, onlara düşen sayı da Başkanlık Divanıca belirtilir. Başkanlık Divanlarınca tesbit edilen bu sayılara, oranları aksettirmemesi noktasından itiraz edilebilir. Bu takdirde, bu itiraz, ilgili Meclisin Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Siyasi parti grupları, kendilerine düşen sayı kadar aday gösterirler; siyasi parti grubu üyesi olmıyanlar, kendileri veya ilgili Meclis üyelerince aday gösterilirler. Meclisler genel kurullarında seçim gizli oyla yapılır; seçim sonucu, siyasi parti gruplarına ve siyasi parti grubu üyesi olmıyanlara ayrılmış sayılara uygun düşene kadar oylama tekrarlanır.

Bu Karma Komisyon üyeliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunun diğer Karma Komisyon ve komisyonları üyeliğiyle bağdaşamaz; geçici mahiyetteki komisyonları üyeliğiyle bağdaşabilir.

**BAŞKAN** — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok... Maddeyi oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

#### Dilekçelerin kaydedilmesi

**MADDE 2.** — Anayasanın 62 nci maddesi uyarınca, vatandaşların, gerek şahıslarına, gerek kamuya aidolarak, kanunlara ve tüzüklere aykırı gördükleri hususlar ile bir hakkın hak sahibine tanınmaması veya ihmale uğraması hakkında gönderilen dilekçeler ve dilekçe mahiyetindeki telgraflar, Dilekçe Karma Komisyonu Müdürlüğüne, üzerlerine bir sayı konup özel bir deftere kaydedilir ve dilekçe sahibi veya sahiplerine bir alındı varakası gönderilir.

**BAŞKAN** — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok... Maddeyi oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

#### Dilekçenin kabul şartları

**MADDE 3.**— Dilekçelerde, sahibi veya sahiplerinin imzası bulunmak, iş ve unvanı gösterilmek ve sahiplerinden en az birinin ikametgâhı belirtilmek gerekir.

Dilekçelerin bir Cumhuriyet Senatosu üyesi veya milletvekili eliyle verilmesi de mümkündür. Bu takdirde, o üye, dilekçenin kendi vasıtasıyla verildiğini dilekçeye kaydederek bu kaydın altını imzalar.

**BAŞKAN** — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok... Maddeyi oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

#### Başkanlık Divanı

**MADDE 4.**— Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, bir başkan ve bir başkanvekili, iki sözcü ile iki kâtipten kurulur. Başkanlık Divanının en az iki üyesi, Cumhuriyet Senatosu üyeleri arasından seçilir. Başkanlık Divanı seçimi, Karma Komisyon üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla olur.

**BAŞKAN** — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

#### Dilekçelerin Başkanlık Divanıca incelenmesi

**MADDE 5.** — Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, Karma Komisyona gelen dilekçeleri, icabında ilgili bakanlığın da görüşünü almak veya bir temsilcisini çağırarak suretiyle inceleyerek :

#### I - Dilekçe,

a) Adli idari veya askerî kaza mercilerinden birinin veya uyuşmazlık mahkemesinin veyahut Anayasa Mahkemesinin kararına konu olan; veya

b) Yukardaki (a) fıkrasında bahis konusu kaza mercilerinden birinde incelenmekte olan; veya

c) Halli, yukardaki (a) fıkrasında zikredilen kaza mercilerinden birinin kararına bağlı bulunan hususlardan şikâyete dairse, veya

d) Kanun teklif veya tasarısına konu olmayı gerektiriyorsa, dilekçenin görüşülemeyeceğini;

II - Dilekçe, son kararı almaya yetkili - Yüksek Hâkimler Kurulu dâhil olmak üzere -

bir idari merci tarafından henüz kesin bir karara bağlanmamış bir hususa aitse, dilekçe sahibi veya sahiplerine, Karma Komisyonca yapılabilecek bir işlem olmadığı ve yetkili idari mercie başvurusu lüzumunun bildirilmesi gerektiğini karara bağlar.

III - Karma Komisyon Başkanlık Divanı, bu maddede bahis konusu kararlarını, dilekçenin sahip ve sahiplerini, iş ve unvanlarıyla ikametgâhlarını, tarihini, kayıt tarihi ve sayısını ve konusunu gösteren bir cetvele geçirerek her hafta başında Karma Komisyon üyelerine dağıtır. Karma Komisyon üyelerinden birinin, bu cetvelde gösterilen Başkanlık Divanı kararına cetvelin dağıtım tarihinden itibaren on gün içinde yazıyla itiraz etmemesi takdirinde, Başkanlık Divanı kararı kesinleşir ve dilekçe sahip veya sahiplerine yazıyla bildirilir.

**BAŞKAN** — Madde hakkında söz isteyen? Buyurun Sayın Ülker.

**REŞİT ÜLKER** (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar, zannediyorum, vatandaşların aleyhine olabilecek bir madde metni karşısındayız. Bu gibi komisyonlarda usul, bütün komisyon üyelerinin itilâna mesele arz edilir veya komisyon üyeleri toplantıya iştirak etmemişlerse nisaba göre ittilâ kesbettiği farz olunur ve bir neticeye bağlanır.

Şimdi Dilekçe Komisyonuna bir iş gelecek, zaten Dilekçe Komisyonu Meclise izafeten bu işi yapmaktadır. Dilekçe Komisyonuna izafeten Başkanlık Divanı meseleyi ele alacak, onu tahtaya ilân edecek, şunlar şunlar görüşülüyor diyecek. Başkanlık Divanının yaptığı komisyon çalışması olmadığına göre, oraya ne Millet Meclisi üyeleri, ne de Senato üyeleri katılabileceklerdir. Çünkü, açık bir toplantı müzakeresi olmadığı için üyeler toplantıya katılmak imkânından mahrum olacaklar ve orada Başkanlık Divanı, bu buraya ait değildir, bu oraya ait değildir diye sevk edebilir. Bunu şimdiden tahmin ediyorum, arkadaşlar son fıkrayı ileri sürecekler. Fakat netice ne olacak? Üyeler öğrenecek ama neyi öğrenecek? Belki adameğiz, işinden atıldığı hakkında on sayfalık bir dilekçe yazmıştır, belki birçok ıstırapları vardır. Burada, yedi gün içinde haksızlığa uğradığı hakkında, diye kelimeler var. Arkadaşlar, her birimiz kendimize göre hakikaten böyle bir heyette bulunmuşuzdur. Salâhiyet bakımından verilecek karar da esas kadar mühimdir. Kabul edilebilir

veya edilemez. Bunun esasları konmadan görüşmeye geçilemez. Bir kararla yetkisizlik kararı verilemez. Binaenaleyh, Meclisin ittilâ kesbetmesi için verilmiş olan bu hakkı bu kadar daraltmıyalım.

Ama diyeceksiniz ki : «15 000 istida nasıl tetkik edilir?» Bütün dünyada nasıl tetkik ediliyorsa ve bundan önceki Mecliste nasıl tetkik edilmişlerse aynı usulle tetkik edilirler.... Şu da var ki, birbirine benziyen hâdiseler hakkında prensip kararları alınabilir, Temyiz Mahkemesinde ve daha bâzı yerlerde yapıldığı gibi,... Prensip kararına uyan dilekçeler, lüzumlu işlemler yapıldıktan sonra, bir sonuca bağlanırlar. Aksi halde, dikkatli bir Dilekçe Encümeni âzasının yüzünü güldürmeyen çalışmalar, vatandaş dâvaları üzerinde Meclisin zaten azalmış olan murakabesini biraz daha daraltır.

Benim kanaatime göre bu maddeler yerindedir. Yalnız, «Başkanlık Divanı tarafından incelenir» cümlesinin kaldırılıp «bu maddedeki esasları Dilekçe Encümeni nazarı itibara alır» şeklinde bir kısmın ilâvesi daha iyi olur düşüncesindeyim.

Hürmetlerimle...

**BAŞKAN** — Sayın Eren.

**ASIM EREN** (Niğde) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Reşit Ülker arkadaşımızın (Başkanlık Divanı) kelimelerinin metinden çıkarılması suretiyle, gelen dilekçelerin Karma Komisyon Genel Kurulunda bidayette tetkik edilip bir karara bağlanması noktâna zararına bendeniz de iştirak etmişim ve müşterek imzalı tadilnamemizi takdim etmiştik.

Bundan başka, gene 5 nci maddenin (hangi işlerin Karma Komisyonunda tetkik edilmiyerek, kendi mercilerine müracaat edilmesi) cevabının sahiplerine bildirileceğine dair A, B, C, D fıkralarında belirtilen mâni hallerden bilhassa C ve D hallerini bendeniz insan haklarına aykırı buluyorum. Şöyle ki : (C) fıkrasında kaza mercilerinden birinin kararına bağlı kalan hususlardan birinden şikâyet varsa, Karma Komisyon bir işe bakmıyacaktır, denmektedir.

Muhterem arkadaşlarım, kaza mercilerine müracaatı akıl edememiş veya her hangi bir sebeple müracaat yeri olarak Meclisin iradesini tercih etmiş olursa, Meclisin böyle bir müracaatı kabul etmesini, yoksa etmemesini daha iyi olur? Elbet de vatandaşın dileğini incele-

mek, millî iradeye güvenle bağlı kalması için, yerinde bir hareket tarzı olur.

Kaldı ki; (D) fıkrası büsbütün insan haklarına karşı, uygunsuz bir hükümdür, kanaatindeyim. Zira, dilekçe sahibine : Senin dileğin ancak yeni bir kanun teklifi veya tasarısı konusu olmasını gerektiriyor. Öyle bir kanun çıkıncaya kadar bu dilekçe görüşülemezdir diye cevap verilecektir.

Muhterem arkadaşlarım, bir vatandaş bir dilekçe veriyor. Bunun konusu; gerçekten bir kanun çıkarılmasını gerektirebilir. Belki bu konuda bir kanun da yapılabilir. Ama, o vatandaşın dileğine, yürürlükteki kanunlarla bir çare aramadan, «bu kanun yapılsın, çıksın, ondan sonra sen hakkını tekrar ara, yerine gel» tarzında bir cevap vermek insafa uymaz bir hüküm demektir.

Muhterem arkadaşlarım, (D) fıkrasının bu raya girmesi, balığın kavağa çıkması gibi bir vaade benzer. Bu hâl katiyen doğru değildir. Zira, kendi derdine gereken yeni bir kanunu vatandaş yapabilir mi? Hayır... Anayasa, bu hakkı ancak Hükümete, milletvekillerine ve Senato üyelerine vermiştir. Vatandaş kendi hakkı için kanun teklif edebilir mi? Hayır... Teklif edemeyeceği bir hak sebebiyle, onu talebinden mahrum etmeye ne hakkımız vardır? Onun nâmına hemen bir kanun yapmayı kim benimseyecek? Böyle bir mecburiyet de bu metinde hiç kimseye yüklenmemiştir. (Vatandaş da kendine gerekince bir kanun teklif edebilir) diye, veya (Karma Dilekçe Komisyonu bu gibi dilekçeler gelince kanun teklifi yapar) diye bir hüküm metninde yoktur. Nihayet, teklifte : (Bu gibi hallerde derhal yasama meclisleri yapar) diye de bir hüküm yok, (o vilâyetin milletvekili yapar) diye bir hüküm yoktur. Sonra vatandaşa denecek ki : «5 nci maddenin (D) fıkrasına göre, ileride bir kanun yapılacak, onunla işin halledilecek, biz senin işini bırakıyoruz.» Bu şekilde bir cevap verilecektir. Bu, Anayasanın başlığına uyar mı, insan haklarına uyar mı? Eskiden T. B. M. M. sinden vatandaşa bu şekilde sert cevaplar verilmiyordu. Şimdi bu hükümler nasıl buraya girmiş, hayret ediyorum.

Binaenaleyh, bendeniz yazılı tadilnamemi takdim ediyorum. Beldi (C) fıkrasındaki haller, bir dâva mevzuu olabilir diye bunu bira-

kalm. Takdir sizindir. Fakat, (D) fıkrasının mutlaka tasarıdan çıkarılmasını arz ediyorum. Tadilnamemin bu şekilde kabulünü yalnız (A) ve (B) fıkralarının kalmasının daha münasip olacağı kanaatindeyim. Önergemi şimdi takdim ediyorum.

BAŞKAN — Önerge geldi. Galiba Reşit Bey tanzim etmiş olacaklar.

REŞİT ÜLKER (İstanbul) — Bir kısmını efendim.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Önerge ile ilgili ise evvelâ okutalım da ondan sonra.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (Devamla) — Efendim, önergenin mahiyetini biliyorum, şimdi konuşmak isterim.

BAŞKAN — Buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar; Başkanlık Divanı süzgecinin lüzumlu olduğunu, biraz önce uzun uzadıya anlattım. Bu bakımdan aynı şeyleri tekrar etmiyeceğim. Yalnız, bu gibi bir süzgeci, neden ihdas ettik? Mîsâlâ belirtmeye çalışacağım. Meselâ, vatandaş, Şûrayı Devlet sanmış, dilekçesini Dilekçe Komisyonuna yollamış ve evrakın çokluğundan, beklemiş, beklemiş, beklemiş komisyonda durmuş. Hepiniz biliyorsunuz ki, arkadaşlar, komisyonları toplamak çok güç oluyor. Nihayet, beklemek suretiyle 90 gün gibi bir müddet geçmiş, Şûrayı Devlete müracaat hakkını kaybetmiş. Bunu önliyelemek gayesiyle bu süzgeç kurulmuştur.

Hiçbir suretle Başkanlık Divanının kendisi, Meclisin yetkilerine tecavüz ederek bir karar veremeyecektir. Vatandaşın her çeşit müracaata hakkı vardır. Bir cetvel vardır ki, orada niçin yetkililik veya yetkisizlik kararı verildiği elbette ki, izah edilecektir.

Şimdi de, dilekçeler için dağıtılan cetvellerde böyle bir mülâhazat hanesi vardır. Orada yetkisizlik kararının gerekçesi elbette izah edilecektir.

Sayın Eren arkadaşımızın bahis buyurdukları iki hususa temas edeceğim. «Halli, yukarıdaki (A) fıkrasında zikredilen kaza mercilerinden birisinin kararına bağlı bulunan hususlar-

da şikâyeteye dair ise» denilmiştir. Muhterem arkadaşlarım; biraz evvel arz ettim, Anayasamız kuvvetler ayrılığı prensipini tanımıştır. Mevcut kanunlar gereğince vatandaşların haiz olduğu hakların kullanılması veya hakların şümulünün tesbiti zımında, hakiki ve hükmi şahıslar arasında çıkacak olan ihtilâfların halli, evveleminde kaza organına mevdu bir vazifedir. Eğer mahkemede halli mümkün olan bir husus mevcutsa, bu hususun mahkemede halli lâzımdır. Teşriî Meclis, mahkemenin kendisine kaim olarak bu mahiyette bir karar veremez. Verdiği takdirde, kuvvetler ayrılığı prensipi ihlâl edilmiş olur. Kuvvetler ayrılığı prensipini ihlâl etmek, sadece nazari bir şey değildir, arkadaşlar. Montesquieu'nün dediği gibi, kuvvetler ayrılığı mevcudolmayan memleketlerde istibdadın tâ kendisi vardır. Siyasi kuvvetler, ezcümle teşriî organlar, vatandaşlar arasındaki ihtilâfların hallinde mahkemelerin yerine kaim olduğu yerlerde istibdat vardır. Bizim Anayasamız yargıya tam istiklâlini veriyor. Kaldı ki, eski İctüzüğümüzün 53 ncu maddesinde şu hüküm var : «Halli; adlî, idari ve askerî kaza mercilerinden birinin kararına bağlı bulunan», denmektedir. Görülüyor ki, bu hususta da bir tehdit getirmiş değiliz. Eskiden ne hüküm mevcutsa, onu buraya koymuş bulunuyoruz.

Şimdi gelelim, kanun tasarısı veya teklifi olması gereken meselelere :

Muhterem arkadaşlarım; her gün gözlerimizde rastlarız. «Ne olur şu mevzuda bir kanun teklifi yapın» diye, nâmütenahi mektup almaktavız. Bunlardan kimisini nazarı itibara alarak kanun teklifi haline getirebiliriz. Kimisini de nazarı dikkate almayız. Şimdi, ne istiyoruz? Bunlar Dilekçe Komisyonuna gelsin! Faraza şöyle bir dilekçe olsun : «Danıştaya müracaat süresini 90 günden 120 güne çıkarın» diye bir dilekçe. Muhterem arkadaşlarım; Dilekçe Komisyonu bu dilekçeyi muameleye koyarak nasıl bir karar verecektir? «120 güne çıkarmak caizdir» mi diyecek? Dese ne olacak? Hiç. Dilekçe Komisyonunun bununla hiçbir alâkası yoktur. Bu mesele, doğrudan doğruya Yüksek Meclisin kendi üyelerinin teker teker her birisine ve Hükûmete ait bir husustur. Lüzum gören her milletvekili ve senatör isterse kanun teklifi verir ve bu süreyi 120 güne çıkarır. Dilekçe Komisyonunun burada hiçbir müdahalesi olamaz.

Olsa bile, bunun ameli bir farkı olamaz. Şu halde, kanun teklifi veya tasarısına konu teşkil eden meselelerde dilekçeleri incelemenin hiçbir faydası yoktur. Şimdi, ne kalıyor geriye?. Çok mühim hususlar kalıyor. İdarenin takdir yetkisi içine girip de şu veya bu istikamette halledilebilecek bir mesele oluyor. İşte bu gibi hallerde Dilekçe Komisyonu, şu şekilde halletmemeliydin; bu şekilde halletseydin iyi olur diye bir karar alabilir. Takdir yetkisine girdiği için vacibülicra değildir. Fakat, bu kararı alabilir, Dilekçe Komisyonu... Başka ne kararı alabilir? Kaza mercilerine müracaat hakkı zail olmuş; meselâ, bir emekliye sevk muamelesi yapılmış olabilir; hak sahibi, kazai mercie müracaat hakkı olan 90 günü geçirmiş ve artık kazai mercie müracaat ederek hakkını arama imkânı kalmamıştır. Ama adamın esasta hakkı vardır. O zaman işte, Dilekçe Komisyonu diyebilir ki, bu vatandaşın idarenin tasarrufu aleyhinde Danıştaya müracaat edememesine rağmen, lütfen şunu değiştirin, çünkü aslında adamın dileği kanuna ve hakkaniyete uygundur.

Muhterem arkadaşlarım; Dilekçe Komisyonunun başka memleketlerdeki ve bizdeki fonksiyonu bundan ibarettir. Mevcut kanunlara göre bir hakkın tesbiti fonksiyonunu ifa etmektedir. Kanun teklif veya tasarıları lüzumlu mudur, değil midir? Bunu bir vatandaşın dilekçesi üzerine takdir etmeye yetkili değildir. Bu meseleler doğrudan doğruya parlamento üyelerinin, siyasi parti gruplarının ve nihayet Hükümetin uhdesinde olan, onların düşünmesi icabeden meselelerdir.

BAŞKAN — Sayın Güley.

FERDA GÜLEY (Ordu) — Muhterem arkadaşlarım, teklifin 5 nci maddesi, gerekçede de ifade edildiği gibi, eski İctüzüğün bu meselelere mütenezir 53 ncu maddesinde derpiş edilen hususları esas olarak ihtiva ediyor. İlâve olarak Uyuşmazlık Mahkemesi, Anayasa Mahkemesi bulundurulmuştur. Bir de (D) fıkrasıyla, kanun yapma hususu dâhil edilmiştir. Bendeniz, Kurucu Meclisin Dilekçe Encümeninde çalıştığım için, bu mekanizmanın nasıl işlediğini bizzat yaşayarak, vazife halinde tanıdım. Teklif sahibi arkadaşlarımız bu maddeyi hazırlarken 15 bine varan dilekçenin nasıl neticelenirileceği gibi bir sorunun tesiri altında fazla kalmışlardır. Halbuki, ister 15 tane olsun, ister

15 bin tane olsun, bu madde tedvin edilirken, böyle bir hususun tesiri altında kalınmamalı idi. Şimdi ben de biliyorum ki, İhtüzük veya bu kanun böylece vatandaşların, Türkiye Büyük Millet Meclisine müracaat etme haklarının hudutlarını çizer ve târiflerini getirince, vatandaşların, müracaatleri % 75-80 azalmış oldu. Gerçekten de bu bir vakiadır. 100 dilekçeden 75-80 i Türkiye Büyük Millet Meclisinin ele alacağı mahiyette değildir; ancak 20-25 tanesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin ele alabileceği vasıftadır. Bu öteden beri böyledir. Halen, şimdi 15 bin diekçenin tasfiyesi gibi büyük bir probemle karşı karşıyayız. Ama bunları cevaplandırırken ne yapalım ve vatandaşların Anayasa gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisine müracaat etmek gibi, Meclis tarihlerinin en klâsik ve millî irade yönünden en mânalı hakkını kullanmasını nasıl bir düzene sokalım ki, bu hak zedelenmesin?

Teklif sahibi arkadaşlarımız, iki meclisli sisteme girdiğimizden dolayı T. B. M. M. ne müracaat edileceği kaydı olduğu ve binnetice birinin diğerinden farklı karar alması tehlikesi bahis mevzuu olduğu için, bu külfetin altından kalkabilmek üzere bir prosedür getiriyorlar. Dilekçe Komisyonunun 3 ten 6 ya çıkarılmış Başkanlık Divanı mekanizmasını kuruyorlar. Dilekçeler, Meclis tarafından incelenmek ehliyeti yönünden ilk olarak bu mekanizma eline veriliyor. Bu mekanizma tetkik ediyor ve tarife uymayanları tefrik ediyor, bir cetvelde, bir bültende kendi üyelerine neşrediyor. Kendi üyeleri de bir hafta zarfında itiraz etmezlerse kesinleşiyor ve vatandaşlara, T. Büyük Millet Meclisine şu maksatlarla yaptığı müracaat şu sebepten dolayı ele alınmamış, ele alınması da mümkün değildir, diye cevap veriliyor. Kime niyabeten? Size ve öbür Meclis-teki arkadaşlarımıza niyabeten. Ben bunu doğru bulmuyorum. Vatandaşların Meclise müracaat etme hakkı zedelenmemek suretiyle tam ve kâmil bir ölçüde tahakkuk etmiş olmuyor. Evet bir ölçü olur, Riyaset Komisyon ve Başkanlık Divanından mürekkep 6 kişilik bir komisyon tetkik edebilir. Yani Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı bu meselelerle bu kadar mahmulken, Dilekçe Komisyonunun geri kalan aksamı ne yapacak, nasıl çalışacak? Yani, dilekçeleri Başkanlık Divanının tetkik edip karar vermesinden murat nedir? Diyelim ki, Dilekçe Komisyonunun Başkanlık Diva-

nının bu işi tetkik etmesi kolaydır, fakat verdiği neticeyi ve verdiği kararı kendi organının huzuruna değil, bu iki Meclisin huzuruna getirmesi lâzımdır kanaatindeyim. Verilen kararları ben görmeliyim. A, B, C, D ilinden, ilçesinden, köyünden vatandaşların bu Meclise yaptıkları müracaatı kovalama görevinde olan benim; biziz; bu meclislerdir, bu meclisteki üyelerdir. Eğer bu bülten bu iki Meclisin üyelerine dağıtılırsa, Başkanlık Divanının, benim görüşüme göre mutlaka komisyon genel kurulunun, «Bunlar, şu sebeplerden dolayı Mecliste görüşülmemelidir» diye aldıkları kararı eskiden olduğu gibi bu iki Meclisin üyeleri kontrol etmelidir. Bu iki Meclisin üyeleri kontrol ettiği takdirde ancak Meclis denetlemesi mümkün olabilir. Bu bir denetlemedir. Zira icra ile ilgili bir husus vardır. Vatandaş geliyor, müracaat ediyor. Ben kayıt defteri değilim, kayıt memuru değilim, bilmem. Hatâ arkadaşlarımız bu hususta o derecede eski espriden uzaklaşmışlar ki, vatandaşların müracaatı karşısında Dilekçe Komisyonunun müdürünün alındısından bahsediyorlar. Bu tanzim edilirken her halde Meclis Başkanlığına sormuşlardır. Bu alındı ve verildi gibi meselelerle Başkanlık Divanı meşgul edilmemeli. Zaten çok geniş ölçüde meşgul olduğu ifade edilmiş olacak. Bu öyle bir his içinde hazırlanmış ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi içinde 40 - 50, 60 - 150 lira maaşlı müdür ve memurlar Meclisin teşâif fonksiyonu dışında, Meclise başvuran vatandaşa, «Dilekçeniz alınmıştır.» diyecek. Eskiden, Dilekçe Komisyonunun müdürü mü derdi bunu? Neyse bu mesele geçmiştir. Asıl meseleye gelelim :

Başkanlık Divanı değil, komisyonun genel kurulu bütün evrakları incelemelidir. Verdikleri yetkisizlik kararlarını, haftalık bültenlerle meclislerin umumi heyetlerine arz etmelidirler. Biz milletvekilleri ve senatör arkadaşlarımız bu bültenleri okuyarak bir ay içinde itiraz edebilmek durumunda olmalıyız. Eğer böyle olmazsa, Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı verdiği kararları kendi kuruluna arz ederse bir kolaylık hâsıl olur ama bizim bilgimize arz edilmeden Dilekçe Komisyonunun kendi kadrosuna öyle bir husus girmiş olabilir ki, Türkiye Büyük Millet Meclisine vatandaşların müracaat etmek gibi tabî ve büyük bir hakkı zedelenebilir. Ve telâfisi bilâhara Büyük Millet Meclisinin iki organında da büyük maheubiyetleri istilzam edebilir. Bendeniz yazılı

bir teklif getirmek imkânını bulamadım. Fakat bu maddede arz ettiğim hususlara teklif sahibi arkadaşlarımızın, Anayasa Komisyonu Sözcüsü ve vazifeli arkadaşlarımızın nazarı dikkatini alıcı bir hattihareket takibetmelerini istirham etmekteyim. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

**BAŞKAN — Komisyon?**

**ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (İstanbul) —** Komisyonun bu maddedeki sisteme göre tetkikinden kaçan dilekçe olur mu, olmaz mı, yolundaki arkadaşlarımızın endişelerine cevap vermek istiyorum. Şunu peşin olarak arz edeyim ki, bu işi yapan kimseler herkes gibi insan olduklarından hatalar elbette olacaktır. Biz Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonunda senelerce çalışmış Başkâtip ve Raportör arkadaşlarla da görüştük. Bize dediler ki, komisyonu zaman zaman topluyamıyoruz...

**FERDA GÜLEY (Ordu) —** Bir sene ben de Komisyon Başkanlığı yaptım.

**ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (Devamla) —** Bilmiyorduk. Bir sene Komisyon Başkanlığı yapmış olabilirsiniz. Zatiâlinizin fikirleri elbette ki, hürmete şayanıdır. Ancak onlar da bu işin uzun yıllar tatbikçisi olmuş müteahhas arkadaşlardır.

**FERDA GÜLEY (Ordu) —** Onlar benim emrimde çalışmış insanlardır. Benim de fikrimi sorabilirsiniz.

**ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (Devamla) —** Çok özür dilerim, Ferda Bey, bilmiyordum. Fakat, o uzman arkadaşların fikirlerine de kıymet vermek lâzımdır. O arkadaşlar dediler ki, «Birçok dilekçe geliyor. Vatandaş bir çare bulur ümidiyle Meclise müracaat ediyor. Fakat, mesele Meclisin halledeceği mesele değildir. Komisyon uzun zaman toplanamıyor. Bu sebeple asıl müracaat merciine yapılacak müracaat zamanı geçiyor. Buna içimiz sızlıyor.»

Muhterem arkadaşlarım, pratik olmamız lâzımdır. Elinizi viedanınıza koyunuz; hangimizin mensubolduğu komisyon istediği zamanda, istenilen ekseriyette toplanabilmektedir?

Şimdi, bu durumda eğer vatandaşın hakkının zayi olmamasını düşüneceksek, «bana müracaat etme, Allah rızası için başka yere git» demek gerekir. Bu arada, bir bâzi şeyler elden kaçabilir.

Ama, her sistemde elden kaçan hususlar olabilir. Bu sahada çalışmış insanların bize söylediğine göre, bu konuda bizim getirdiğimiz sistemin faydası, mahzurundan çok daha fazladır.

Meclise niyabeten, izafeten vazife gören bir komisyondan, sizin haklarınız elinizden alınıyor gibi sözlerle bahsedilmektedir. Arkadaşlar hak elden alınmıyor; Meclise niyabeten vazife görmek nazariyatın bir icabıdır. Biz de milletvekilleri olarak millet namına iş görüyoruz. Fakat milletin hiçbir hak ve hukukunu elinden almış değiliz. Dilekçe Komisyonu Meclisin haklarına tecavüz etmiş midir? Böyle bir şey yoktur. Meselenin nazariyatı bakımından, zincirleme itiraz yollarını açık tutarak niyabet prensibini tamamen muhafaza etmişizdir. Başkanlık Divanının kararları itirazsız kesin olacaktır, diye hiçbir şey söylemiş de değiliz. Bize öyle geliyor ki, ve uzun seneler bu mevzuda çalışmış olan arkadaşların ifade ettiklerine göre, bu sistem, vatandaşın Meclisten veya başka bir yerden hakkını aramasını kolaylaştıracak ve vatandaş hakkının korunması bakımından çok daha iyi olacaktır. Bu sistem niyabet bakımından hiçbir kayıt getirmemektedir.

Ferda Bey; «bugüne kadar, dilekçelere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından cevap veriliyordu.» buyuruyor. Bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yapmış olanlar arasında bir anket yapsak eminim ki, şu neticeyi alırız : Bu cevapları ya kendileri imzalamamışlardır, başkaları kendileri yerine imzalamıştır; yahut matbu bir kâğıdı, dilekçenin konusu içerisine nüfuz etmeden imzalamışlardır. Bir de, zaten bu durumda, Millet Meclisi Reisinin nâmütenahi işleri varken, bu kadar evrakı da onun üzerine yıkmak doğru bir şey olmaz. Müdür, dilekçenin alındığına dair «alındı vesikası» gönderiyor, bu yeter. Pratik olalım. Biz, bu konuda daima vatandaşın işlerinin yoluna girmesi için ve onun lehine hareket ediyoruz.

**FERDA GÜLEY (Ordu) —** Efendim, komisyondan bir sual sormak mümkün müdür?

**BAŞKAN —** Buyurun.

**FERDA GÜLEY (Ordu) —** Başkanlık Divanının bir karar alması bir kolaylık getirmiş olabilir. Esasen aldığı karar da yalnız kendi komisyonlarının değildir. İki Meclisin bilgisine arz edilmesine, gidilmesine mâni ne var ki, bu yola gidilmiyor? Vatandaşların Meclise müracaat etmesi bakımından uygun düşmüyor.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ COŞKUN KIRCA (Devamla) — Gayet pratik bir sebepten dolayı gitmiyoruz. Nazari olarak sizinle tamamiyle mutabık kalabilirdim. Tekrar edeyim; Başkanlık Divanı süzgeci olsun diyorsunuz. Yalnız onların aldıkları kararları muhtevi cetvel sadece karma komisyon üyelerine değil, iki meclis üyelerine dağıtılsın diyorsunuz. Biz de ilk önce böyle düşündük. Ama, bu işle uğraşan mütehassıslar ciddi olarak şunu ileri sürüyorlar : Kurucu Mecliste de bulunduğum zaman bu cetveller ilk defa benim elime de geçti. «Allah rızası için söyleyiniz», dediler; «kaç tane Meclis üyesi şu cetvelleri baştan sona kadar okumuştur?» Hakikaten durum budur. Pek az kimse okur bu cetvelleri. Şimdi, şu mesele karşımıza çıkıyor; ayda aşağı - yukarı bin dilekçe geldiğine göre, bin dilekçenin 800 tanesine yetkisizlik kararı verildiği söyleniyor... Cetvelleri bastırıp dağıttıracağız. Cetvelleri matbaada bastırıp dağıtmak ve ondan sonra bir aylık itiraz müddetlerini beklemenin getireceği bürokratik gecikmelere nisbetle, şu cetveli bir daktiloda yazıp bir teksir makinası ile çıkarmanın sağlıklıacağı fayda, pratikte pek fazladır. Bunun mahzuru olabilir, eğer hakikaten Yüksek Meclis üyeleri arasından bu cetvelleri başından sonuna kadar tetkik edenler sayıca fazla bulunursa.

Şimdi, kendi iç faaliyetimizi tanzim ediyoruz. Bunu tanzim ederken nelerle meşgulüz, ne dereceye kadar meşgulüz; tıpkı bir dairenin işlerini tanzim eder gibi pratik düşünelim. Görülüyor ki, bunların halli için komisyon Başkanlık Divanına vazifesini zamanında yapmak ve cevabını zamanında vermek için, raportörlerin vazifelerini kolaylaştırmak için bu sistemi az mahzurlu bulmuşuzdur; sebebi bundan ibarettir.

ASIM EREN (Niğde) — Usul hakkında.

BAŞKAN — Buyurun.

ASIM EREN (Niğde) — Muhterem arkadaşlarım; mer'i geçici içtüzüğün 44 ncü maddesi gereğince, Anayasa Komisyonu müzakere ve karar nısbatiyle hazır olunmadığı için müzakere, onun sözcüsü veya onun namına bir üyesi mütalâa beyan edemez. Ve bu iş müzakere edilmiyerek mutlaka taliki gerekir.

44 ncü maddeyi okuyorum :

«Mazbatasını müzakere olunan bir encümenin âzası veya encümen namına müdafaaya salâhiyettar mazbata muharriri veya âza encümen-

lere tâyin olunan masanın başında bulunurlar. Nisap bulunmadığı takdirde, encümen namına söz söyleyen zat yalnız maddenin encümene iadesini teklif edebilir», yani başka bir şey konuşamaz bu vaziyette, gerçi Muhterem Coşkun Kırca arkadaşımızın kıymetli mütalâalarından çok istifade ediyoruz ama, içtüzük gereğince konuşmak salâhiyeti yoktur. Ancak itiraz ettiğimiz hususların geriverilmesini istiyebilir. Çünkü, Anayasa Encümeninin şu anda nısbabı yoktur. O itibarla yazılı bir teklif sunduk, müzakerenin talikini istirham ediyoruz efendim. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Müsaade buyurun, şu açık oylamaların neticelerini arz edeyim ondan sonra muktazasını yaparım.

Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin 4 Eylül 1958 tarihli sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı oylamasına (251) arkadaşımız iştirak etmiş, (249) kabul, 2 çekinir, oyla tasarısı meclisimizce kabul edilmiştir.

6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü'nün, Uçak Genel Beyanname-sinin sağlıkla ilgili kısmını değiştiren 19 Mayıs 1960 tarihli Ek Tüzüğü'nün onaylanması hakkındaki kanun tasarısı oylamasına (236) arkadaşımız iştirak etmiş, (235) kabul, 1 çekinir oyla tasarısı meclisimizce kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Birleşik Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır Eyaleti) arasındaki 15.8.1953 tarihli ticaret ve ödeme anlaşmasına ek protokol» ile eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısının oylamasına (242) arkadaşımız iştirak etmiş. (242) kabulle tasarısı, meclisimizce kabul edilmiştir.

Ahvali şahsiye konusunda milletlerarası, malumat teatisi hakkındaki 4 Eylül 1958 tarihli sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısının oylamasına (232) arkadaşımız iştirak etmiş, (232) kabulle tasarısı meclisimizce kabul edilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Beş arkadaşımız ayağa kalkarak bir önerge gönderdiler. Okutuyorum.



Millet Meclisi Başkanlığına  
Meclisimizde ekseriyet yoktur. Yoklama yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Isparta  
Ali İhsan Balım  
Erzurum  
Tahsin Telli

Konya  
Faruk Sükan  
Kayseri  
Abdülhalim Aras

BAŞKAN — Meclisimizde ekseriyet olmadığı müşahede ediliyor. Görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı da mühimdir. Esasen vakit de gecikmiştir. 22.6.1962 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 18,05

## 6. — SORULAR VE CEVAPLAR

### A — YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Tokat Milletvekili Ali Dizman'ın, Tokat ili dâhilinde, bilûmum dairelerce yapılacak yatırımların neden ibaret olduğuna dair soru önergesine Başbakan adına Akif Eyidoğan'ın yazılı cevabı (7/95)

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Tokat Vilâyeti dâhilinde bilûmum dairelerce yapılacak yatırımların neden ibaret olduğunun, sarf yeri, miktarı ve yatırımı yapacak daire de belirtmek suretiyle yazılı olarak Sayın Başbakanca cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Tokat Milletvekili  
Ali Dizman

T. C.

Başbakanlık

14.6.1962

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 77/1012-1889

Millet Meclisi Başkanlığına

16.4.1962 tarihli ve 7/95-1793-8165 sayılı yazınıza karşılıktır.

Tokat ili dâhilinde bilûmum dairelerce yapılacak yatırımların neden ibaret olduğuna dair Tokat Milletvekili Ali Dizman tarafından Başbakanlığa tevcih edilen yazılı soru önergesi cevabının ilişik olarak sunulduğunu arz ederim.

Akif Eyidoğan

Başbakan adına

Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı

Tokat ili dâhilinde bilûmum dairelerce yapılacak yatırımların neden ibaret olduğuna dair Tokat Milletvekili Ali Dizman tarafından Başbakanlığa tevcih edilen yazılı soru önergesine ait cevaptır.

Millî Savunma Bakanlığı

1962 bütçe yılı içerisinde Tokat Askerlik Şubesi binasının yeniden inşası için 50 000 liralık bir yatırım yapılması plânlaşmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı

Yatırım yapacak daire	Miktarı Lira	Sarf yeri
Mes. Tek. Öğ. Müsteşarlığı Kız Tek. Öğ. Genel Müdürlüğü	250 000	Kız Sanat Enstitüsü binası mali inhidam olduğundan yerine baraka kurulacaktır.
Orta Öğ. Ge. Müdürlüğü	88 300	Binaların tamiri, mahallen yaptırılan okullara yardım ve tesisat alınması ve tamiri.
Orta Ok. Ge. Müdürlüğü	1 005 000	İlköğretmen okulunun üçüncü kısım inşaatı ile ufak onarım.
İlk. Öğ. Ge. Müdürlüğü	2 464 000	İlkokullar yapımı ve sosyal hizmetler için

Bayındırlık Bakanlığı

1962 yılında Tokat ilinde yapılacak yapı işleri

İşin adı	Keşif bedeli	
	Lira	K.
Artova Hükümet konağı	50 000	00
33 adet ilkokul	1 747 000	00
<b>Toplam</b>	<b>1 797 000</b>	<b>00</b>

1962 yılında Karayolları Genel Müdürlüğüne Tokat ilinde yapılacak çalışmalar

İşin adı	Tali	
	Km. M.	Ödeneği (Lira)
<b>Köprü yapımı :</b>		
<b>Reşadiye içinde :</b>		
Reşadiye içi köprüsü	10	80 000
<b>Niksar - Koyulhisar - Reşadiye yolunda :</b>		
Reşadiye önü köprüsü	61	300 000
<b>Erbaa - Karakaya yolunda :</b>		
Karakaya köprüsü	120	40 000
<b>Yol bakımı :</b>		
Devlet yolu	238	Samsun'da (*)
İl yolu :	140	Samsun'da (*)
<b>Toplam</b>		<b>420 000</b>

(\*) İşin mühim kısmı listede kayıtlı ilde bulunduğundan ödeneği gösterilmemiştir.

Tokat İlinin 1962 yılı il ve köy yolları

Çalışma programı

1. İl yolu onarımı :	Km.	Ödenek
Artova - Sulusaray - Yozgat H.	17	170 000
2. İl yolu bakımı :		
Artova - Sulusaray - Yozgat	13	22 100
İlt. Reşadiye - Fatsa	28	47 600
Erbaa - Kozlu	7	11 900
Gökdere - Erbaa	12	20 400
Zile - İstasyon - Pazar	18	30 600
İltisak - Almus	23	39 100
Tokat - Pazar - İlt	23	39 100
Dökmetepe - Pazar - Turhal	36	61 200
İlt. Artova	20	34 000
Çamlıbel - Artova	17	28 900
Erbaa - Karakaya	9	15 300
İlt - Lâdik	4	6 800
Zile - İstasyon	4	6 800
İlt - Hayati	7	11 900
Erbaa - Eksal	7	11 900
	228	387 600
3. Köy yolu onarımı :		
Karakaya - Hayati köprüsü	10	82 000
4. Köy yolu bakımı :		
Biroş - Gürcüköy	1,7	1 000
Çamlıbel - Pugat	1	500
İlt - Mamin	0,8	500
İlt - Megelli	2	1 000
İlt - Tiyesi	1,5	1 000
İlt - Balıkhisar	2	1 000
Niksar - Kuyucak - Geyrek	19	10 000
Zile - Çekerek - Büyükbolu	10,5	5 000
	38,5	20 000
Toplam		659 000

M. Meclisi B : 104 20.6.1962 O : 1

Tokat İli içinde 1962 yılındaki DSİ çalışmaları

Sıra No.	İşin adı	Keşfi	(1000 T. L.) 1962 de sarf edilecek
Büyük su işleri :			
1	Kazova sol sahil sulaması birinci kısım	6 307	429
2	Kazova sol sahil sulaması ikinci kısım	14 338	5 000
3	Almus Barajı		
	a) İnşaat	83 500	18 000
	b) Teçhizat	21 000	4 500
4	Erbaa hava hattı ve trafo istasyonu	4 800	2 000
5	Erbaa ovası sulaması pompaj istasyonu ve bekçi binası boru.	1 100	1 100
6	Niksar ovası taşkın korunması ve drenajı	6 000	2 000
Münferit ve müteferrik su işleri :			
1	Artova - Sulusaray nahiyesi taşkın korunması	125	80
2	Behzatderesi memba kısmının ıslahı	800	800
3	Turhal - Çivril deresi ıslahı	350	200
4	Merkez ambar ve atelye binaları	250	150
İşletme ve bakım :			
Sulama :			
1	Kazova sağ sahil sulaması	460	460
2	Erbaa sulaması tesisleri	70	70
3	Şube tesisleri	15	15
4	Kazova sulaması regülâtörü tesisleri	10	10
5	Erbaa sulaması	5	5
6	Almus Barajı	10	10
İçme suyu			
1. DSİ eliyle :			
A) Devam eden işler :			
a) Grup köyler :			
1	Tokat - Almus - Merkez	(3 köy)	768 318
B) Yeni işler :			
a) Grup köyler :			
2	Tokat - Erbaa - Hacıpazarı	(3 köy)	390 90
b) Münferit köyler :			
3	Tokat - Erbaa - Fili	(1 köy)	82 10
4	Tokat - Erbaa - Karaağaç	»	92 92
5	Tokat - Artova - Çime	»	68 10
6	Tokat - Niksar - Sulugöl	»	18 18
7	Tokat - Niksar - Şahinli	»	160 160
8	Tokat - Reşadiye - Çiftlik	»	91 10
Genel toplam		140 809	35 537

## Ticaret Bakanlığı

Tokat İli dâhilinde «Türkiye Halk Bankası Genel Müdürlüğü» 1963 - 1964 yılında 480 000 lira sarfiyle bir şube binası yaptırmak tasavvurundadır.

## Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı

1962 bütçe yılında alınan tahsisattan Tokat İline, Devlet Hastanesi ihata duvarı inşası için (20) bin lira ödenek gönderilmiştir. Mezkûr ile sağlık tesisleri idame masrafları dışında ayrıca bir yatırım yapılmıyacaktır.

## Tarım Bakanlığı

1962 bütçe yılında yapılacak yatırımlar :

1. Topraksu Genel Müdürlüğüne :

Zile ilçesinin Türkderbendi köyünde 23 393 lira keşif bedelli bir sulama bendi inşa edilecektir.

2. Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne :

a) Tokat İli sığır suni tohumlama merkezi için ; 8 000 lira değerinde iki baş Brown - Suiss boğası tahsis edilecektir.

b) Tokat ili için, dört baş Karagün Koçu tahsis edilecektir.

3. Orman Genel Müdürlüğüne :

Yatırımın nev'i	Yatırımın miktarı Lira	Yatırımın sarf yeri	Yatırımı yapacak daire
Binalar	40 000	Alçakbel Muhafaza Memuru evi	Tokat Orman İşletmesi
	15 000	Alçakbel tavla - samanlık	» » »
	55 000		
Telefon	10 500	Erbas - Kınık (15 Km.)	» » »
Su Tes.	2 500	Bebrenlik Muhafaza Memuru binası harici isale hattı	» » »
Arsa	3 000	Alçakbel muhafaza evi için	» » »
Yollar :			
a) Yeni inşa	8 000	B. Gazi - Çamlıdüz	2 Km. » » »
	9 000	Mamuyaylası - K. Vak.	3 » » »
	20 000	Alçakbel - Nuhu	5 » » »
	20 000	Kurtalan - Beyyaylası	4 » » »
	6 000	Gölceğiz - Akpınar	2 » » »
	4 000	Keçici - Sakarat	1 » » »
	12 000	Yaykıl - Olukalan	3 » » »
	8 000	Yaykıl - Hizarboğazı	2 » » »
	87 000		22
b) Bakım	6 250	Almus - Bayramgazi	25 » » »
	6 750	Kale - Alçakbel	27 » » »
	1 250	H. Boğazı - Kurtalan	5 » » »
	3 750	Eksel - Sakarat	15 » » »

Yatırımın nevi	Yatırımın miktarı Lira	Yatırımın sarf yeri	Miktarı Lira	Yatırımı yapacak daire
	8 750	Tokat - Sarıtarla	35	Tokat Orman İşletmesi
	11 250	Avlunlar - Çengel	45	» » »
	1 750	Kuytul - Fındıcak	7	» » »
	5 000	K. Köprü - Leveke	20	» » »
	2 500	Çilhane - Çiftlik	10	» » »
	2 500	Çilhane - Cihet	10	» » »
	5 500	Çamiçi - Hoşaf	22	» » »
	750	Kündür - Kumlubük	3	» » »
	<b>56 000</b>		<b>224</b>	
	<b>143 000</b>			
Tesisat tamirâtı	14 000	Mevcut binaların tamiri için		» » »
	16 000	Mevcut telefon hatlarının tamiri		
	<b>30 000</b>			» » »

Yatırımın neden. ibaret olduğu	Sarf yeri	Miktarı Lira	Yatırımı yapacak daire
Vilâyet ormanı tesisi yatırımı	Tokat Kalesinin kuzey-batısı	32 500	Orman Gn. Müdürlüğü
Orman toprak muhafazası ve mera ıslahı yatırımı	Tokat - Behzatderesi sel havzası	525 000	Orman Gn. Müdürlüğü

Ulaştırma Bakanlığı

1962 yılı içinde Tokat İli dâhilinde yapılacak yatırımlar

1. PTT Genel Müdürlüğü :

İşletme icap ve ihtiyacı olarak, mevcut teçhizattan Tokat - Samsun arasında üç kanat telefon kuranpörtörü, Almus'a 20 lik manyatolu telefon santrali kurulması,

Niksar'daki 200 lük telefon santraline 100 hat ilâvesi suretiyle kapasitesinin 300 e çıkarılması, 1962 iş yılına dâhil bulunmaktadır.

2. TCDD Genel Müdürlüğü :

1962 yılı programında Tokat İli dâhilinde yapılacak bir yatırım bulunmamaktadır.

Ancak beş yıllık kalkınma plânının tatbiki için finansman imkânı bulunabildiği takdirde Samsun - Sivas hattı ile Zile, Turhal, Musaköy ve Artova istasyonlarına ceman 3 801 672 liralık yatırım yapılacaktır.

Sanayi Bakanlığı

1962 bütçe yılında normal Devlet hizmetlerinden başka Devlet yatırımı olarak ele alınmış bir teşebbüs mevcut değildir. İleriki senelere mâruf çalışmalar meyânında Devlet Su İşleri İdaresince yapılacak Almus hidrolik santral inşaatına muvazi olarak, Tokat Trafo merkeziyle Almus, Turhal ve Sivas enerji nakil hatları yapılması Etibankça programlaştırılmıştır.

## İmar ve İskân Bakanlığı

Tokat İli dâhilinde 1962 yılı dâhilinde yapılacak işler ve yatırımlar

Hizmetin kimin tarafından ifa edileceği	Hizmetin mahiyeti	Hizmetin nerelerde ifa edileceği	Yatırım miktarı T. L.
Taprak ve İskân İşleri Gn. Müdürlüğü	4753 sayılı, Çiftçiyi topraklandırma Kanunu hükümleri uyarınca yapılacak kadastral sistemdeki çalışmalarla (65 000) dönüm arazi ölçülecek, bunun (15 000) dönümü Hazine adına ve (8 000) dönümü ilgili köyler adına ortamaş mera olarak tescil edilecektir.	İlçe Köy	
		Zile Ütük	
		Niksar Şahinli )	
		» Mahmutiye )	127 000
		» Sarıyazı )	
		Erbaa Cibril )	
İller Bankası Genel Müdürlüğü	1. Elektrik şebekesi ihalesi Mayıs 1962 de yapılacaktır. 2. Elektrik santralının 260 ps. lik bir dizel - elektrojen grubu ile takviyesini 3. İkmal edilmek üzere bulunan içme suyu tesisatına devam edilmektedir. 4. İçme suyu tesisatı 5. Harita işleri ihale edilecektir. 6. Harita revizyon işleri ihale edilmiştir. 7. İçme suyu ve elektrik etüt ve proje işleri — Kuyu hafriyat ve pompaj teçrübeleri — İçme suyu proje işleri — Elektrik proje işleri	Artova	Keşif bedeli 260 618
		Erbaa	» » 320 401
		Erbaa	Tahmini maliyeti 1 110 000
		Pazar	Keşif bedeli 470 000
		Tokat Merkez	» » 300 000
		Turhal	İhale bedeli 65 794,35
		Tokat Merkez	Tahmini maliyet 40 000
		Niksar	)
		»	)

2. — *Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Marmara Ereğli'sini Edirne - İstanbul Devlet yoluna bağlayan yolun asfalt olarak ıslahının düşünülp düşünülmediğine dair yazılı soru önergesi ve Bayındırlık Bakanı Emin Paksüt'ün yazılı cevabı (1/118)*

3 . 5 . 1962

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda yazılı hususların, Bayındırlık Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına aracılığınızı saygılarımla rica ederim.

Tekirdağ Milletvekili  
Turhan Kut

Marmara Ereğlisi, yeni yapılmakta olan İstanbul - Londra Devlet yolu üzerinde, İstanbul - Edirne Devlet yoluna 14 kilometrelik stabilize bir yol ile bağlı, turistik bakımdan büyük imkân ve istida da sahip, orta büyüklükte tankerlerin yanaşmasına elverişli iskelesi ve belediye teşkilâtı bulunan bir bucak merkezidir.

Burada, Devlet Karayollarına ait asfalt depoları, Türk Petrolün geniş ölçüde tesisleri ve akar yakıt depoları, ayrıca orduya ait akar yakıt ikmal merkezi bulunmaktadır.

Bu sebeple, günde ortalama olarak 40 - 50 tanker ve benzeri vasıta, Marmara Ereğlisi ile İstanbul - Edirne Devlet yoluna mülâki olduğu yer arasındaki 14 kilometrelik, kapasitesi bu miktar trafiğe elverişli bulunmayan stabilize yoldan geçmek zorunda kalmakta ve böylelikle vasıtalar yolun elverişsizliği yüzünden büyük ölçüde yıpranmaktadır.

Milî servetin kısa zamanda heder olmasını önlemek ve Marmara Ereğlisi'nde Karayollarına ait asfalt deposu bulunduğu da göz önüne alınmak suretiyle;

(Marmara Ereğlisi ile Edirne - İstanbul Devlet yoluna birleştiği nokta arasındaki 14 kilometrelik stabilize yolun, günlük trafiğe cevap verecek ve bu arada işliyen vasıtaları kısa zamanda yıpranmaktan koruyacak nitelikte asfalt olarak ıslahın düşünülp düşünülmediğinin) açıklanması.

T. C.

Bayındırlık Bakanlığı  
Hususi Kalem Müdürlüğü  
Sayı : 233

12.6.1962

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 10.5.1962 gün, 7-118/2084-9525 sayılı yazılarınız.

Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un, Marmara Ereğlisi yolu ile ilgili yazılı soru önergesinin cevabı ilişik olarak gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Bayındırlık Bakanı  
Emin Paksüt

Tekirdağ Milletvekili Turhan Kut'un Marmara Ereğlisi yolu hakkındaki yazılı soru önergesi aşağıda cevaplandırılmıştır.

Marmara Ereğlisi'ni İstanbul - Edirne yoluna bağlayan yol, 15 Km. tülünde, 6 m. plâtfom genişliğinde, stabilize kaplamalı ve Devlet bakımında bulunan bir il yoludur.

Halihazır durumu ile asfaltlanmaya müsait bulunmayan ve asfaltlanmadan evvel onarılması gereken mezkûr yolun, Devlet yolları şebekesine dâhil bulunmaması sebebiyle, Karayolları Genel Müdürlüğünce onarılması düşünülmemiştir.

Ancak, yolun, önemi göz önüne alınarak hazırlanmakta olan müstakbel Devlet yolları şebekesine ithali ile, Karayollarınca ilerdeki yıllarda onarılması ve asfaltlanmasına çalışılacaktır.

3. — *Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun, Edirne İli dâhilinde fazla miktarda yetiştirilen ayçiçeğinin hastalıktan kurtarılması için alınan veya alınması düşünülen bir tedbir olup olmadığına dair yazılı soru önergesi ve Tarım Bakanı Cavit Oral'ın yazılı cevabı (7/121)*

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun yazılı olarak cevaplandırılması için : Tarım Bakanlığı nezdinde teşebbüse geçilmesini saygılarımla arz ederim.

Edirne Milletvekili  
Fahir Giritlioğlu

Tarım Bakanlığına

Edirne merkez kazası ile bilhassa Uzunköprü - Keşan - Havsa, fazla miktarda ayçiçeği ziraati yapılan sahalarımızdır.



Halk dilinde (Verem otu) tâbiri ile anılan bir hastalık sebebiyle her sene ziraat sahası daraltılmakta ve verim de, aynı şekilde azalmaktadır.

Bakanlığınız kanaliyle Fransa'dan ithal edilen bir cins tohumun bu hastalığa karşı muafiyeti olduğu, söylentileri mevcuttur.

Edirne ilindeki ayçiçeklerinin hastalıktan kurtarılması için Bakanlık tarafından alınmış veya düşünülen bir tedbir var mıdır?

Hastalığa mukavim bir tohumun Fransa'dan ithali mevzu bahis ise; Edirne ili için de, bu şekildeki tohumlardan faydalanmak kabil olabilir mi?

Yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

Edirne Milletvekili  
Fahir Giritlioğlu

T. C.

Tarım Bakanlığı

16 . 6 . 1962

Özel Kadem Müdürlüğü

Sayı : 681

Konu : Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun orabaş hakkındaki sorusu.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 22 . 5 . 1962 gün ve Genel Sekreterlik 2087/9530 sayılı yazı.

Edirne ili dâhilinde fazla miktarda yetiştirilen ayçiçeğinin mâruz kaldığı canavar otu (orabaş) parazetinden kurtarılması mevzuunda Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından sorulan yazılı soru önergesine ait cevabımız ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine arz olunur.

Tarım Bakanı  
Cavit Oral

Edirne ayçiçeklerine âriz olan Canavar Otu (Orabanche) Verem otuna karşı bir tedbir alınıp alınmadığı hakkında Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu'nun vâkı sorusuna yazılı cevaptır

Soru 1 : Edirne ilindeki ayçiçeklerinin hastalıktan kurtulması için Bakanlık tarafından alınmış bir tedbir var mıdır?

Cevap 1 : Trakya ve bu arada Edirne ayçiçeklerine âriz olan halk arasında verem otu tâbir edilen canavar otu, yüksek parazit nebatlarından birisidir. Bu zararlının imhası bakımından mü-

cadele usullerinin tayin ve tesbiti için alâkalı Ziraat Mücadele Enstitülerimiz 1954 senesinden beri aralıksız olarak çalışmaktadır. Zararın bilhassa Trakya'da ayçiçeği nebatında görülmesi dolayısıyla Göztepe Ziraat Mücadele Enstitüsü mezkûr tarihten bu yana adı geçen parazite karşı bir çok ilaçları denemiştir. Ve halen bu denemelere ehemmiyetle devam edilmektedir. Esasen dünyanın alâkalı bütün eenebi memleketlerinde de bu parazite karşı katî neticeli bir ilâcın henüz tesbit edilemediği bir hakikattir.

Her yıl Göztepe Ziraat Mücadele Enstitüsü Edirne, Kırklareli, Tekirdağ vilâyetleri Teknik Ziraat Müdür ve ilgili mütehassıslarının iştiraki ile İstanbul Bölge Ziraat Mücadele Reisliğinde toplantılar yapmakta, bu zararlıya karşı ittihazi gerekli tedbirler mevzuunda icabeden kararlar alınmaktadır. Bu meyanda, bu sene de :

1. Canavar otu mücadelesinin çiftçilere zamanında ve iyi bir şekilde öğretilip yaptırılabilmesi için bu vilâyetlerdeki bütün ziraat teşkilâtı elemanları 15 Mayıs 1962 tarihinden itibaren seferber edilerek köylerde teknik elemanlar nezareti altında mihaniki mücadeleye girilmiştir.

2. Halka, mücadele ve semt münavebesi hakkında tekrar tekrar öğütler verilmiş münavebeye girecek bitki çeşitleri tanıtılmıştır.

3. Bir adedi ilişikte sunulan resimli ve izahlı broşürden 10 000lerce adedi bastırılmış ve alâkalı müstahsıla tevzi edilmiştir.

4. Canavar otu mücadelesini yapma işini teşvik ve takip kampanyasını açmak için diğer vilâyetler meyanında Edirne vilâyetinin alâkalı kazalarına gerekli tahsisat yollanılarak teşkilâtça her kazada (müstahsılın yaptığından gayrı) örnek mihaniki mücadeleler yaptırılmasına girilmiştir. Bu yıl Edirne'nin merkezinde 500, diğer bütün kazalarında 100 dekada örnek mihaniki mücadele yapılması programlaştırılmıştır. Teşkilâtın nezareti altında Trakya bölgesinde canavar otu mihaniki mücadelesi halen devam etmektedir. Gerek mihaniki mücadele gerekse tatbik edilmekte olan münavebe sayesinde bu parazit zararının önümüzdeki yıllarda haddi asgariye indirileceği ve belki de hiçbir şekilde zarar yaptırılmıyacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

Soru 2 : Hastalığa mukavim bir tohumun Fransa'dan ithali mevzu bahis ise Edirne ili içinde bu şekildeki tohumlardan faydalanmak kabil olabilir mi?

Cevap 2 : a) Ayçiçeğine musallat olan Canavar otuna (Orobanche) karşı kimyevi, mihaniki mücadele ve münavebe usulleri tatbik edilmekle beraber demirperde gerisinde ıslah edilmiş ve Orobansa mukavim ayçiçeği tohumlarından Dışişleri Bakanlığımızın tavassutlarıyla 1960 yılında getirilerek Yeşilköy Zirai Araştırma Enstitüsünce bölge dâhilinde denemeye alınmıştır.

Getirilen 4 çeşitten Vnimk 1640 varyetesinin birinci yıl denemesinde orobansa mukavim olduğu görülmüştür. Bunun üzerine yapılan temaslar neticesinde ancak Vnimk 65 - 40 tan 1 ton ithal edilebilmiş ve tecrit imkânları temin edilen 6 yerde bu tohumlar üretime alınmıştır. Bu üretim yerlerinden birisi de Edirne ilidir.

Bu tohumdan elde edilecek mahsulle 1963 yılında geniş mikyasta, tohum üretimine geçilecek Trakya ve bu arada Edirne ilindeki müstahsıl da Orobansa mukavim emniyetli tohum elde ederek mahsulünü kurtarmış olacaktır.

b) Trakya bölgesindeki ayçiçeği ziraatinin mâruz kaldığı oronbaş tehlikesi karşısında hem müstahsılı ve hem de yağ sanayiini sıkıntılardan kurtarmak için Trakya bölgesindeki illerimizin müsait yerlerinde yağlık yer fıstığı ziraatinin teşvikine de çalışılmaktadır.

4. — *Edirne Milletvekili Tahir Giritlioğlu'nun, Pınarhisar Ortaokulundan iki öğretmene mecburi izin veren kaymakam hakkında memuriyet görevini suiistimalden dolayı bir takibata geçilip geçilmediğine dair yazılı soru önergesi ve İçişleri Bakanı Ahmet Topaloğlu'nun yazılı cevabı (7/123)*

24 . 4 . 1962

Özü : İçişleri Bakanlığın-  
dan yazılı soru Hk.

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi saygılarımla arz ederim.

Edirne Milletvekili  
Fahir Giritlioğlu

İçişleri Bakanlığına

Pınarhisar Kaymakamı Ulvi Pınar; Memurin Kanununun 74 ncü maddesine dayanarak ilçe ortaokul öğretmenlerinden Sevim Erduranlı ile, Nermin Tana bir hafta müddetle mecburi izin verdiği, vâkı itiraz üzerine vilâyet makamınca kay-

makamın tasarrufunun iptal edildiği ve öğretmenlerin vazifelerine avdet ettikleri öğrenilmiştir.

Bakanlıktan öğrenmek istediğim husus şudur: İfade edildiğine göre : Ortaokul müdürü ile kaymakam arasında tahkikat vesilesiyle geçimsizlik başlamıştır. Bu geçimsizlik öğretmenler camiasına kadar sirayet etmiştir.

Kaymakamın son sınıfta okuyan kızının : Okul disiplini hareketini tesbit eden mevzuubahis öğretmenler, keyfiyeti Haysiyet Divanına intikal ettirmişler kaymakamın kızını cezalandırmışlardır. Mütaakiben de, devamsızlığı üzerinde durularak mekteple ilgisini kesmişlerdir.

Kendi kızı hakkında muamele yapan öğretmenler hakkında Memurin Kanununun 74 ncü maddesine dayanarak işlemde bulunan kaymakamın hareketinde, şahsi bir öfke ve öç alma hevesi hâkim olmuştur.

Sualim vârit ise; kaymakam hakkında, memuriyet vazifesini suiistimalden dolayı her hangi bir tahkikata tevessül olunmuş mudur?

Durumun yazılı olarak aydınlatılmasını; saygılarımla rica ederim.

Edirne Milletvekili  
Fahir Giritlioğlu

T. C.

İçişleri Bakanlığı

18.6.1962

Öz. İş. Gn. Md.

I. Şb. Md. : Şikâyet

511 - 6540 - 11939

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 22 . 5 . 1962 gün ve Genel Sekreterlik Kanunlar Müdürlüğü 7/123 - 2089 - 9533 sayılı yazıya :

Pınarhisar Ortaokulundan iki öğretmene mecburi izin veren Kaymakam A. Ulvi Pınar hakkında Edirne Milletvekili Fahir Giritlioğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi tetkik edildi :

Hâdisenin 20 . 4 . 1962 tarihinde bakanlığımıza intikali üzerine keyfiyetin tahkikine memur edilen Mülkiye Müfettişi Naci Bozkurt tarafından yapılan tahkikat neticesinde :

Kaymakamın zühul ve hataya düşerek verdiği mecburi izin öğretmenlerin hak ve kukullarına bir zarar tevhit etmemiş olması, sadece hizmetin yürümesini güçleştiren ve kötüleştiren eylem ve hareketlerin vukuunu önlemek mak-

sadına mâtuf olarak yanlış bir anlayışla ve tamamen hüsnüniyetle yapıldığı kanaat ve neticesine varılmıştır.

Kaymakam hakkında inzibati yönden bakanlık İnzibat Komisyonunca takibat yapılmakta olup, başka bir kazaya nakli de derdesttir.

Bilgilerine arz ederim.

Ahmet Topaloğlu  
İçişleri Bakanı

5. — *Hatay Milletvekili Şekip İnal'ın, İstanbul şehir hatları vapur seferlerinin hangi esas ve usullere göre kiraya verildiğine ve kira mukavelelerinin tatbikatı dolayısıyla yargı organlarına intikal eden dâva bulunup bulunmadığına dair yazılı soru önergesi ve Ulaştırma Bakanı Cahit Akyar'ın yazılı cevabı (7/128)*

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

İstanbul Şehir Hattında çalışan vapurların büfelerini kiralyanlardan tahliye kararı alınmadan zorla boşaltılarak başkalarına kiralandığı ilgililer tarafından şikâyet konusu edilmektedir. Hakikatin aydınlanması için aşağıdaki hususların Sayın Ulaştırma Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Hatay Milletvekili  
Şekip İnal

1. İstanbul şehir hatları vapur büfeleri hangi esas ve usule göre kiraya verilmektedir.

2. Kira mukavelelerinin tatbikatı dolayısıyla umumi mahkemelere intikal etmiş dâvalar var mıdır, varsa kaç vapur büfesi için dâva açılmıştır?

3. Mahkeme kararı olmaksızın ve sözleşmeye rağmen ellerinden büfeleri alınmış ve başkalarına verilmiş büfe kiracıları var mıdır?

Bu gibi muameleler hangi kanun hükümlerine dayanılarak yapılmıştır?

4. Kanunsuz muamele yapanlar varsa haklarında cezai veya disiplin takibatı yapılmış mıdır?

T. C.

Münakalât Vekâleti  
Liman ve Denizîşleri  
Dairesi Başkanlığı

Dosya No. : D - 2/4 - 274

Kayıt No. : 1525/4816

16 . 6 . 1962

Özet : Hatay Milletvekili Şekip İnal'ın yazılı soru önergesi Hak.

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 22 . 5 . 1962 tarih ve 7/128 - 2109 /9665 sayılı yazınız :

Denizcilik Bankası Şehir Hatları vapur büfelerinin kiralanması ve kira mukavelelerinin tatbikatı dolayısıyla açılan dâvalar hakkında Hatay Milletvekili Şekip İnal tarafından yazılı olarak cevaplandırılması istenilen soru önergesi üzerine, gerekli inceleme yapılmış ve keyfiyet aşağıda arz edilmiştir.

1. Şehir Hatları İşletmesi gemilerindeki büfe mahalleri, öteden beri, tanzim edilen şartname ve mukavele projesine istinaden Denizcilik Bankası Genel Müdürlüğünce ihaleye çıkarılmakta ve en fazla bedel teklif edene ihalesi icra kılınmaktadır.

Gemi büfeleri mukavelelerinin, 31 . 12 . 1961 tarihinde sona ereceği göz önüne alınarak, mezkûr Banka Müdürler Heyetinin 27 . 11 . 1961 gün ve 1106 sayılı kararıyle büfe mahallerinin işletilmesi hakkı, 1962 yılı için de ihaleye çıkarılmış neticede bir kısım büfeler yeni taliplerine ihale edilmiştir.

2. Mukaveleleri sona erdiği ve yapılan ihaleyi de kazanamadıkları halde, büfeleri rızaen tahliye etmek istemiyen eski büfeciler aleyhine Bankaca kanuni muameleyle tevessül edilmiş ve bu meyanda 28 büfe mahallinin tahliyesi için aidolduğu mahkemede Bankaca dâvalar ikame olunmuştur. Mezkûr dâvalar, taraflar arasındaki mukavelename ve Borçlar Kanununun hâsılat icarına mütaallik hükümlerine istinaden ikame olunmuştur.

3. Moda Gemisi İstinye Tersanesinde tamir görmekte iken, tamiratın sekteye uğramaması maksadıyla, mukavelenamenin 24 neü maddesi hükmüne göre büfe eşyası, yetkili heyet önünde tesbit edilmiş ve büfe mahallinden çıkarılarak muhafaza altına alınmıştır. Tamiratın sonunda, mukavelenin sona ermesi ve yeni ihalede de eski büfecinin kiracılık sıfatı kalmamış bulunması sebebiyle, büfe mahalli boş olarak yeni müstecirine teslim edilmiştir.

4. Yapılan muamele mukavele hükümlerine uygun bulunduğu cihetle bunu tatbik edenler hakkında her hangi bir takibat yapılmasına mahal görülmemiştir.

Keyfiyeti bilgilerine saygı ile arz ederim.

Ulaştırma Bakanı  
C. Akyar

6. — Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun, bu yıl Karadeniz Bölgesi illerinden hangilerinde fındık kurdu mücadelesi yapıldığına dair yazılı soru önergesi, ve Tarım Bakanı Cavit Oral'ın yazılı cevabı (7/140)

Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususların Tarım Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerini rica ederim.

28 Mayıs 1962

Giresun Milletvekili  
İ. Etem Kılıçoğlu

1. Bu yıl Karadeniz vilâyetlerinden hangilerinde fındık kurdu mücadelesi yapılmıştır? İlaçların vilâyetlere tevziinde hangi kıstaslara göre hareket edilmiştir? Mücadeleye kâfi gelmiş midir

2. Giresun vilâyeti ve kazalarında kaç köyde zirai mücadele teşkilâtınca mücadele yapılmıştır?

3. Tirebolu kazasında yapılan mücadelenin iki senedir aynı köylerde yapılmasının sebebi nedir? Bu köylerin 1946 dan bu yana yapılan bütün seçimlerde belirmiş ve değişmiş bir siyasi kanaati mevcut mudur?

4. Mücadele yapılan köylerin tesbitindeki haksızlıkları vekâletiniz tasvibetmekte midir?

Vazifeli memurlar hakkında bir muamele yapılması düşünülmekte midir?

T. C.

Tarım Bakanlığı

18.6.1962

Özel Kalem Müd.

Sayı : 718

Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1.6.1962 tarih ve Genel Sekreterlik 2331 - 10801 sayılı yazıları.

Bu yıl Karadeniz bölgesi illerinden hangilerinde fındık kurdu mücadelesi yapıldığına dair Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu'nun yazılı sorusuna karşılık cevabi yazımız ilişikte sunulmuştur.

Gereği ile bilgilerinizi saygı ile rica ederim.

Tarım Bakanı  
Cavit Oral

Bu yıl Karadeniz bölgesi illerinden hangilerinde fındık kurdu mücadelesi yapıldığına dair Giresun Milletvekili İ. Etem Kılıçoğlu tarafından Millet Meclisine verilen yazılı soru önergesi hakkında hazırlanan cevabi not.

1. Fındık mahsulüne âriz olan fındık kurdu (Balaninus nucum) haşeresine karşı Doğu - Karadeniz bölgemizin aşağıda isimleri yazılı 7 ilinde hizalarında kayıtlı 3 - 10 - 0 ve 3 - 10 - 40 adlı ilâçlar tahsis edilmek suretiyle Devlet yardım mücadelesi yapılmıştır.

Mücadele yapılan iller	Mücadele sahası dönüm	Tahsis olu ilâç Kg.
Artvin	6 000	21 000
Rize	5 000	17 000
Trabzon	40 000	140 000
Giresun	40 000	140 000
Ordu	40 000	140 000
Samsun	4 000	14 000
Zonguldak	15 000	52 500
<b>Toplam</b>	<b>150 000</b>	<b>525 000</b>

Bu rakamlar dışında Trabzon, Giresun ve Ordu illerinde 1963 senesinde tatbikata intikal ettirilecek Sevin isimli yeni bir ilâçla 2 000 er dönümlük saha ilâçlamaya tâbi tutulmuştur.

Yapılan mücadelelerin gayesi, haşerenin fındık mahsulüne ika ettiği zararı müstahsıllarımıza öğretmek mücadeleye alıştırmak ve bilâhara mücadeleyi müstahsıla intikal ettirmektir.

Esasen Zirai Mücadele teşkilâtının gerek eğitim ve gerekse fiili mücadele tatbikatlarının faydalı sonuçları müstahsillarımızca tamamen anlaşılmiş olduğundan fındık kurdu mücadelesinin 5 senelik programla peyderpey halka intikaline çalışılmaktadır. Bu maksatla fındık sahalarımızın temerküz ettiği Trabzon, Giresun, Ordu illeri arasında bir tefrik gözetmeden müsvahi miktarda ilaçlama sahası ve ilaç tahsisi yapılmıştır.

İller itibariyle ilçelere ve ilçeler de köylere aynı gayenin tahakkuku için, tahsislerde bulunmuşlardır. Doğu Karadeniz bölgemizin fındıklık sahası 2 000 000 dönüm civarındadır. Teşkilâtımız vasıtasıyla yapılan mücadele yekünü fındıklık sahasının 13 te birine tekabül etmektedir. Bütün fındık sahalarının teşkilâtımızca ilaçlanmasına esasen imkân yoktur. Bugüne kadar teşkilâtça yapılan mücadelelerin müsbet neticesini görmüş olan fındık müstahsılları büyük mikyasta mücadeleye iştirak ederek, Devlet ilaçlamaları dışında, Giresun'da 540 ton ilaç sarfı ile 180 000 Ordu'da 739 ton ilaç sarfı ile 215 500 dönüm saha ilaçlamışlardır.

Gerek piyasada bayiler elinde ve gerekse fiskobirlikte bol miktarda ilaç bulundurulmuş, bu mücadelede ilaç sıkıntısı çekilmemiştir.

2. Giresunda merkez ve diğer 8 ilçenin 44 köyünde teşkilâtça fındık kurdu mücadelesi yapılmıştır.

3. Tirebolu'da; Merkez, Avculu, Demircili, Karaahmetli, İbrahim Şih Kalebedrama, Kemalîye köylerinin fındıkları teşkilâtça ilaçlamaya tâbi tutulmuştur.

Zirai mücadele faaliyetleri bölgeler itibariyle

bir sene evvelinden Bölge Ziraat Mücadele Reislikleri, Mücadele enstitüleri ve o bölge dâhilindeki Teknik Ziraat Teşkilâtı elemanlarınca müstereken plânlanmakta ve programa alınan mücadeleler ertesi sene tatbik olunmaktadır. 1961 yılı fındık kurdu mücadelesinde gerek mahsul azlığı ve gerekse o sene kullanılan bâzı ilaçların çeşitli faktörlerin etkisi ile hasereye karşı az müessir olması yüzünden mücadeleden beklenen neticenin alınmasına engel olmuştur. Müstahsıla mücadelenin müsbet neticesini göstermek ve müstahsıl zihninde beliren her türlü müphemiyeti izale etmek maksadiyle, 1961 senesinde teşkilâtça Doğu - Karadeniz bölgesinde ilaçlamaya tâbi tutulan sahaların 1962 senesinde de tekrar ilaçlamaya tâbi tutulması, 1961 senesinde Samsun Bölge Ziraat Mücadele Reisliği, Samsun Zirai Mücadele Enstitüsü ve Giresun Ziraat Müdürlüğünce karara bağlanmış ve aynı saha ve köylerde 1962 yılı ilaçlamaları yapılmıştır. Siyasi kanaati ne olursa olsun bütün il, ilçe, köy ve vatandaşlar plânlı ve programlı bir şekilde çalışan teşkilâtımızın bilgi ve imkânlarından müsvahi şekilde faydalandırılmıştır.

4. Diğer mevzularda olduğu gibi, öğretim mahiyetinde yapılan fındık kurdu mücadelesinde de, ilaçlama sahaları her sene değiştirilmektedir. Ancak, yukarda belirtilen sebeplerden 1962 senesinde bütün illerde fındık kurdu mücadelesinin aynı sahada icrası kararlaştırıldığından, saha ve köy değişimi yapılmamıştır. Bu itibarla, yapılan icraatta bir haksızlık asla mevzuubahsolmadığından Bakanlığımızca vazifelerini bihakkin yaptıklarına kanaat getirdiğimiz memurlar hakkında kanuni veya inzıbatî bir muamele düşünülmemektedir.

(Kanun kabul edilmiştir)

Uye sayısı : 450  
Oy verenler : 281  
Kabul edenler : 279  
Reddedenler : 0  
Çekinseler : 2  
Oya katılmayanlar : 166  
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanoglu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin

**ADİYAMAN**

Arif Atalay  
Mahmut Deniz  
Ali Turanlı

**AFYON KARAHİSAR**

Halûk Nur Bâki  
Veli Başaran  
Mehmet Turgut

**AĞRI**

Kerem Özcan  
Rıza Polat

**AMASYA**

Reşat Arpacıoğlu  
Mustafa Kemal Karan  
Nevzat Şener

**ANKARA**

Raif Aybar  
Nihat Berkkan  
Fuat Börekçi  
Bülent Ecevit  
Muhlis Ete  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu  
İbrahim İmirzalıoğlu  
İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu  
İlyas Seçkin

Ahmet Üstün  
Ferhat Nuri Yıldırım  
Abdülhak Kemal Yörük

**ANTALYA**

İhsan Ataöv  
Hasan Fehmi Boztepe  
Nazmi Kerimoğlu  
Rafet Eker

**ARTVIN**

Sabit Osman Avcı

**AYDIN**

Melâhat Gedik  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolak  
Kaya Bulut  
Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu  
Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırımlı  
Süreyya Koç  
Mehmet Tiritoğlu  
Cihat Turgut

**BİLECİK**

Orhan Tuğrul

**BİNGÖL**

M. Süddik Aydar  
Halit Rıza Ünal

**BİTLİS**

Nafiz Giray  
Müstak Okumus

**BOLU**

Zeki Baltacıoğlu  
Kemal Demir  
Kâmil İnal

**BURDUR**

Nadir Yavuzkan

**BURSA**

Hikmet Akalın  
Edip Rüştü Akyürek  
Sadrettin Çanga  
Cevdet Perin  
Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz  
Baha Cemal Zağra

**ÇANAKKALE**

Ahmet Nihat Akay  
Burhan Arat  
Süreyya Endik  
Şefik İnan  
Refet Sezgin  
**ÇANKIRI**  
Rahmi İnceler  
Şaban Keskin  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Nuri Ahıskalıoğlu  
Abdurrahman Güler  
Hilmi İncesulu  
Faruk Kürelî  
İhsan Tombuş

**DENİZLİ**

İsmail Ertan  
Hüdaî Oral

Remzi Şenel

Atıf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Adnan Aral  
Hilmi Gündoğan  
Recai İskenderoğlu  
Vefik Pirinçcioğlu

**EDİRNE**

İlhami Ertem  
Nazmi Özoğul

**ELÂZIG**

Hürrem Müftügil  
Ömer Faruk Sanaç

**ERZİNCAN**

Hüsamettin Atabeyli  
Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek

**ERZURUM**

Nihat Diler  
Cevat Dursunoğlu  
Giyasettin Karaca  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder  
Adnan Şenyurt  
Tahsin Telli

**ESKİŞEHİR**

Şevket Asbuzoğlu  
İbrahim Cemalcılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinoğlu

**GAZİANTEP**

Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat

Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan  
Mithat San  
Süleyman Ünlü  
**GİRESUN**  
İbrahim Etem Kılıçoğlu  
Ali Köymen  
**GÜMÜŞANE**  
Necmeddin Küçüker  
Sabahattin Savacı  
**HAKKÂRİ**  
Ahmet Zeydan  
**HATAY**  
Ali Muhsin Bereketoğlu  
Abdullah Cilli  
Ahmet Sırrı Hocoğlu  
Sâki Zorlu  
**İÇEL**  
Mehmet Ali Arslan  
İhsan Önal  
**İSPARTA**  
Ali İhsan Balım  
Lokman Başaran  
Sadettin Bilgiç  
Mustafa Güleügil  
**İSTANBUL**  
Suphi Baykam  
Mahmut Rıza Bertan  
Orhan Eyüboğlu  
Fahrettin Kerim Gökay  
Muhiddin Güven  
Ali Coşkun Kırca  
Hilmi Oben  
Naci Öktem  
Vahyi Özarar  
Selim Sarper  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Zeki Zeren  
**İZMİR**  
Osman Sabri Adal  
Şükrü Akkan  
Şeref Bakşık  
Muzaffer Döşemeci  
Ali Naili Erdem  
Arif Ertunga  
Ziya Hanhan  
Kadri Özek  
Mustafa Uyar

**KARS**  
Necmettin Akan  
Lâtif Aküzüm  
Hasan Erdoğan  
Kemal Güven  
Kemal Kaya  
Bahtiyar Vural  
**KASTAMONU**  
Fethi Doğançay  
İhsan Şeref Dura  
Sabri Keskin  
Osman Zeki Oktay  
**KAYSERİ**  
Abdülhalim Aras  
Mehmet Göker  
Hüsamettin Gümüşpala  
Vedat Âli Özkan  
Mehmet Sağlam  
Mehmet Yüceler  
**KIRKLARELİ**  
Abdurrahman Altuğ  
Mehmet Alâeddin Eriş  
Hasan Tahsin Uzun  
**KOCAELİ**  
Cemal Babaç  
Şahabettin Bilgisi  
Nihat Erim  
Hâldan Kısayol  
Süreyya Sofuoğlu  
**KONYA**  
Selçuk Aytan  
Ahmet Gürkan  
Kadircan Kafılı  
Abdüssamet Kuzucu  
Rüştü Özal  
Fakih Özfakih  
Fakih Özlen  
Faruk Sükan  
Vefa Tanır  
**KÜTAHYA**  
Ahmet Bozbay  
Ali Erbek  
Mehmet Kesen  
Rauf Kıray  
Sezai Sarpaşar  
Sadrettin Tosbi  
**MALATYA**  
H. Avni Akşit  
Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya  
Ahmet Fırat  
**MANİSA**  
Süleyman Çağlar  
Muammer Erten  
Şevket Raşit Hatipoğlu  
Nusret Köklü  
Hilmi Okçu  
Yakup Yakut  
Nahit Yenişehirlioğlu  
**MARAS**  
Kemal Bağcıoğlu  
Enver Kaplan  
Adnan Karaküçük  
**MARDİN**  
Mehmet Ali Arıkan  
Şevki Aysan  
Vahap Dizdaroğlu  
Seyfi Güneşan  
Talât Oğuz  
**MUĞLA**  
Adnan Akarca  
Hilmi Baydur  
Turan Şahin  
**MUŞ**  
Sait Mutlu  
Sami Öztürk  
**NİĞDE**  
Mehmet Altınsoy  
Asım Eren  
Haydar Özalp  
Ruhi Soyer  
**ORDU**  
Yusuf İzzettin Ağaoğlu  
Ata Bodur  
Ferda Güley  
Orhan Naim Hazinedar  
Arif Hikmet Onat  
Ata Topaloğlu  
**RİZE**  
Arif Hikmet Güner  
Cevat Yalçın  
**SAKARYA**  
Burhan Akdağ  
Ekrem Alican  
Muslihittin Gürer  
**SAMSUN**  
Mehmet Başaran  
Nurettin Ceritoğlu

Devzi Geveci  
Fâmit Kiper  
Hüseyin Özalp  
Osman Şahinoğlu  
**SIIRT**  
Cevdet Aydın  
Süreyya Öner  
Hayrettin Özgen  
Adil Yaşa  
**SİNOP**  
Mahmut Alicanoğlu  
Cemil Karahan  
Haşim Tari  
**SİVAS**  
Adil Altay  
İbrahim Göker  
Rahmi Günay  
Sebati Hastaoğlu  
Ahmet Kangal  
Cevad Odyakmaz  
Reşat Turhan  
Tahsin Türkay  
Mahmut Vural  
**TEKİRDAĞ**  
Turhan Kut  
Fethi Mahramlı  
Hayri Mumcuoğlu  
**TOKAT**  
Sabahattin Baybura  
H. Ali Dizman  
Mehmet Kazova  
Zeyyat Kocamemi  
Ali Rıza Ulusoy  
**TRABZON**  
Ali Şakir Ağançoğlu  
Ekrem Dikmen  
Ahmet Şener  
Ali Rıza Uzuner  
Zeki Yağmurdereli  
**URFA**  
Atalay Akan  
Kemal Badıllı  
Bekir Sami Karahanlı  
**UŞAK**  
Ali Rıza Akbıykoğlu  
İbrahim Bulanalp

**VAN**

İhsan Bedirhanoğlu  
Muslih Görentaş  
Şükrü Kösereisioğlu

**YOZGAT**

Mustafa Kepir  
Turgut Nizamoğlu  
Celâl Sungur

**ZONGULDAK**

Kenan Esengin  
Ramiz Karakaşoğlu

Sadık Tekin Müftüoğlu  
Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinseler]

**ANKARA**

Mustafa Kemal Erko-  
van

Zühtü Pehlivanlı

[Oya katılmayanlar]

**ADANA**

Ahmet Karamüftüoğlu  
Melih Kemal Küçükte-  
pepınar  
Cavit Oral (B.)  
Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun  
Ahmet Topaloğlu (B.)  
**ADİYAMAN**  
Mehmet Özbay

**AFYON KARAHİSAR**

Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ. Ü.)  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AĞRI**

Nevzat Güngör

**AMASYA**

İsmail Sarıgöz

**ANKARA**

İsmail Rüştü Aksal  
Burhan Apaydın  
Hüseyin Ataman  
Osman Bölükbaşı  
Emin Paksüt (B.)

**ANTALYA**

Etem Ağva (İ.)  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVİN**

Nihat Ata  
Saffet Eminagaoglu

**AYDIN**

Orhan Apaydın  
Hilmi Aydınçer  
Mustafa Şükrü Koç

Nedim Müren

Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Gökhan Evliyaoğlu

**BİLECİK**

Şadi Binay

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)  
Mehmet Özbey

**BURSA**

İbrahim Öktem  
Ekrem Paksoy  
Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar

**ÇORUM**

Muzaffer Dündar  
Necmi Ökten (B.)

**DENİZLİ**

Sinan Boşna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk

**DIYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Süleyman Bilgen  
Fahir Giritlioğlu

**ELAZIĞ**

Nurettin Ardıçoğlu (İ.)  
Naci Güray  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş

**GİRESUN**

Ali Cüceoğlu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmen  
Naım Tıralı

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır  
Şekip İnal

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoglu  
Fuat Arna  
Cihad Baban  
Ferruh Bozbeyle  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak

Tahsin Demiray

Ömer Zekâi Dorman  
(Başkan V.)

Saadet Evren

Ahmet Oğuz

Oğuz Oran

Şahabettin Orhon

İlhami Sancar (B.)

İsmail Hakkı Tekinel

Hüsamettin Tıyaşan

Abdurrahman Yazgan

Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytas  
Ragıp Gümüşpala  
İhsan Gürsan (B.)  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Okyay  
Sırrı Öktem  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazıcı (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**

Fikret Filiz



**KIRŞEHİR**  
Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen  
**KONYA**  
Kemal Ataman  
İrfan Baran  
İhsan Kabadayı  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş. V.)  
Cahit Yılmaz  
Sait Sina Yücesoy  
**MALATYA**  
İsmet İnönü (Başbakan)  
Halit Ziya Özkan  
**MANİSA**  
Neriman Ağaoglu (İ.)  
Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu  
Hürrem Kubat  
**MARAŞ**  
Kemalî Bayazıt

Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu  
**MARDİN**  
Esat Kemal Aybar (İ.)  
**MUĞLA**  
Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp  
**NEVŞEHİR**  
Halit Fikret Aka  
Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoglu  
**NİĞDE**  
Oğuzdemir Tüzün  
**ORDU**  
Rafet Aksoy (Baş. V.)  
Şâdi Pehlivanoglu  
**RİZE**  
Erol Yılmaz Akçal (İ.)  
Fuad Sirmen (Başkan)  
**SAKARYA**  
Nuri Bayar  
Hami Tezkan

Yusuf Ulusoy  
**SAMSUN**  
Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylân  
Bahri Cömert (İ.)  
Kâmran Evliyaoğlu  
(B.)  
İlyas Kılıç  
**SINOP**  
Mustafa Kaptan  
**SİVAS**  
Rahmi Çeltekli  
Güner Sarısözen (İ.)  
**TEKİRDAĞ**  
Orhan Öztrak  
**TOKAT**  
Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu (İ.)  
**TRABZON**  
Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara

Nazmi Ökten  
Kâmuran Ural  
**TUNCELİ**  
Vahap Kışoğlu  
Fethi Ülkü  
**URFA**  
Osman Ağan  
Kadri Eroğan  
Sabri Kılıç  
Celâl Öncel  
**UŞAK**  
Ahmet Tahtakılıç  
**YOZGAT**  
İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapısız  
Veli Uyar  
**ZONGULDAK**  
Ahmet Fuat Ak (İ.)  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

[Açık üyelikler]

Hatay	1
Manisa	1
Muş	1
	—
Yekûn	3



(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450  
Oy verenler : 282  
Kabul edenler : 281  
Reddedenler : 0  
Çekinserler : 1  
Oya katılmıyanlar : 165  
Açık üyeikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanoglu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin

**ADİYAMAN**

Arif Atalay  
Mahmut Deniz

**AFYON KARAHİSAR**

Halûk Nur Bâki  
Veli Başaran  
Mehmet Turgut

**AĞRI**

Kerem Özcan  
Rıza Polat

**AMASYA**

Reşat Arpacioğlu  
Mustafa Kemal Karan  
Nevzat Şener

**ANKARA**

Burhan Apaydın  
Raif Aybar  
Nihat Berkkan  
Fuat Börekçi  
Bülent Ecevit  
Muhlis Ete  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatip-  
oğlu  
İbrahim İmirzaloğlu  
İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu  
Zühtü Pehlivanlı

İlyas Seçkin  
Ahmet Üstün  
Abdülhak Kemal Yörük

**ANTALYA**

İhsan Ataöv  
Hasan Fehmi Boztepe  
Nazmi Kerimoğlu  
Rafet Eker

**ARTVİN**

Sabit Osman Avcı

**AYDIN**

Orhan Apaydın  
Melâhat Gedik  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolak  
Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu  
Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırımlı  
Süreyya Koç  
Mehmet Tiritioğlu  
Cihat Turgut

**BİLECİK**

Orhan Tuğrul  
**BİNGÖL**

M. Sıddık Aydar  
Halit Rıza Ünal

**BITLİS**

Nafiz Giray  
Müştak Okumuş

**BOLU**

Zeki Baltacıoğlu

Kemal Demir  
Kâmil İnal

**BURDUR**

Nadir Yavuzkan

**BURSA**

Hikmet Akalın  
Edip Rüstü Akyürek  
Sadrettin Çanga  
İbrahim Öktem  
Cevdet Perin  
Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz  
Baha Cemal Zağra

**ÇANAKKALE**

Ahmet Nihat Akay  
Burhan Arat  
Süreyya Endik  
Şefik İnan  
Refet Sezgin

**ÇANKIRI**

Rahmi İnceler  
Şaban Keskin

**ÇORUM**

Nuri Ahıskalıoğlu  
Abdurrahman Güler  
Hilmi İncesulu  
Faruk Küreli  
İhsan Tombuş

**DENİZLİ**

İsmail Ertan  
Hüdaî Oral  
Remzi Şenel  
Atıf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Adnan Aral  
Hilmi Gündoğan  
Recai İskenderoğlu  
Vefik Piriñcioğlu

**EDİRNE**

Süleyman Bilgen  
İlhami Ertem  
Nazmi Özoğul

**ELAZIĞ**

Ömer Faruk Sanaç  
**ERZINCAN**  
Hüsamettin Atabeyli  
Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek

**ERZURUM**

Nihat Diler  
Cevat Dursunoğlu  
Giyasettin Karaca  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder  
Adnan Şenyurt  
Tahsin Telli

**ESKİŞEHİR**

Şevket Asbuoğlu  
İbrahim Cemalcılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinoğlu

**GAZİANTEP**

Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat  
Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan

Mithat San  
Süleyman Ünlü  
**GİRESUN**  
İbrahim Etem Kılıçoğlu  
Ali Köymen  
**GÜMÜŞANE**  
Necmeddin Küçükler  
Sabahattin Savacı  
**HAKKÂRİ**  
Ahmet Zeydan  
**HATAY**  
Ali Muhsin Bereketoğlu  
Abdullah Cilli  
Ahmet Sırrı Hocaoğlu  
Şekip İnal  
**İÇEL**  
Mehmet Ali Arslan  
İhsan Önal  
**İSPARTA**  
Ali İhsan Balım  
Lokman Başaran  
Sadettin Bilgiç  
Mustafa Gülcügil  
**İSTANBUL**  
Suphi Baykam  
Mahmut Rıza Bertan  
Orhan Eyüboğlu  
Fahrettin Kerim Gökay  
Muhiddin Güven  
Naci Öktem  
Vahyi Özarar  
Selim Sarper  
İsmail Hakkı Tekinel  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Zeki Zeren  
**İZMİR**  
Osman Sabri Adal  
Şükrü Akkan  
Şeref Bakşık  
Muzaffer Döşemeci  
Ali Naili Erdem  
Arif Ertunga  
Ziya Hanhan  
Kadri Özek  
Mustafa Uyar  
**KARS**  
Necmettin Akan  
Lâtif Aküzüm

Hasan Erdoğan  
Kemal Güven  
Kemal Kaya  
Bahtiyar Vural  
**KASTAMONU**  
Fethi Doğançay  
İhsan Şeref Dura  
Sabri Keskin  
Osman Zeki Oktay  
**KAYSERİ**  
Abdülhalim Aras  
Mehmet Göker  
Hüsamettin Gümüşpala  
Vedat Âli Özkan  
Mehmet Sağlam  
Mehmet Yüceler  
**KIRKLARELİ**  
Abdurrahman Altuğ  
Mehmet Alâeddin Eriş  
Hasan Tahsin Uzun  
**KOCAELİ**  
Cemal Babaç  
Şahabettin Bilgisu  
Nihat Erim  
Hâldan Kısayol  
Süreyya Sofuoğlu  
**KONYA**  
Selçuk Aytan  
Ahmet Gürkan  
İhsan Kabadayı  
Kadircan Kafılı  
Abdüssamet Kuzucu  
Rüştü Özal  
Fakih Özfakih  
Fakih Özlen  
Faruk Sükan  
Vefa Tanır  
**KÜTAHYA**  
Ahmet Bozbay  
Ali Erbek  
Mehmet Kesen  
Rauf Kıray  
Sezai Sarpaşar  
Sadrettin Tosbi  
**MALATYA**  
H. Avni Akşit  
Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya  
Ahmet Fırat  
**MANİSA**  
Süleyman Çağlar  
Muammer Erten  
Şevket Raşit Hatipoğlu  
Nusret Köklü  
Hilmi Okçu  
Yakup Yakut  
Nahit Yenisehirlioğlu  
**MARAŞ**  
Kemal Bağcıoğlu  
Enver Kaplan  
Adnan Karaküçük  
**MARDİN**  
Mehmet Ali Arıkan  
Ali Coşkun Kırca  
Hilmi Oben  
Şevki Aysan  
Vahap Dizdaroğlu  
Seyfi Güneşan  
Talât Oğuz  
**MUĞLA**  
Adnan Akarca  
Hilmi Baydur  
Turan Şahin  
**MUŞ**  
Saîd Mutlu  
Sami Öztürk  
**NİĞDE**  
Mehmet Altınsoy  
Asım Eren  
Haydar Özalp  
Ruhi Soyer  
**ORDU**  
Yusuf İzzettin Ağaoğlu  
Ata Bodur  
Ferda Güley  
Orhan Naim Hazinedar  
Arif Hikmet Onat  
Ata Topaloğlu  
**RİZE**  
Arif Hikmet Güner  
Cevat Yalçın

**SAKARYA**  
Burhan Akdağ  
Ekrem Alican  
Muslihittin Gürer  
**SAMSUN**  
Mehmet Başaran  
Nurettin Ceritoğlu  
Kâmrân Evliyaoğlu  
Fevzi Geveci  
Hâmit Kiper  
İlyas Kılıç  
Hüseyin Özalp  
Osman Şahinoğlu  
**SİRT**  
Cevdet Aydın  
Süreyya Öner  
Hayrettin Özgen  
Adil Yaşa  
**SINOP**  
Mahmut Alicanoğlu  
Cemil Karahan  
Haşim Tari  
**SIVAS**  
Adil Altay  
İbrahim Göker  
Rahmi Günay  
Sebati Hastaoğlu  
Ahmet Kangal  
Cevad Odyakmaz  
Reşat Turhan  
Mahmut Vural  
**TEKİRDAĞ**  
Turhan Kut  
Fethi Mahramlı  
Hayri Mumcuoğlu  
**TOKAT**  
Sabahattin Baybura  
H. Ali Dizman  
Zeyyat Kocamemi  
Ali Rıza Ulusoy  
**TRABZON**  
Ali Şakir Ağanıoğlu  
Ekrem Dikmen  
Ahmet Şener

Ali Rıza Uzuner  
Zeki Yağmurdereli  
**URFA**  
Atalay Akan  
Kemal Badıllı  
Bekir Sami Karahanlı

**UŞAK**  
Ali Rıza Akbıykoğlu  
İbrahim Bulanalp  
**VAN**  
İhsan Bedirhanoglu

Muslih Görentaş  
**YOZGAT**  
Mustafa Kepir  
Turgut Nizamoglu  
Celâl Sungur

**ZONGULDAK**  
Kenan Esengin  
Ramiz Karakaşoglu  
Sadık Tekin Müftüoglu  
Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinseler]

**ANKARA**

Mustafa Kemal Erko-  
van

[Oya katılmayanlar]

**ADANA**

Ahmet Karamüftüoglu  
Melih Kemal Küçükte-  
pepınar  
Cavit Oral (B.)  
Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun  
Ahmet Topaloğlu (B.)  
**ADİYAMAN**  
Mehmet Özbay

**AFYON KARAHİSAR**

Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ. Ü.)  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoglu  
**AĞRI**  
Nevzat Güngör

**AMASYA**

İsmail Sarıgöz

**ANKARA**

İsmail Rüştü Aksal  
Hüseyin Ataman  
Osman Bölükbaşı  
Emin Paksüt (B.)  
Ferhat Nuri Yıldırım

**ANTALYA**

Etem Ağva  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVİN**

Nihat Ata  
Saffet Eminagaoglu

**AYDIN**

İlmi Aydınçer  
Mustafa Şükrü Koç  
Nedim Müren  
Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Kaya Bulut  
Gökhan Evliyaoglu

**BİLEÇİK**

Şadi Binay

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)  
Mehmet Özbey

**BURSA**

Ekrem Paksoy  
Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Necmi Ökten (B.)

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk

**DİYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoğlu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Fahir Giritlioğlu

**ELAZIĞ**

Nurettin Ardıçoğlu (İ.)  
Naci Güray  
Hürrem Müftügil  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş

**GİRESUN**

Ali Cüceoğlu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmen  
Naim Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır  
Saki Zorlu (İ.)

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı

Celâl Kılıç

Sadık Kutlay

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoglu  
Fuat Arna  
Cihad Baban  
Ferruh Bozbeyle  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak  
Tahsin Demiray  
Ömer Zekâi Dorman  
(Baş. V.)  
Saadet Evren  
Ahmet Oğuz  
Oğuz Oran  
Şahabettin Orhon  
İlhami Sancar (B.)  
Hüsamettin Tiyanşan  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytaş  
Ragıp Gümüspala  
İhsan Gürsan (B.)  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Kaya  
Sırrı Öktem  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**  
Avni Doğan  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu

**KAYSERİ**  
Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazır (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**  
Fikret Filiz

**KIRŞEHİR**  
Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KONYA**  
Kemal Ataman  
İrfan Baran  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş. V.)  
Cahit Yılmaz  
Sait Sına Yücesoy

**MALATYA**  
İsmet İnönü (Başbakan)  
Halit Ziya Özkan

**MANİSA**  
Neriman Ağaoğlu (İ.)  
Yakup Kadri Karaosmanoğlu  
Hurrem Kubat

**MARAŞ**  
Kemali Bayazıt  
Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu

**MARDİN**  
Esat Kemal Aybar (İ.)

**MUĞLA**  
Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp

**NEVŞEHİR**  
Halit Fikret Aka  
Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoglu

**NİĞDE**  
Oğuzdemir Tüzün

**ORDU**  
Refet Aksoy (Baş. V.)  
Şadi Pehlivanoglu

**RİZE**  
Erol Yılmaz Akçal (İ.)  
Fuad Sirmen (Başkan)

**SAKARYA**  
Nuri Bayar  
Hami Tezkan  
Yusuf Ulusoy

**SAMSUN**  
Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylân  
Bahri Cömert (İ.)

**SİNOP**  
Mustafa Kaptan

**SİVAS**  
Rahmi Çelteki  
Güner Sarısözen (İ.)  
Tahsin Türkay

**TEKİRDAĞ**  
Orhan Öztrak

**TOKAT**  
Mehmet Kazova  
Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu (İ.)

**TRABZON**  
Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara  
Nazmi Ökten  
Kâmuran Ural

**TUNCELİ**  
Vahap Kışoğlu  
Fethi Ülkü

**URFA**  
Osman Ağan  
Kadri Eroğan  
Sabri Kılıç  
Celâl Öncel

**UŞAK**  
Ahmet Tahtaklıç

**VAN**  
Şükrü Kösereisioğlu

**YOZGAT**  
İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapısız  
Veli Uyar

**ZONGULDAK**  
Ahmet Fuat Ak (İ.)  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

[Açık üyelikler]

Hatay 1  
Manisa 1  
Muş 1

Yekûn 3

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki Kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450  
Oy verenler : 276  
Kabul edenler : 270  
Reddedenler : 2  
Çekinseler : 4  
Oya katılmayanlar : 171  
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanoglu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin

**ADIYAMAN**

Arif Atalay  
Mahmut Deniz  
Ali Turanlı

**AFYON KARAHİSAR**

Halûk Nur Bâki  
Veli Başaran  
Mehmet Turgut

**AĞRI**

Kerem Özcan  
Rıza Polat

**AMASYA**

Reşat Arpacioğlu  
Mustafa Kemal Karan  
Nevzat Şener

**ANKARA**

Burhan Apaydın  
Raif Aybar  
Nihat Berkkan  
Fuat Börekçi  
Bülent Ecevit  
Muhlis Ete  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatip-  
oğlu  
İbrahim İmirzalıoğlu  
İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu

İlyas Seçkin  
Ahmet Üstün  
Ferhat Nuri Yıldırım  
Abdülhak Kemal Yörük

**ANTALYA**

İhsan Ataöv  
Hasan Fehmi Boztepe  
Nazmi Kerimoğlu

Rafet Eker

**ARTVİN**

Sabit Osman Avcı

**AYDIN**

Orhan Apaydın  
Melâhat Gedik  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolak  
Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu

Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırımlı  
Süreyya Koç

Mehmet Tiritioğlu  
Cihat Turgut

**BİLECİK**

Orhan Tuğrul

**BİNGÖL**

M. Sıddık Aydar  
Halit Rıza Ünal

**BİTLİS**

Nafiz Giray  
Müştak Okumuş

**BOLU**

Zeki Baltacıoğlu  
Kemal Demir  
Kâmil İnal

**BURDUR**

Nadir Yavuzkan

**BURSA**

Edip Rüştü Akyürek  
Sadrettin Çanga  
İbrahim Öktem  
Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz  
Baha Cemal Zağra

**ÇANAKKALE**

Ahmet Nihat Akay  
Burhan Arat  
Süreyya Endik  
Şefik İnan  
Refet Sezgin

**ÇANKIRI**

Rahmi İnceler  
Şaban Keskin  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Nuri Ahıskalıoğlu  
Abdurrahman Güler  
Hilmi İncesulu  
Faruk Kürelî  
İhsan Tombuş

**DENİZLİ**

İsmail Ertan  
Remzi Şenel  
Âtîf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Adnan Aral  
Hilmi Gündoğan  
Recai İskenderoğlu

**EDİRNE**

Nazmi Özogul

**ELAZIĞ**

Hürrem Müftügil  
Ömer Faruk Sanaç

**ERZİNCAN**

Hüsamettin Atabeyli  
Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek

**ERZURUM**

Nihat Diler  
Cevat Dursunoğlu  
Giyasettin Karaca  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder  
Adnan Şenyurt  
Tahsin Telli

**ESKİŞEHİR**

Şevket Asbuzoğlu  
İbrahim Cemalcılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinoğlu

**GAZİANTEP**

Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat  
Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan  
Mithat San  
Süleyman Ünlü

**GİRESUN**

Ibrahim Etem Kılıçoğlu

Ali Köymen

**GÜMÜŞANE**

Necmeddin Küçükler

Sabahattin Savaçı

**HAKKÂRİ**

Ahmet Zeydan

**HATAY**

Ali Muhsin Bereketoğlu

Abdullah Cilli

Ahmet Sırrı Hocaoğlu

Şekip İnal

Sâki Zorlu

**İÇEL**

Mehmet Ali Arslan

İhsan Önal

**İSPARTA**

Ali İhsan Balım

Lokman Başaran

Sadettin Bilgiç

Mustafa Gülcügil

**İSTANBUL**

Suphi Baykam

Mahmut Rıza Bertan

Muhiddin Güven

Ali Coşkun Kırcı

Hilmi Oben

Naci Öktem

Vahyi Özarar

Selim Sarper

Reşit Ülker

Sabri Vardarlı

Zeki Zeren

**İZMİR**

Osman Sabri Adal

Şükrü Akkan

Şeref Bakışık

Muzaffer Döşemeci

Ali Naili Erdem

Arif Ertunga

Ziya Hanhan

Kadri Özek

Mustafa Uyar

**KARS**

Necmettin Akan

Lâtif Aküzüm

Hasan Erdoğan

Kemal Güven

Bahtiyar Vural

**KASTAMONU**

Fethi Doğançay

İhsan Şeref Dura

Sabri Keskin

Osman Zeki Oktay

**KAYSERİ**

Abdülhalim Aras

Mehmet Göker

Hüsamet'tin Gümüşpala

Vedat Âli Özkan

Mehmet Sağlam

Mehmet Yüceler

**KIRKLARELİ**

Abdurrahman Altuğ

Mehmet Alâeddin Eriş

Hasan Tahsin Uzun

**KOCAELİ**

Cemal Babaç

Şahabettin Bilgin

Nihat Erim

Hâldan Kısayol

Süreyya Sofuoğlu

**KONYA**

Selçuk Aytan

Ahmet Gürkan

İhsan Kabadayı

Kadircan Kaflı

Abdüssamet Kuzucu

Rüştü Özal

Fakih Özfakih

Fakih Özlen

Faruk Sükan

Vefa Tanır

**KÜTAHYA**

Ahmet Bozbay

Ali Erbek

Mehmet Kesen

Rauf Kıray

Sezai Sarpaşar

Sadrettin Tosbi

**MALATYA**

H. Avni Akşit

Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya

Ahmet Fırat

**MANISA**

Süleyman Çağlar

Muammer Erten

Şevket Raşit Hatipoğlu

Nusret Köklü

Yakup Yakut

Nahit Yenişehirlioğlu

**MARAŞ**

Kemal Bağcıoğlu

Enver Kaplan

Adnan Karaküçük

**MARDİN**

Mehmet Ali Arıkan

Şevki Aysan

Vahap Dizdaroğlu

Seyfi Güneştan

Talât Oğuz

**MUĞLA**

Adnan Akarca

Hilmi Baydur

Turan Şahin

**MUŞ**

Sait Mutlu

Sami Öztürk

**NİĞDE**

Mehmet Altınsoy

Asım Eren

Haydar Özalp

Ruhi Soyer

**ORDU**

Yusuf İzzettin Ağaoğlu

Ata Bodur

Ferda Güley

Orhan Naim Hazinedar

Arif Hikmet Onat

Ata Topaloğlu

**RİZE**

Arif Hikmet Güner

Cevat Yalçın

**SAKARYA**

Burhan Akdağ

Muslihittin Gürer

**SAMSUN**

Mehmet Başaran

Nurettin Ceritoğlu

Kâmrân Evliyaoğlu

Fevzi Geveci

Hâmit Kiper

Hüseyin Özalp

Osman Şahinoğlu

**SİİRT**

Cevdet Aydın

Süreyya Öner

Hayrettin Özgen

Adil Yaşa

**SİNOP**

Mahmut Alicanoğlu

Cemil Karahan

Haşim Tarı

**SİVAS**

Adil Altay

İbrahim Göker

Rahmi Günay

Sebati Hastaoğlu

Ahmet Kangal

Cevad Odyakmaz

Reşat Turhan

Mahmut Vural

**TEKİRDAĞ**

Turhan Kut

Fethi Mahramlı

Hayri Mumcuoğlu

**TOKAT**

Sabahattin Baybura

Ali Rıza Ulusoy

**TRABZON**

Ali Şakir Ağanıoğlu

Ekrem Dikmen

Ahmet Şener

Ali Rıza Uzuner

Zeki Yağmurdereli

**URFA**

Atalay Akan

Kemal Badıllı

Bekir Sami Karahanlı

**UŞAK**

Ali Rıza Akbıykoğlu

İbrahim Bulanalp

**VAN**

İhsan Bedirhanıoğlu

Muslih Görentaş

Şükrü Köserisioğlu

**YOZGAT**

Mustafa Kepir

Turgut Nizamoglu  
Celal Sungur

**ZONGULDAK**  
Kenan Esengin

Ramiz Karakasoglu  
Sadik Tekin Muftuoglu

Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yucebilgin

[Reddedenler]

**TOKAT**

H. Ali Dizman  
Zeyyat Kocamemi

[Çekinserler]

**ANKARA**  
Mustafa Kemal Erko-  
van

Zühtü Pehlivanlı  
**EDİRNE**  
İlhami Ertem

**KARS**  
Kemal Kaya

[Oya katılmıyanlar]

**ADANA**

Ahmet Karamuftuoglu  
Melih Kemal Küçükte-  
pepinar  
Cavit Oral (B.)  
Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun  
Ahmet Topaloğlu (B.)

**ADIYAMAN**

Mehmet Özbay  
**AFYON KARAHİSAR**  
Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ. Ü.)  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AĞRI**

Nevzat Güngör

**AMASYA**

İsmail Sarıgöz  
**ANKARA**  
İsmail Rüştü Aksal  
Hüseyin Ataman  
Osman Bölükbaşı  
Emin Paksüt (Bakan)

**ANTALYA**

Etem Ağva  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVİN**

Nihat Ata  
Saffet Eminağaoğlu

**AYDIN**

Hilmi Aydınçer  
Mustafa Şükrü Koç  
Nedim Müren  
Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Kaya Bulut  
Gökhan Evliyaoğlu

**BİLECİK**

Şadi Binay

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)

Mehmet Özbey

**BURSA**

Hikmet Akalın  
Ekrem Paksoy  
Cevdet Perin

Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Necmi Ökten (B.)

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk  
Hüdaî Oral

**DIYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu  
Vefik Pirinçcioğlu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Süleyman Bilgen  
Fahir Giritlioğlu

**ELAZIĞ**

Nurettin Ardiçoğlu (İ.)  
Naci Güray  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş

**GİRESUN**

Ali Cüceoğlu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmen  
Naim Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır

**İÇEL**

Mazhar Arıkan

Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoglu  
Fuat Arna  
Cihad Baban  
Ferruh Bozbeyli  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak  
Tahsin Demiray  
Ömer Zekâî Dorman  
(Başkan V.)  
Saadet Evren  
Orhan Eyüboğlu  
Fahrettin Kerim Gökay  
Ahmet Oğuz  
Oğuz Oran  
Şahabettin Orhon  
İlhami Sançar (B.)  
İsmail Hakkı Tekinel  
Hüsamettin Tıyaşan  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytas  
Ragıp Gümüşpala  
İhsan Gürsan (B.)  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat



Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Okyay  
Sırrı Öktem  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bari Yazır (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**

Fikret Filiz

**KIRŞEHİR**

Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KONYA**

Kemal Ataman  
İrfan Baran  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş. V.)

Cahit Yılmaz  
Sait Sına Yücesoy

**MALATYA**

İsmet İnönü (Başbakan)  
Halit Ziya Özkan

**MANİSA**

Neriman Ağaoğlu (İ.)  
Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu

Hurrem Kubat  
Hülmî Okçu

**MARAŞ**

Kemalî Bayazıt  
Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu

**MARDİN**

Esat Kemal Aybar (İ.)

**MUĞLA**

Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp

**NEVŞEHİR**

Halit Fikret Aka  
Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoğlu

**NİĞDE**

Oğuzdemir Tüzün

**ORDU**

Refet Aksoy (Başkan  
V.)

Şadi Pehlivanoglu

**RİZE**

Erol Yılmaz Akçal (İ.)  
Fuad Sirmen (Başkan)

**SAKARYA**

Ekrem Alican  
Nuri Bayar  
Hami Tezkan  
Yusuf Ulusoy

**SAMSUN**

Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylân  
Bahri Çömert (İ.)  
İlyas Kılıç

**SİNOP**

Mustafa Kaptan

**SİVAS**

Rahmi Çeltekli  
Güner Sarısözen (İ.)  
Tahsin Türkay

**TEKİRDAĞ**

Orhan Öztrak

**TOKAT**

Mehmet Kazova

Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu (İ.)

**TRABZON**

Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara  
Nazmi Öktem  
Kâmuran Ural

**TUNCELİ**

Vahap Kışoğlu  
Fethi Ülkü

**URFA**

Osman Ağan  
Kadri Eroğan  
Sabri Kılıç  
Celâl Öncel

**UŞAK**

Ahmet Tahtakılıç

**YOZGAT**

İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapısız  
Veli Uyar

**ZONGULDAK**

Ahmet Fuat Ak (İ.)  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

[Açık üyelikler]

Hatay	1
Manisa	1
Muş	1

Yekûn 3

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450  
 Oy verenler : 278  
 Kabul edenler : 274  
 Reddedenler : 0  
 Çekinseler : 4  
 Oya katılmıyanlar : 169  
 Açık üyelıklar : 3

## [Kabul edenler]

**ADANA**

Hasan Aksay  
 Yusuf Aktimur  
 Ali Bozdoğanoglu  
 Mehmet Geçioğlu  
 Kasım Gülek  
 İbrahim Tekin

**ADIYAMAN**

Arif Atalay  
 Mahmut Deniz  
 Ali Turanlı

**AFYON KARAHİSAR**

Halük Nur Bâki  
 Veli Başaran  
 Mehmet Turgut

**AĞRI**

Kerem Özcan  
 Rıza Polat

**AMASYA**

Reşat Arpacioğlu  
 Nevzat Şener

**ANKARA**

Burhan Apaydın  
 Raif Aybar  
 Nihat Berkkan  
 Fuat Börekçi  
 Bülent Ecevit  
 Muhlis Ete  
 İsmail Gence  
 İbrahim Sıtkı Hatip-  
 oğlu  
 İbrahim İmirzahoğlu  
 İhsan Köknel  
 Mehdi Mihçioğlu  
 İlyas Seçkin

Ahmet Üstün

Abdülhak Kemal Yörük

**ANTALYA**

İhsan Ataöv  
 Hasan Fehmi Boztepe  
 Nazmi Kerimoğlu  
 Rafet Eker

**ARTVİN**

Sabit Osman Avcı

**AYDIN**

Orhan Apaydın  
 Melâhat Gedik  
 Mustafa Şükrü Koç  
 Reşat Özarda  
 İsmet Sezgin

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
 Kaya Bulut  
 Müthat Şükrü Çavdar-  
 oğlu

Fennî İslimyeli  
 Cevat Kanpulat  
 Ahmet İhsan Kırmılı  
 Süreyya Koç  
 Mehmet Tiritoğlu

Cihat Turgut

**BİLECİK**

Orhan Tuğrul

**BİNGÖL**

M. Sıddık Aydar  
 Halit Rıza Ünal

**BITLİS**

Nafiz Giray  
 Müştak Okumuş

**BOLU**

Zeki Baltacıoğlu  
 Kemal Demir  
 Kâmil İnal

**BURDUR**

Nadir Yavuzkan

**BURSA**

Hikmet Akalın  
 Edip Rüştü Akyürek  
 Sadrettin Çanga  
 İbrahim Öktem  
 Ahmet Türkel  
 Ziya Uğur  
 İsmail Yılmaz  
 Baha Cemal Zağra

**ÇANAKKALE**

Ahmet Nihat Akay  
 Burhan Arat  
 Süreyya Endik  
 Şefik İnan  
 Refet Sezgin

**ÇANKIRI**

Rahmi İnceler  
 Şaban Keskin  
 Nurettin Ok

**ÇORUM**

Nuri Ahıskalıoğlu  
 Abdurrahman Güler  
 Faruk Küreli  
 İhsan Tombuş

**DENİZLİ**

İsmail Ertan  
 Hüdayi Oral  
 Remzi Şenel  
 Âtîf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Adnan Aral  
 Hilmi Gündoğan  
 Recai İskenderoğlu  
 Vefik Pirinçcioğlu

**EDİRNE**

İlhami Ertem  
 Nazmî Özoğul

**ELAZIĞ**

Naci Güray  
 Ömer Faruk Sanaç

**ERZİNCAN**

Hüsamettin Atabeyli  
 Zeynel Gündoğdu  
 Sadık Perinçek

**ERZURUM**

Nihat Diler  
 Cevat Dursumoğlu  
 Gıyasettin Karaca  
 Şerafettin Konuray  
 Cevat Önder

Adnan Şenyurt  
 Tahsin Telli

**ESKİŞEHİR**

Şevket Asbuzoğlu  
 İbrahim Cemalılar  
 Ertuğrul Gazi Sakarya  
 Celâlettin Uzer  
 Aziz Zeytinoğlu

**GAZİANTEP**

Osman Orhan Bilen  
 Muzaffer Canbolat  
 Ali İhsan Göğüş  
 Hüseyin İncioğlu  
 Kudret Mavitan

Mithat San  
Süleyman Ünlü  
**GİRESUN**  
İ. Etem Kılıçoğlu  
Ali Köymen  
**GÜMÜŞANE**  
Necmeddin Küçüker  
Sabahattin Savacı  
**HAKKÂRİ**  
Ahmet Zeydan  
**HATAY**  
Ali Muhsin Bereketoğlu  
Abdullah Cilli  
Ahmet Sırrı Hocaoğlu  
Şekip İnal  
Sâki Zorlu  
**İÇEL**  
Mehmet Ali Arslan  
İhsan Önal  
**İSPARTA**  
Ali İhsan Balım  
Lokman Başaran  
Sadettin Bilgiç  
Mustafa Gülcügil  
**İSTANBUL**  
Suphi Baykam  
Mahmut Rıza Bertan  
Fahrettin Kerim Gökay  
Muhiddin Güven  
Ali Coşkun Kırcı  
Hilmi Oben  
Naci Öktem  
Vahyi Özarar  
Selim Sarper  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Zeki Zeren  
**İZMİR**  
Osman Sabri Adal  
Şükrü Akkan  
Şeref Bakşık  
Muzaffer Döşemeci  
Ali Naili Erdem  
Arif Ertunga  
Ziya Hanhan  
Kadri Özek  
Mustafa Uyar  
**KARS**  
Necmettin Akan

Lâtif Aküzüm  
Hasan Erdoğan  
Kemal Güven  
Bahtiyar Vural  
**KASTAMONU**  
Fethi Doğançay  
Sabri Keskin  
Osman Zeki Oktay  
**KAYSERİ**  
Abdülhalim Aras  
Mehmet Göker  
Hüsamettin Gümüşpala  
Vedat Âli Özkan  
Mehmet Sağlam  
Mehmet Yüceler  
**KIRKLARELİ**  
Abdurrahman Altuğ  
Mehmet Alâaddin Eriş  
Hasan Tahsin Uzun  
**KOCAELİ**  
Cemal Babaç  
Şahabettin Bilgisu  
Nihat Erim  
Hâldan Kısayol  
Süreyya Sofuoğlu  
**KONYA**  
Selçuk Aytan  
Ahmet Gürkan  
İhsan Kabadayı  
Kadircan Kafli  
Abdüssamet Kuzucu  
Rüştü Özal  
Fakih Özfakih  
Fakih Özlen  
Faruk Sükan  
Vefa Tanır  
**KÜTAHYA**  
Ahmet Bozbay  
Ali Ertek  
Mehmet Kesen  
Rauf Kıray  
Sezai Sarpaşar  
**MALATYA**  
H. Avni Akşit  
Nurettin Akyurt  
Mehmet Delikaya  
Ahmet Fırat  
**MANİSA**  
Süleyman Çağlar

Muammer Erten  
Şevket Raşit Hatipoğlu  
Nusret Köklü  
Hilmi Okçu  
Nahit Yenişehirlioğlu  
**MARAŞ**  
Kemal Bağcıoğlu  
Enver Kaplan  
Adnan Karaküçük  
**MARDİN**  
Mehmet Ali Arıkan  
Şevki Aysan  
Vahap Dizdaroğlu  
Seyfi Güneşan  
Talât Oğuz  
**MUĞLA**  
Adnan Akarca  
Hilmi Baydur  
Turan Şahin  
**MUŞ**  
Sait Mutlu  
Sami Öztürk  
**NIĞDE**  
Mehmet Altınsoy  
Asım Eren  
Haydar Özalp  
Ruhi Soyer  
**ORDU**  
Yusuf İzzettin Ağaoglu  
Ata Bodur  
Ferda Güley  
Orhan Naim Hazinedar  
Arif Hikmet Onat  
Ata Topaloğlu  
**RİZE**  
Arif Hikmet Güner  
Cevat Yalçın  
**SAKARYA**  
Burhan Akdağ  
Ekrem Alican  
Muslihittin Gürer  
**SAMSUN**  
Mehmet Başaran  
Nurettin Ceritoğlu  
Kâmran Evliyaoglu  
Fevzi Geveci  
Hâmit Kiper  
Hüseyin Özalp  
Osman Şahinoğlu

**SİRT**  
Cevdet Aydın  
Süreyya Öner  
Hayrettin Özgen  
Adil Yaşa  
**SINOP**  
Mahmut Alicanoğlu  
Cemil Karahan  
Haşim Tari  
**SIVAS**  
Adil Altay  
İbrahim Göker  
Rahmi Günay  
Sebati Hastaoğlu  
Ahmet Kangal  
Cevad Odyakmaz  
Reşat Turhan  
Tahsin Türkey  
Mahmut Vural  
**TEKİRDAĞ**  
Turhan Kut  
Fethi Mahramlı  
Hayri Mumcuoğlu  
**TOKAT**  
Sabahattin Baybura  
H. Ali Dizman  
Zeyyat Kocamemi  
Ali Rıza Ulusoy  
**TRABZON**  
Ali Şakir Ağanoglu  
Ekrem Dikmen  
Ahmet Şener  
Ali Rıza Uzuner  
**URFA**  
Atalay Akan  
Kemal Badıllı  
Bekir Sami Karahanlı  
**UŞAK**  
Ali Rıza Akbıyıkoglu  
İbrahim Bulanalp  
**VAN**  
İhsan Bedirhanoglu  
Muslih Görentaş  
Şükrü Köserreisoglu  
**YOZGAT**  
Mustafa Kepir

Turgut Nizamoglu  
Celâl Sungur

**ZONGULDAK**  
Kenan Esengin

Ramiz Karakaşoglu  
Sadık Tekin Müftüoglu

Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinserler]

**ANKARE**  
Mustafa Kemal Erko-  
van

Zühtü Pehlivanlı  
**KARS**  
Kemal Kaya

**KASTAMONU**  
İhsan Şeref Dura

[Oya katılmıyanlar]

**ADANA**

Ahmet Karamüftüoglu  
Melih Kemal Küçükte-  
pepınar  
Cavit Oral (B.)  
Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun  
Ahmet Topaloğlu (B.)

**ADIYAMAN**

Mehmet Özbay

**AFYON KARAHİSAR**

Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ. Ü.)  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AĞRI**

Nevzat Güngör

**AMASYA**

Mustafa Kemal Karan  
İsmail Sarıgöz

**ANKARA**

İsmail Rüştü Aksal  
Hüseyin Ataman  
Osman Bölükbaşı  
Emin Paksüt (B.)  
Ferhat Nuri Yıldırım

**ANTALYA**

Etem Ağva (İ.)  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVİN**

Nihat Ata  
Saffet Eminagaoglu

**AYDIN**

Hilmi Aydınçer  
Nedim Müren  
Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Ahmet Aydın Bolak  
Gökhan Evliyaoglu

**BİLECİK**

Şadi Binay

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)  
Mehmet Özbek

**BURSA**

Ekrem Paksoy  
Cevdet Perin  
Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Hilmi İncesulu (B.)  
Necmi Ökten (B.)

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk

**DİYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Süleyman Bilgen  
Fahîr Giritlioglu

**ELÂZİĞ**

Nurettin Ardıoğlu (İ.)  
Hürrem Müftügil  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin

**ESKİŞEHİR**

Seyfi Öztürk

**GİRESUN**

Ali Cüceoglu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmén  
Naim Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoglu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoglu  
Fuat Arna  
Cihad Baban  
Ferruh Bozbeyli  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak  
Tahsin Demiray  
Ömer Zekâi Dorman  
(Başkan V.)  
Saadet Evren  
Orhan Eyüboğlu  
Ahmet Oğuz  
Oğuz Oran

Şahabettin Orhon  
İlhami Sañcar (B.)  
İsmail Hakkı Tekinel  
Hüsamettin Tiyanşan  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytaş  
Ragıp Gümüspala  
İhsan Gürsan (B.)  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Okyay  
Sırrı Öktem  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazır (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**

Fikret Filiz

**KIRŞEHİR**

Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KONYA**

Kemal Ataman  
İrfan Baran  
Ömer Kart

Mekki Keskin (Başkan  
V.)

Cahit Yılmaz

Sait Sina Yücesoy

**KÜTAHYA**

Bedrettin Tosbi

**MALATYA**

İsmet İnönü (Başbakan)

Halit Ziya Özkan

**MANİSA**

Neriman Ağaoglu (İ.)

Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu

Hurrem Kubat

Yakup Yakut

**MARAŞ**

Kemalî Bayazıt

Hasan Fehmi Evliya

Ali Hüdayioğlu

**MARDİN**

Esat Kemal Aybar (İ.)

**MUĞLA**

Cevdet Oskay

İlhan Tekinalp

**NEVŞEHİR**

Halit Fikret Aka

Ramazan Demirsoy

Ali Baran Numanoglu

**NİĞDE**

Oğuzdemir Tüzün

**ORDU**

Refet Aksoy (Başkan  
V.)

Şadi Pehlivanoglu

**RİZE**

Erol Yılmaz Akçal (İ.)

Fuad Sirmen (Başkan)

**SAKARYA**

Nuri Bayar

Hami Tezkan

Yusuf Ulusoy

**SAMSUN**

Ali Fuat Alişan

Fevzi Ceylan

Bahri Cömert (İ.)

İlyas Kılıç

**SINOP**

Mustafa Kaptan

**SİVAS**

Rahmi Çeltikli

Güner Sarısözen (İ.)

**TEKİRDAĞ**

Orhan Öztrak

**TOKAT**

Mehmet Kazova

Reşit Önder

Bekir Şeyhoğlu (İ.)

**TRABZON**

Selâhattin Güven

Ahmet Cemil Kara

Nazmi Ökten

Kâmuran Ural

Zeki Yağmurdereli

**TUNCELİ**

Vahap Kışoğlu

Fethi Ülkü

**URFA**

Osman Ağan

Kadri Eroğan

Sabri Kılıç

Celâl Öncel

**UŞAK**

Ahmet Tahtakılıç

**YOZGAT**

İsmail Hakkı Akdoğan

İsmet Kapisız

Veli Uyar

**ZONGULDAK**

Ahmet Fuat Ak (İ.)

Nuri Beşer

Fevzi Fırat

Suphi Konak

*[Açık üyelikler]*

Hatay 1

Manisa 1

Muş 1

Yekûn 3



Ad ve soyadlarının değişikliğine ilişkin 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısına verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450  
Oy verenler : 251  
Kabul edenler : 249  
Reddedenler : 0  
Çekinseler : 2  
Oya katılmıyanlar : 196  
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanoglu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin

**ADİYAMAN**

Arif Atalay  
Mahmut Deniz  
Ali Turanlı

**AFYON KARAHİSAR**

Veli Başaran  
Mehmet Turgut

**AĞRI**

Kerem Özcan  
Rıza Polat

**AMASYA**

Reşat Arpacioğlu  
Nevzat Şener

**ANKARA**

Burhan Apaydın  
Fuat Börekçi  
Muhlis Ete  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatip-  
oğlu  
İbrahim İmirzalıoğlu  
İlyas Seçkin  
Ahmet Üstün  
Abdülhak Kemal Yörük

**ANTALYA**

Ihsan Ataöv  
Nazmi Kerimoğlu  
Rafet Eker

**ARTVIN**

Sabit Osman Avcı

**AYDIN**

Orhan Apaydın  
Melâhat Gedik  
Mustafa Şükrü Koç  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin

**BALIKESİR**

Kaya Bulut  
Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu

Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırımlı  
Süreyya Koç  
Mehmet Tiritoğlu  
Cihat Turgut

**BİLECİK**

Orhan Tuğrul

**BİNGÖL**

M. Siddık Aydar  
Halit Rıza Ünal

**BITLİS**

Nafiz Giray  
Müştağ Okumuş

**BOLU**

Zeki Baltacıoğlu  
Kâmil İnal

**BURDUR**

Nadir Yavuzkan

**BURSA**

Hikmet Akalın  
Edip Rüştü Akyürek  
Sadrettin Çanga

İbrahim Öktem

Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz  
Baha Cemal Zağra

**ÇANAKKALE**

Ahmet Nihat Akay  
Burhan Arat  
Süreyya Endik  
Şefik İnan  
Refet Sezgin

**ÇANKIRI**

Rahmi İnceler

**ÇORUM**

Nuri Ahıskaloğlu  
Abdurrahman Güler  
Faruk Küreli  
İhsan Tombuş

**DENİZLİ**

İsmail Ertan  
Hüdaî Oral  
Remzi Şenel

**DIYARBAKIR**

Adnan Aral  
Hilmi Gündoğan  
Recai İskenderoğlu  
Vefik Pirinçcioğlu

**EDİRNE**

Süleyman Bilgen  
İlhami Ertem  
Nazmi Özogul

**ELÂZİĞ**

Hürrem Müftügil

**ERZİNCAN**

Hüsamettin Atabeyli  
Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek

**ERZURUM**

Nihat Diler  
Cevat Dursunoğlu  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder  
Adnan Şenyurt  
Tahsin Telli

**ESKİŞEHİR**

Şevket Asbuzoğlu  
İbrahim Cemalcılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinçioğlu

**GAZİANTEP**

Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat  
Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan  
Mithat San  
Süleyman Ünlü

**GİRESUN**

İbrahim Etem Kılıçoğlu  
Ali Köymen

**GÜMÜŞANE**

Necmeddin Küçüker  
Sabahattin Savacı

**HAKKÂRİ**

Ahmet Zeydan

**HATAY**

Ali Muhsin Bereketoğlu  
Abdullah Cilli  
Şekip İnal  
Saki Zorlu

**İÇEL**

Mehmet Ali Arslan  
İhsan Önal

**İSPARTA**

Ali İhsan Balım  
Lokman Başaran  
Sadettin Bilgiç  
Mustafa Gülcügil

**İSTANBUL**

Fuat Arna  
Suphi Baykam  
Mahmut Rıza Bertan  
Ali Coşkun Kırcı  
Hilmi Oben  
Naci Öktem  
Vahyi Özarar  
Selim Sarper  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Zeki Zeren

**İZMİR**

Osman Sabri Adal  
Şükrü Akkan  
Şeref Bakşık  
Muzaffer Döşemeci  
Ali Naili Erdem  
Arif Ertunga  
Kadri Özek  
Mustafa Uyar

**KARS**

Necmettin Akan  
Lâtif Aküzüm  
Hasan Erdoğan  
Kemal Güven  
Bahtiyar Vural

**KASTAMONU**

İhsan Şeref Dura  
Osman Zeki Oktay

**KAYSERİ**

Abdülhalim Aras

Mehmet Göker  
Hüsamettin Gümüşpa  
Vedat Âli Özkan  
Mehmet Sağlanı  
Mehmet Yüceler

**KIRKLARELİ**

Abdurrahman Altuğ  
Hasan Tahsin Uzun

**KOCAELİ**

Cemal Babaç  
Şahabettin Bilgisu  
Nihat Erim  
Hâldan Kısayol  
Süreyya Sofuoğlu

**KONYA**

Selçuk Aytan  
Ahmet Gürkan  
İhsan Kabadayı  
Kadircan Kafılı  
Abdüssamet Kuzucu  
Rüştü Özal  
Fakih Özfakih  
Fakih Özlen  
Faruk Sükan  
Vefa Tanır

**KÜTAHYA**

Ahmet Bozbay  
Ali Erbek  
Mehmet Kesen  
Rauf Kıray  
Sezai Sarpaşar  
Sadrettin Tosbi

**MALATYA**

H. Avni Akşit  
Nurettin Akyurt  
Mehmet Delikaya  
Ahmet Fırat

**MANISA**

Süleyman Çağlar  
Muammer Erten  
Şevket Raşit Hatipoğlu  
Nusret Köklü

**MARAS**

Kemal Bağcıoğlu

Adnan Karaküçük  
Enver Kaplan

**MARDİN**

Mehmet Ali Arıkan  
Şevki Aysan  
Vahap Dizdaroğlu  
Seyfi Güneşan  
Talât Oğuz

**MUĞLA**

Adnan Akarca  
Hilmi Baydur  
Turan Şahin

**MUŞ**

Sâit Mutlu  
Sami Öztürk

**NİĞDE**

Mehmet Altınsoy  
Asım Eren  
Haydar Özalp  
Ruhi Soyer

**ORDU**

Ata Bodur  
Ferda Güley  
Orhan Naim Hazinedar  
Arif Hikmet Onat

**RİZE**

Arif Hikmet Güner  
Cevat Yalçın

**SAKARYA**

Ekrem Alican  
Muslihittin Gürer

**SAMSUN**

Mehmet Başaran  
Nurettin Ceritoğlu  
Kâmrân Evliyaoğlu  
Fevzi Geveci  
Hâmit Kiper  
Hüseyin Özalp  
Osman Şahinoğlu

**SİİRT**

Cevdet Aydın  
Süreyya Öner  
Hayrettin Özgen  
Adil Yaşa

**SİNOP**

Mahmut Alicanoğlu  
Haşim Tarı

**SİVAS**

Adil Altay  
İbrahim Göker  
Sebati Hastaoğlu  
Ahmet Kangel  
Cevad Odyakmaz  
Reşat Turhan  
Tahsin Türkay  
Mahmut Vural

**TEKİRDAĞ**

Turhan Kut  
Fethi Mahramlı  
Hayri Mumcuoğlu

**TOKAT**

Sabahattin Baybura  
H. Ali Dizman  
Zeyyat Kocamemi  
Ali Rıza Ulusoy

**TRABZON**

Ali Şakir Ağançoğlu  
Ekrem Dikmen  
Ahmet Şener  
Ali Rıza Uzuner

**URFA**

Atalay Akan  
Kemal Badıllı  
Bekir Sami Karahanlı  
UŞAK

**UŞAK**

Ali Rıza Akbıyıkçoğlu  
İbrahim Bulanalp

**VAN**

Şükrü Köserişoğlu  
YOZGAT

**YOZGAT**

Mustafa Kepir  
Turgut Nizamoğlu  
Celâl Sungur

**ZONGULDAK**

Kenan Esengin  
Ramiz Karakaşoğlu  
Sadık Tekin Müftüoğlu  
Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinseler]

**KARS**

Kemal Kaya

**KASTAMONU**

Sabri Keskin

[Oya katılmayanlar]

**ADANA**

Ahmet Karamüftüoğlu  
Melih Kemal Küçükte-  
pepınar

Cavit Oral (B.)  
Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun

Ahmet Topaloğlu (B.)

**ADİYAMAN**

Mehmet Özbay

**AFYON KARAHİSAR**

Halûk Nur Bâki  
Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ. Ü.)  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AGRI**

Nevzat Güngör

**AMASYA**

Mustafa Kemal Karan  
İsmail Sarıgöz

**ANKARA**

İsmail Rüştü Aksal  
Hüseyin Ataman  
Raif Aybar  
Nihat Berkkan  
Osman Bölükbaşı  
Bülent Ecevit (B.)  
Mustafa Kemal Erko-  
van

İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu  
Emin Paksüt (B.)  
Zühtü Pehlivanlı  
Ferhat Nuri Yıldırım

**ANTALYA**

Etem Ağva (İ.)  
Hasan Fehmi Boztepe  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVIN**

Nihat Ata  
Saffet Eminağaoğlu

**AYDIN**

İlmi Aydınçer  
Nedim Müren  
Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolak  
Gökhan Evliyaoglu

**BİLECİK**

Şadi Binay

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Kemal Demir  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)  
Mehmet Özbey

**BURSA**

Ekrem Paksoy  
Cevdet Perin  
Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar  
Şaban Keskin  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Hilmi İncesulu (B.)  
Necmi Ökten (B.)

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk

Âtîf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu

Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Fahir Giritlioğlu

**ELÂZİĞ**

Nurettin Ardıçoğlu (İ.)  
Naci Güray  
Ömer Faruk Sanaç  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin  
Giyasettin Karaca

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş

**GİRESUN**

Ali Cüceoğlu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmen  
Naım Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır  
Ahmet Sırrı Hocaoğlu

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoglu  
Cihad Baban  
Ferruh Bozbeyli  
Nurettin Bulak

Ratip Tahir Burak

Tahsin Demiray  
Ömer Zekâi Dorman  
(Başkan V.)

Saadet Evren  
Orhan Eyüboğlu  
Fahrettin Kerim Gökay  
Muhittin Güven (B.)  
Ahmet Oğuz

Oğuz Oran

Şahabettin Orhon  
İlhami Sancar (B.)  
İsmail Hakkı Tekinel  
Hüsamettin Tiyaşan  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytas  
Ragıp Gümüşpala  
İhsan Gürsan (B.)  
Ziya Hanhan  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Okyay  
Sırrı Öktem  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Fethi Doğançay  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazır (İ. Ü.)



**KIRKLARELİ**

Mehmet Alâeddin Eriş  
Fikret Filiz

**KIRŞEHİR**

Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KONYA**

Kemal Ataman  
İrfan Baran  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş-  
kan V.)  
Cahit Yılmaz  
Sait Sına Yücesoy

**MALATYA**

İsmet İnönü (Başba-  
kan)  
Halit Ziya Özkan

**MANİSA**

Neriman Ağaoglu (İ.)  
Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu  
Hürrem Kubat  
Filmi Okçu

**MARAS**

Kemali Bayazıt  
Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu

**MARDİN**

Esat Kemal Aybar (İ.)

**MUĞLA**

Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp

**NEVŞEHİR**

Halit Fikret Aka  
Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoğlu  
**NİĞDE**  
Oğuzdemir Tüzün

**ORDU**

Yusuf İzzettin Ağaoglu  
Refet Aksoy (Baş. V.)  
Şadi Pehlivanoglu  
Ata Topaloğlu

**RİZE**

Erol Yılmaz Akçal (İ.)  
Fuad Sirmen (Başkan)

**SAKARYA**

Burhan Akdağ

Nuri Bayar

Hami Tezkan  
Yusuf Ulusoy

**SAMSUN**

Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylân  
Bahri Cömert (İ.)  
İlyas Kılıç

**SİNOP**

Mustafa Kaptan  
Cemil Karahan

**SİVAS**

Rahmi Çeltekli  
Rahmi Günay  
Güner Sarısözen (İ.)

**TEKİRDAĞ**

Orhan Öztrak

**TOKAT**

Mehmet Kazova  
Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu (İ.)

**TRABZON**

Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara

Nazmi Ökten

Kâmuran Ural  
Zeki Yağmurdereli

**TUNCELİ**

Vahap Kışoğlu  
Fethi Ülkü

**URFA**

Osman Ağan  
Kadri Eroğan  
Sabri Kılıç  
Celâl Öncel

**UŞAK**

Ahmet Tahtakılıç

**VAN**

Ihsan Bedirhanoglu  
Muhlis Görentaş

**YOZGAT**

İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapısız  
Veli Uyar

**ZONGULDAK**

Ahmet Fuat Ak (İ.)  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

*[Açık üyelikler]*

Hatay	1
Manisa	1
Muş	1
Yekûn	3

6368 sayılı Kanunla onaylanan Milletlerarası Sağlık Tüzüğü'nün, Uçak Genel Beyannamesinin sağlıkla ilgili kısmını değiştiren 19 Mayıs 1960 tarihli Ek Tüzüğü'nün onaylanması hakkındaki Kanuna verilen oyların neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450  
Oy verenler : 236  
Kabul edenler : 235  
Reddedenler : 0  
Çekinsemler : 1  
Oya katılmıyanlar : 211  
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**  
Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanolu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin  
**ADİYAMAN**  
Arif Atalay  
Mahmut Deniz  
Ali Turanlı  
**AFYON KARAHİSAR**  
Veli Başaran  
**AĞRI**  
Kerem Özcan  
Rıza Polat  
**AMASYA**  
Reşat Arpacıoğlu  
Nevzat Şener  
**ANKARA**  
Burhan Apaydın  
Raif Aybar  
Fuat Börekçi  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatip-  
oğlu  
İbrahim İmirzalıoğlu  
İlyas Seçkin  
Ahmet Üstün  
Abdülhak Kemal Yörük  
**ANTALYA**  
İhsan Ataöv  
Nazmi Kerimoğlu  
Rafet Eker

**ARTVİN**  
Sabit Osman Avcı  
**AYDIN**  
Orhan Apaydın  
Melâhat Gedik  
Mustafa Şükrü Koç  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin  
**BALIKESİR**  
Kaya Bulut  
Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu  
Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırımli  
Süreyya Koç  
Mehmet Tiritioğlu  
Cihat Turgut  
**BİLECİK**  
Orhan Tuğrul  
**BİNGÖL**  
M. Sıddık Aydar  
Halit Rıza Ünal  
**BİTLİS**  
Nafiz Giray  
Müştak Okumus  
**BOLU**  
Zeki Baltacıoğlu  
**BURDUR**  
Nadir Yavuzkan  
**BURSA**  
Hikmet Akalın  
Edip Rüşti Akyürek

Sadrettin Çanga  
İbrahim Öktem  
Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz  
Baha Cemal Zağra  
**ÇANAKKALE**  
Ahmet Nihat Akay  
Burhan Arat  
Süreyya Endik  
Şefik İnan  
Refet Sezgin  
**ÇANKIRI**  
Rahmi İnceler  
**ÇORUM**  
Nuri Ahıskalıoğlu  
Abdurrahman Güler  
Faruk Küreli  
İhsan Tombuş  
**DENİZLİ**  
İsmail Ertan  
Hüdayi Oral  
Remzi Şenel  
**DIYARBAKIR**  
Adnan Aral  
Hilmi Gündoğan  
Recai İskenderoğlu  
Vefik Pirinçioğlu  
**EDİRNE**  
Süleyman Bilgen  
İlhami Ertem  
Nazmi Özogul

**ELAZIĞ**  
Hürrem Müftügil  
**ERZİNCAN**  
Hüsamettin Atabeyli  
Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek  
**ERZURUM**  
Nihat Diler  
Cevat Dursunoğlu  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder  
Adnan Şenyurt  
Tahsin Telli  
**ESKİŞEHİR**  
Şevket Asbuzoğlu  
İbrahim Cemalcılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinoğlu  
**GAZİANTEP**  
Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat  
Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan  
Mithat San  
Süleyman Ünlü  
**GİRESUN**  
İbrahim Etem Kılıçoğlu  
Ali Köymen  
**GÜMÜŞANE**  
Necmeddin Küçüker  
Sabahattin Savacı

**HAKKARİ**

Ahmet Zeydan

**HATAY**

Ali Muhsin Bereketoğlu

Abdullah Cilli

Şekip İnal

Sâki Zorlu

**İZEL**

Mehmet Ali Arslan

**İSPARTA**

Ali İhsan Balım

Sadettin Bilgiç

Mustafa Gülcügil

**İSTANBUL**

Fuat Arna

Mahmut Rıza Bertan

Ali Coşkun Kurca

Hilmi Oben

Naci Öktem

Selim Sarper

Zeki Zeren

**İZMİR**

Osman Sabri Adal

Şükrü Akkan

Şeref Baksık

Muzaffer Döşemeci

Ali Naili Erdem

Arif Ertunga

Kadri Özek

Mustafa Uyar

**KARS**

Necmettin Akan

Lâtif Aküzüm

Hasan Erdoğan

Kemal Güven

Bahtiyar Vural

**KASTAMONU**

İhsan Şeref Dura

Osman Zeki Oktay

**KAYSERİ**

Abdülhalim Aras

Mehmet Göker

Hüsamettin Gümüşpala

Vedat Âli Özkan

Mehmet Sağları

Mehmet Yüceler

**KIRKLARELİ**

Abdurrahman Altuğ

Mehmet Alâeddin Eriş

Hasan Tahsin Uzun

**KOCAELİ**

Cemal Babaç

Şahabettin Bilgisu

Nihat Erim

Hâldan Kısayol

Süreyya Sofuoğlu

**KONYA**

Selçuk Aytan

Ahmet Gürkan

Kadirean Kaflı

Abdüssamet Kuzucu

Rüştü Özal

Fakih Özfakih

Fakih Özlen

Faruk Sükan

Vefa Tanır

**KÜTAHYA**

Ahmet Bozbay

Ali Erbek

Mehmet Kesen

Rauf Kıray

Sezai Sarpaşar

Bedrettin Tosbi

**MALATYA**

H. Avni Akşit

Nurettin Akyurt

Mehmet Delikaya

Ahmet Fırat

**MANİSA**

Süleyman Çağlar

Şevket Raşit Hatipoğlu

Nusret Köklü

Yakup Yakut

Nahit Yenişehirlioğlu

**MARAS**

Kemal Bağcıoğlu

Enver Kaplan

Adnan Karaküçük

**MARDİN**

Mehmet Ali Arıkan

Şevki Aysan

Seyfi Güneşan

Talât Oğuz

**MUĞLA**

Adnan Akarca

Hilmi Baydur

Turan Şahin

**MUŞ**

Sait Mutlu

Sami Öztürk

**NİĞDE**

Mehmet Altınsoy

Asım Eren

Ruhi Soyer

**ORDU**

Ata Bodur

Ferda Güley

Orhan Naim Hazinedar

Arif Hikmet Onat

Ata Topaloğlu

**RİZE**

Arif Hikmet Güner

Cevat Yalçın

**SAKARYA**

Muslihittin Gürer

**SAMSUN**

Mehmet Başaran

Nurettin Ceritoğlu

Kâmran Evliyaoğlu

Fevzi Geveci

Hâmit Kiper

Hüseyin Özalp

Osman Şahinoğlu

**SİRT**

Cevdet Aydın

Süreyya Öner

Hayrettin Özgen

Adil Yaşa

**SİNOP**

Mahmut Alicanoğlu

Haşim Tari

**SİVAS**

Adil Altay

İbrahim Göker

Sebati Hastaoğlu

Ahmet Kangal

Cevad Odyakmaz

Reşat Turhan

Mahmut Vural

**TEKİRDAĞ**

Turhan Kut

Fethi Mahramlı

Hayri Mumcuoğlu

**TOKAT**

Sabahattin Baybura

H. Ali Dizman

Ali Rıza Ulusoy

**TRABZON**

Ali Şakir Ağançoğlu

Ekrem Dikmen

Ahmet Şener

Ali Rıza Uzuner

**URFA**

Atalay Akan

Bekir Sami Karahanlı

**UŞAK**

Ali Rıza Akbıykoğlu

İbrahim Bulanalp

**VAN**

Şükrü Köserisoğlu

**YOZGAT**

Mustafa Kepir

Turgut Nizamoglu

**ZONGULDAK**

Kenan Esengin

Ramiz Karakaşoğlu

Sadık Tekin Müftüoğlu

Mehmet Ali Pestilci

Yusuf Ziya Yücebilgin

[Çekinseler]

**KASTAMONU**

Sabri Keskin

[Oya katılmayanlar]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Ahmet Karamüftüoğlu  
Melih Kemal Küçükte-  
pepınar  
Cavit Oral (B.)  
Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun  
Ahmet Topaloğlu (B.)

**ADİYAMAN**

Mehmet Özbay  
**AFYON KARAHİSAR**  
Halûk Nur Bâki  
Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ. Ü.)  
Mehmet Turgut  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AĞRI**

Nevzat Güngör

**AMASYA**

Mustafa Kemal Karan  
İsmail Sarıgöz

**ANKARA**

İsmail Rüştü Aksal  
Hüseyin Ataman  
Nihat Berkkan  
Osman Bölükbaşı  
Bülent Ecevit (B.)  
Mustafa Kemal Erko-  
van  
Muhlis Ete  
İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu  
Emin Paksüt (B.)  
Zühtü Pehlivanlı  
Ferhat Nuri Yıldırım

**ANTALYA**

Etem Ağva  
Hasan Fehmi Boztepe  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVİN**

Nihat Ata  
Saffet Eminağaoğlu

**AYDIN**

Hilmi Aydınçer

Nedim Müren

Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolalr  
Gökhan Evliyaoğlu

**BİLECİK**

Şadi Binay  
**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Kemal Demir  
Kâmil İnal  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)  
Mehmet Özbey

**BURSA**

Ekrem Paksoy  
Cevdet Perin  
Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar  
Şaban Keskin  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Hilmi İncesulu (B.)  
Necmi Ökten (B.)

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk  
Âtîf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Fahir Giritlioğlu

**ELÂZİĞ**

Nurettin Ardıçoğlu (İ.)  
Naci Güray  
Ömer Faruk Sanaç  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin  
Giyasettin Karaca

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş  
**GİRESUN**

Ali Cüceoğlu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmen  
Naım Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır  
Ahmet Sırrı Hocaoğlu

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay  
İhsan Önal

**İSPARTA**

Lokman Başaran

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoğlu  
Cihad Baban  
Suphi Baykam  
Ferruh Bozbeyle  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak  
Tahsin Demiray  
Ömer Zekâi Dormaa  
(Baş. V.)  
Saadet Evren  
Orhan Eyüboğlu  
Fahrettin Kerim Gökaç  
Muhiddin Güven (B.)  
Ahmet Oğuz  
Oğuz Oran

Şahabettin Orhon  
Vahyi Özarar  
İlhami Sancar (B.)  
İsmail Hakkı Tekinel  
Hüsamettin Tıyanşan  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytas  
Ragıp Gümüşpala  
İhsan Gürsan (B.)  
Ziya Hanhan  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Kaya  
Kemal Okyay  
Sırrı Öktem  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Fethi Doğançay  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazır (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**

Fikret Filiz

**KIRŞEHİR**

Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KONYA**

Kemal Ataman  
İrfan Baran  
İhsan Kabadayı  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş-  
kan V.)

Cahit Yılmaz  
Sait Sına Yücesoy  
**MALATYA**  
İsmet İnönü (Başbakan)  
Halit Ziya Özkan  
**MANİSA**  
Neriman Ağaoğlu (İ.)  
Muammer Erten  
Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu  
Hürrem Kubat  
Hilmi Okçu  
**MARAS**  
Kemalî Bayazıt  
Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu  
**MARDİN**  
Esat Kemal Aybar  
Vahap Dizdaroğlu  
**MUĞLA**  
Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp  
**NEVŞEHİR**  
Halit Fikret Aka

Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoğlu  
**NİĞDE**  
Haydar Özalp  
Oğuzdemir Tüzün  
**ORDU**  
Yusuf İzzettin Ağaoğlu  
Refet Aksoy (Baş. V.)  
Şadi Pehlivanoglu  
**RİZE**  
Erol Yılmaz Akçal  
Fuad Sirmen (Başkan)  
**SAKARYA**  
Burhan Akdağ  
Ekrem Alican  
Nuri Bayar  
Hami Tezkan  
Yusuf Ulusoy  
**SAMSUN**  
Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylân  
Bahri Cömert

İlyas Kılıç  
**SINOP**  
Mustafa Kaptan  
Cemil Karahan  
**SIVAS**  
Rahmi Çeltekli  
Rahmi Günay  
Güner Sarısözen  
Tahsin Türkay  
**TEKİRDAĞ**  
Orhan Öztrak  
**TOKAT**  
Mehmet Kazova  
Zeyyat Kocamemi  
Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu  
**TRABZON**  
Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara  
Nazmi Ökten  
Kâmuran Ural  
Zeki Yağmurdereli

**TUNCELİ**  
Vahap Kışoğlu  
Fethi Ülkü  
**URFA**  
Osman Ağan  
Kemal Badıllı  
Kadri Eroğan  
Sabri Kılıç  
Cemâl Öncel  
**UŞAK**  
Ahmet Tahtakılıç  
**VAN**  
İhsan Bedirhanoglu  
Muslih Görentaş  
**YOZGAT**  
İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapısız  
Celâl Sungur  
Veli Uyar  
**ZONGULDAK**  
Ahmet Fuat Ak  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

[Açık üyelikler]

Hatay	1
Manisa	1
Muş	1
Yekûn	3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imza edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşik Arap Cumhuriyeti (Mısır Eyaleti) arasındaki 15.8.1953 tarihli Ticaret ve Ödeme Anlaşmalarına ek Protokol» ile eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısına verilen oyların neticesi

(Kanun kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 450  
Oy verenler : 242  
Kabul edenler : 242  
Reddedenler : 0  
Çekinseler : 0  
Oya katılmayanlar : 205  
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**  
Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanoglu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin  
**ADIYAMAN**  
Arif Atalay  
Mahmut Deniz  
Ali Turanlı  
**AFYON KARAHİSAR**  
Veli Başaran  
Mehmet Turgut  
**AĞRI**  
Kerem Özcan  
Rıza Polat  
**AMASYA**  
Reşat Arpacioğlu  
**ANKARA**  
Burhan Apaydın  
Raif Aybar  
Fuat Börekçi  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatipoğlu  
İbrahim İmirzalıoğlu  
İlyas Seçkin  
Ahmet Üstün  
Abdülhak Kemal Yörük  
**ANTALYA**  
İhsan Ataöv  
Nazmi Kerimoğlu  
Rafet Eker  
**ARTVİN**  
Sabit Osman Avcı

**AYDIN**  
Orhan Apaydın  
Melâhat Gedik  
Mustafa Şükrü Koç  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin  
**BALIKESİR**  
Kaya Bulut  
Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu  
Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırmılı  
Süreyya Koç  
Mehmet Tiritoğlu  
Cihat Turgut  
**BİLECİK**  
Orhan Tuğrul  
**BİNGÖL**  
M. Sıddık Aydar  
Halit Rıza Ünal  
**BITLİS**  
Nafiz Giray  
Müştak Okumuş  
**BOLU**  
Zeki Baltacıoğlu  
Kâmil İnal  
**BURDUR**  
Nadir Yavuzkan  
**BURSA**  
Hikmet Akalın  
Edip Rüstü Akyürek  
Sadrettin Çanga  
İbrahim Öktem

Cevdet Perin  
Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz  
Baha Cemal Zağra  
**ÇANAKKALE**  
Ahmet Nihat Akay  
Burhan Arat  
Süreyya Endik  
Şefik İnan  
Refet Sezgin  
**ÇANKIRI**  
Rahmi İnceler  
**ÇORUM**  
Nuri Ahıskalıoğlu  
Abdurrahman Güler  
Faruk Küreli  
**DENİZLİ**  
İsmail Ertan  
Hüdaî Oral  
Remzi Şenel  
**DIYARBAKIR**  
Adnan Aral  
Hilmi Güdoğan  
Recai İskenderoğlu  
Vefik Pirinçioğlu  
**EDİRNE**  
Süleyman Bilgen  
İlhami Ertem  
Nazmi Özogul  
**ELÂZİĞ**  
Hürrem Müftügil  
**ERZİNCAN**  
Hüsamettin Atabeyli

Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek  
**ERZURUM**  
Cevat Dursunoğlu  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder  
Adnan Şenyurt  
Tahsin Telli  
**ESKİŞEHİR**  
Şevket Asbuzoğlu  
İbrahim Cemalılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinoğlu  
**GAZİANTEP**  
Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat  
Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan  
Mithat San  
Süleyman Ünlü  
**GİRESUN**  
İbrahim Etem Kuluoğlu  
Ali Köymen  
**GÜMÜŞANE**  
Necmeddin Kügüker  
Sabahattin Savacı  
**HAKKÂRİ**  
Ahmet Zeydan  
**HATAY**  
Ali Muhsin Bereketoğlu  
Abdullah Cilli  
Ahmet Sırrı Hocaoglu

Şekip İnal  
Sâki Zorlu

**İÇEL**

Mehmet Ali Arslan  
İhsan Önal

**İSPARTA**

Ali İhsan Balım  
Lokman Başaran  
Mustafa Gülcügil

**İSTANBUL**

Suphi Baykam  
Mahmut Rıza Bertan  
Fahrettin Kerim Gökay  
Ali Coşkun Kırcı  
Hilmi Oben  
Naci Öktem  
Vahyi Özarar  
Selim Sarper  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Zeki Zeren

**İZMİR**

Osman Sabri Adal  
Şükrü Akkan  
Şeref Bakışık  
Muzaffer Döğemeci  
Ali Naili Erdem  
Arif Ertunga  
Kadri Özek  
Mustafa Uyar

**KARS**

Necmettin Akan  
Lâtif Aküzüm  
Hasan Erdoğan  
Kemal Güven  
Bahtiyar Vural

**KASTAMONU**

İhsan Şeref Dura  
Sabri Keskin  
Osman Zeki Oktay

**KAYSERİ**

Abdülhalim Aras  
Mehmet Göker

Hüsamettin Gümüşpala  
Vedat Âli Özkan  
Mehmet Sağlam  
Mehmet Yüceler

**KIRKLARELİ**

Abdurrahman Altuğ  
Mehmet Alâeddin Eriş  
Hasan Tahsin Uzun

**KOCAELİ**

Cemal Babaç  
Şahabettin Bilgisu  
Nihat Erim  
Hâldan Kısayol  
Süreyya Sofuoğlu

**KONYA**

Selçuk Aytan  
Ahmet Gürkan  
İhsan Kabadayı  
Kadircan Kafılı  
Abdüssamet Kuzucu  
Rüştü Özalp  
Fakih Özfakih  
Fakih Özlen  
Faruk Sükan  
Vefa Tanır

**KÜTAHYA**

Ahmet Bozbay  
Ali Erbek  
Mehmet Kesen  
Rauf Kiray  
Sezai Sarpaşar  
Sadrettin Tosbi

**MALATYA**

H. Avni Akşit  
Nurettin Akyurt  
Mehmet Delikaya  
Ahmet Fırat

**MANİSA**

Süleyman Çağlar  
Muammer Erten  
Şevket Raşit Hatipoğlu  
Nusret Köklü  
Yakup Yakut

Nahit Yenişehirlioğlu

**MARAŞ**

Kemal Bağcıoğlu  
Adnan Karaküçük

**MARDİN**

Mehmet Ali Arıkan  
Şevki Aysan  
Vahap Dizdaroğlu  
Seyfi Güneşan  
Talât Oğuz

**MUĞLA**

Adnan Akarca  
Hilmi Baydur  
Turan Şahin

**MUŞ**

Sait Mutlu  
Sami Öztürk

**NİĞDE**

Mehmet Altınsoy  
Asım Eren

**ORDU**

Ata Bodur  
Ferda Güley  
Orhan Naim Hazinedar  
Arif Hikmet Onat

**RİZE**

Arif Hikmet Güner  
Cevat Yalçın

**SAKARYA**

Ekrem Alican  
Muslihittin Gürer

**SAMSUN**

Mehmet Başaran  
Nurettin Ceritoğlu  
Fevzi Geveci  
Hâmit Kiper  
Hüseyin Özalp  
Osman Şahinoğlu

**SİRT**

Cevdet Aydın  
Süreyya Öner  
Hayrettin Özgen  
Adil Yaşa

**SINOP**

Mahmut Alicanoğlu  
**SIVAS**

İbrahim Göker  
Sebati Hastaoğlu  
Ahmet Kangal  
Cevad Odyakmaz  
Reşat Turhan  
Tahsin Türkay  
Mahmut Vural

**TEKİRDAĞ**

Turhan Kut  
Fethi Mahramlı  
Hayri Mumcuoğlu

**TOKAT**

Sabahattin Baybura  
H. Ali Dizman  
Zeyyat Kocamemi

Ali Rıza Ulusoy

**TRABZON**

Ali Şakir Ağan oğlu  
Ekrem Dikmen  
Ahmet Şener  
Ali Rıza Uzuner

**TUNCELİ**

Vahap Kışoğlu

**URFA**

Atalay Akan  
Bekir Sami Karahanlı

**UŞAK**

Ali Rıza Akbıyık oğlu  
İbrahim Bulanalp

**VAN**

Şükrü Köserreis oğlu

**YOZGAT**

Mustafa Kepir  
Celâl Sungur

**ZONGULDAK**

Kenan Esengin  
Ramiz Karakaş oğlu  
Sadık Tekin Müftüoğlu  
Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Oya katılmayanlar]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Ahmet Karamüftüoğlu

Melih Kemal Küçük-  
tepepınar  
Cavit Oral (B.)

Kemal Sarıbrahimoğlu  
Ahmet Savrun  
Ahmet Topaloğlu (B.)

**ADİYAMAN**

Mehmet Özbay

**AFYON KARAHİSAR**

Halûk Nur Bâki  
Hasan Dinçer  
Şevki Güler (İ.Ü.)  
Asım Yılmaz  
Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AĞRI**

Nevzat Güngör

**AMASYA**

Mustafa Kemal Karan  
İsmail Sarıgöz  
Nevzat Şener

**ANKARA**

İsmail Rüşti Aksal  
Hüseyin Ataman  
Nihat Berkkan  
Osman Bölükbaşı  
Bülent Ecevit (B.)  
Mustafa Kemal Erko-  
van

Muhlis Ete  
İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu  
Emin Paksüt (Bakan)  
Zühtü Pehlivanlı  
Ferhat Nuri Yıldırım

**ANTALYA**

Etem Ağva  
Hasan Fehmi Boztepe  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVIN**

Nihat Ata  
Saffet Eminağaoğlu

**AYDIN**

Hilmi Aydınçer  
Nedim Müren  
Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Oihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolak  
Gökhan Evliyaoğlu

**BİLECİK**

Şadi Binay

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Kemal Demir  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)  
Mehmet Özbey

**BURSA**

Ekrem Paksoy  
Mustafa Tayyar

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar  
Şaban Keskin  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Hilmi İncesulu (B.)  
Necmi Ökten (B.)  
İhsan Tombuş

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk  
Atıf ŞoHoğlu

**DIYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Fahir Giritlioğlu

**ELAZIĞ**

Nurettin Ardıçoğlu  
Naci Güray  
Ömer Faruk Sanac  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin  
Nihat Diler  
Giyasettin Karaca

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş

**GİRESUN**

Ali Cüceoğlu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmén  
Naim Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay

**İSPARTA**

Sadettin Bilgiç

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoğlu  
Fuat Arna  
Cihad Baban  
Ferruh Bozbeyli  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak  
Tahsin Demiray  
Ömer Zekâi Dorman  
(Başkan V.)  
Saadet Evren  
Orhan Eyüboğlu  
Muhiddin Güven (B.)  
Ahmet Oğuz  
Oğuz Oran  
Şahabettin Orhon  
İlhami Sancar (B.)  
İsmail Hakkı Tekinel  
Hüsamettin Tiyanşan  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytaş  
Ragıp Gümüşpala  
İhsan Gürsan (B.)  
Ziya Hanhan  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Kaya  
Kemal Okyay  
Sırrı Ökten  
Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Fethi Doğançay  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazır (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**

Fikret Filiz

**KIRŞEHİR**

Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KONYA**

Kemal Ataman  
İrfan Baran  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş-  
kan V.)  
Cahit Yılmaz  
Sait Sina Yücesoy

**MALATYA**

İsmet İnönü (Başbakan)  
Halit Ziya Özkan

**MANİSA**

Neriman Ağaoğlu (İ.)  
Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu  
Hurrem Kubat  
Hilmi Okçu

**MARAS**

Kemali Bayazıt  
Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu  
Enver Kaplan

**MARDİN**

Esat Kemal Aybar

**MUĞLA**

Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp

**NEVŞEHİR**

Halit Fikret Aka  
Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoglu



**NİĞDE**

Haydar Özalp  
Ruhi Soyer  
Oğuzdemir Tüzün

**ORDU**

Yusuf İzzettin Ağaoglu  
Refet Aksoy (Baş. V.)  
Şadi Pehlivanoglu  
Ata Topaloğlu

**RİZE**

Erol Yılmaz Akçal  
Fuad Sirmen (Başkan)

**SAKARYA**

Burhan Akdağ  
Nuri Bayar  
Hami Tezkan  
Yusuf Ulusoy

**SAMSUN**

Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylân  
Bahri Cömert  
Kâmran Evliyaoglu (B.)  
İlyas Kılıç

**SİNOP**

Mustafa Kaptan  
Cemil Karahan  
Haşim Tarı

**SİVAS**

Adil Altay  
Rahmi Çeltekli  
Rahmi Günay  
Güner Sarısözen

**TEKİRDAĞ**

Orhan Öztrak

**TOKAT**

Mehmet Kazova  
Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu

**TRABZON**

Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara  
Nazmi Ökten  
Kâmuran Ural  
Zeki Yağmurdereli

**TUNCELİ**

Fethi Ülkü

**URFA**

Osman Ağan  
Kemal Badıllı  
Kadri Eroğan

Sabri Kılıç  
Celâl Öncel

**UŞAK**

Ahmet Tahtakılıç  
**VAN**

İhsan Bedirhanoglu  
Muslih Görentaş

**YOZGAT**

İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapısız  
Turgut Nizamoglu  
Veli Uyar

**ZONGULDAK**

Ahmet Fuat Ak  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

*[Açık üyelikler]*

Hatay 1  
Manisa 1  
Muş 1

Yekûn 3

Ahvali şahsiye konusunda Milletlerarası malûmat teatisi hakkındaki 4 Eylül 1958 tarihli Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunmasına dair Kanuna verilen oyların sonucu

(Kanun kabul edilmiştir)

Üye sayısı : 450  
Oy verenler : 232  
Kabul edenler : 232  
Reddedenler : 0  
Çekinserler : 0  
Oya katılmıyanlar : 215  
Açık üyelikler : 3

[Kabul edenler]

**ADANA**

Yusuf Aktimur  
Ali Bozdoğanoglu  
Mehmet Geçioğlu  
Kasım Gülek  
İbrahim Tekin

**ADIYAMAN**

Arif Atalay  
Mahmut Deniz  
Ali Turanlı

**AFYON KARAHİSAR**

Veli Başaran  
Mehmet Turgüt

**AĞRI**

Kerem Özcan

**AMASYA**

Reşat Arpacıoğlu

**ANKARA**

Burhan Apaydın  
Raif Aybar  
Fuat Börekçi  
İsmail Gence  
İbrahim Sıtkı Hatip-  
oğlu  
İbrahim İmirzalıoğlu  
İlyas Seçkin  
Ahmet Üstün  
Abdülhak Kemal Yörük

**ANTALYA**

İhsan Ataöv  
Nazmi Kerimoğlu  
Rafet Eker

**ARTVIN**

Sabit Osman Avcı

**AYDIN**

Orhan Apaydın  
Melâhat Gedik  
Mustafa Şükrü Koç  
Reşat Özarda  
İsmet Sezgin

**BALIKESİR**

Mithat Şükrü Çavdar-  
oğlu  
Fennî İslimyeli  
Cevat Kanpulat  
Ahmet İhsan Kırınlı  
Süreyya Koç  
Mehmet Tiritoğlu  
Cihat Turgüt

**BİLECİK**

Orhan Tuğrul

**BİNGÖL**

M. Süddik Aydar  
Halit Rıza Ünal

**BITLİS**

Nafiz Giray

**BOLU**

Zeki Baltacıoğlu  
Kâmil İnal

**BURSA**

Hikmet Akalın  
Edip Rüstü Akyürek  
Sadrettin Çanga  
İbrahim Öktem  
Cevdet Perin  
Ahmet Türkel  
Ziya Uğur  
İsmail Yılmaz

**ÇANAKKALE**

Ahmet Nihat Akay

Süreyya Endik

Şefik İnan

Refet Sezgin

**ÇANKIRI**

Rahmi İnceler

**ÇORUM**

Nuri Ahıskalıoğlu  
Abdurrahman Güler  
Faruk Küreli

**DENİZLİ**

İsmail Ertan  
Hüdayi Oral  
Remzi Şenel

**DIYARBAKIR**

Adnan Aral  
Hilmi Gündoğan  
Recai İskenderoğlu  
Vefik Pirinçioğlu

**EDİRNE**

Süleyman Bilgen  
İlhami Ertem  
Nazmi Özoğul

**ELAZIĞ**

Hürrem Müftügil

**ERZİNCAN**

İlhamettin Atabeyli  
Zeynel Gündoğdu  
Sadık Perinçek

**ERZURUM**

Cevat Dursunoğlu  
Şerafettin Konuray  
Cevat Önder

Adnan Şenyurt

Tahsin Telli

**ESKİŞEHİR**

Şevket Asbuzoğlu  
İbrahim Cemalçılar  
Ertuğrul Gazi Sakarya  
Seyfi Öztürk  
Celâlettin Uzer  
Aziz Zeytinioğlu

**GAZİANTEP**

Osman Orhan Bilen  
Muzaffer Canbolat  
Hüseyin İncioğlu  
Kudret Mavitan  
Mithat San  
Süleyman Ünlü

**GİRESUN**

İbrahim Etem Kılıçoğlu  
Ali Köymen

**GÜMÜŞANE**

Necmeddin Küçüker  
Sabahattin Savaş

**HAKKÂRİ**

Ahmet Zeydan

**HATAY**

Ali Muhsin Bereketoğlu  
Abdullah Cilli  
Ahmet Sırrı Hocoğlu  
Şekip İnal  
Sâki Zorlu

**İÇEL**

Mehmet Ali Arslan  
İhsan Önal

**İSPARTA**

Ali İhsan Balım  
Lokman Başaran  
Mustafa Güleügil

**İSTANBUL**

Fuat Arna  
Mahmut Rıza Bertan  
Fahrettin Kerim Gökay  
Ali Coşkun Kırcı  
Hilmi Oben  
Naci Öktem  
Vahyi Özarar  
Selim Sarper  
Reşit Ülker  
Sabri Vardarlı  
Zeki Zeren

**İZMİR**

Osman Sabri Adal  
Şükrü Akkan  
Şeref Bakşık  
Muzaffer Döğemei  
Ali Naili Erdem  
Arif Ertunga  
Kadri Özek  
Mustafa Uyar

**KARS**

Necmettin Akan  
Lâtif Aküzüm  
Hasan Erdoğan  
Kemal Güven  
Bahtiyar Vural

**KASTAMONU**

Sabri Keskin  
Osman Zeki Oktay

**KAYSERİ**

Abdülhalim Aras  
Mehmet Göker  
Hüsamettin Gümüşpala  
Vedat Ali Özkan  
Mehmet Sağlam  
Mehmet Yüceler

**KIRKLARELİ**

Abdurrahman Altuğ  
Hasan Tahsin Uzun

**KOCAELİ**

Cemal Babaç  
Nihat Erim  
Hâldan Kısayol  
Süreyya Sofuoğlu

**KONYA**

Selçuk Aytan  
Ahmet Gürkan  
İhsan Kabadayı  
Kadircan Kafılı  
Abdüssamet Kuzuca  
Rüştü Özal  
Fakih Özfakih  
Fakih Özlen  
Faruk Sükan  
Vefa Tanır

**KÜTAHYA**

Ahmet Bozbay  
Ali Erbek  
Mehmet Kesen  
Rauf Kıray  
Sezai Sarpaşar  
Sadrettin Tosbi

**MALATYA**

H. Avni Akşit  
Nurettin Akyurt  
Mehmet Delikaya  
Ahmet Fırat

**MANİSA**

Süleyman Çağlar  
Muammer Erten  
Şevket Raşit Hatipoğlu  
Nusret Köklü  
Yakup Yakut  
Nahit Yenisehirlioğlu

**MARAS**

Kemal Bağcıoğlu  
Adnan Karaküçük

**MARDİN**

Şevki Aysan  
Seyfi Güneşan

**MUĞLA**

Adnan Akarca  
Hilmi Baydur  
Turan Şahin

**MUŞ**

Sait Mutlu  
Sami Öztürk

**NİĞDE**

Asım Eren

**ORDU**

Ata Bodur  
Ferda Güleay  
Orhan Naim Hazinedar  
Arif Hikmet Onat

**RİZE**

Arif Hikmet Güner  
Cevat Yalçın

**SAKARYA**

Ekrem Alican  
Muslihittin Gürer

**SAMSUN**

Mehmet Başaran  
Nurettin Ceritoğlu  
Fevzi Geveci  
Hâmit Kiper  
Hüseyin Özalp  
Osman Şahinoğlu

**SIİRT**

Cevdet Aydın  
Süreyya Öner  
Hayrettin Özgen  
Adil Yaşa

**SİNOP**

Mahmut Alicanoğlu

**SİVAS**

İbrahim Göker  
Sebati Hastaoğlu

Ahmet Kagal  
Cevad Odyakmaz  
Reşat Turhan  
Tahsin Türkay

**Mahmut Vural  
TEKİRDAĞ**

Turhan Kut  
Fethi Mahramlı  
Hayri Mumcuoğlu

**TOKAT**

Sabahattin Baybura  
H. Ali Dizman  
Mehmet Kazova  
Zeyyat Kocamemi  
Ali Rıza Ulusoy

**TRABZON**

Ali Şakir Ağanolu  
Ekrem Dikmen  
Ahmet Şener  
Ali Rıza Uzuner

**TUNCELİ**

Vahap Kışoğlu

**URFA**

Atalay Akan  
Bekir Sami Karahanlı

**UŞAK**

Ali Rıza Akbıyıkolu  
İbrahim Bulanalp

**VAN**

Şükrü Köseroğlu  
**YOZGAT**

Mustafa Kepir  
Turgut Nizamoğlu  
Celâl Sungur

**ZONGULDAK**

Kenan Esengin  
Ramiz Karakaşoğlu  
Sadık Tekin Müftüoğlu  
Mehmet Ali Pestilci  
Yusuf Ziya Yücebilgin

[Oya katılmıyanlar]

**ADANA**

Hasan Aksay  
Ahmet Karamüftüoğlu  
Melih Kemal Küçüktepepınar

Cavit Oral (B.)

Kemal Sarıbrahimoğlu

Ahmet Savrun

Ahmet Topaloğlu (B.)

**ADYAMAN**

Mehmet Özbay

**AFYON KARAHİSAR**

Halûk Nur Bâki

Hasan Dinçer

Şevki Güler (İ. Ü.)

Asım Yılmaz

Şükrü Yüzbaşıoğlu

**AGRI**

Nevzat Güngör  
Rıza Polat

**AMASYA**

Mustafa Kemal Karan  
İsmail Sarıgöz  
Nevzat Şener

**ANKARA**

İsmail Rüştü Aksal  
Hüseyin Ataman  
Nihat Berkkan  
Osman Bölükbaşı  
Bülent Ecevit (B.)  
Mustafa Kemal Erko-  
van

Muhlis Ete  
İhsan Köknel  
Mehdi Mihçioğlu  
Emin Paksüt (B.)  
Zühtü Pehlivanlı  
Ferhat Nuri Yıldırım

**ANTALYA**

Etem Ağva (İ.)  
Hasan Fehmi Boztepe  
Ömer Eken  
Nihat Su (B.)

**ARTVIN**

Nihat Ata  
Saffet Eminagaoglu

**AYDIN**

Hilmi Aydınçer  
Nedim Müren  
Mehmet Yavaş

**BALIKESİR**

Cihat Bilgehan  
Ahmet Aydın Bolak  
Kaya Bulut  
Gökhan Evliyaoğlu

**BİLECİK**

Şadi Binay

**BİTLİS**

Müştak Okumus

**BOLU**

Ahmet Çakmak  
Turgut Çulha  
Kemal Demir  
Fuat Ümit

**BURDUR**

Fethi Çelikbaş (B.)

Mehmet Özbey  
Nadir Yavuzkan

**BURSA**

Ekrem Paksoy  
Mustafa Tayyar  
Baha Cemal Zağra

**ÇANAKKALE**

Burhan Arat

**ÇANKIRI**

Kâzım Arar  
Şaban Keskin  
Nurettin Ok

**ÇORUM**

Muzaffer Dünder  
Hilmi İncesulu (B.)  
Necmi Ökten (B.)  
İhsan Tomuş

**DENİZLİ**

Sinan Bosna  
Mehmet Çobanoğlu  
İbrahim Kocatürk  
Âtîf Şohoğlu

**DIYARBAKIR**

Şehmus Arslan  
Yusuf Azizoglu  
Alp Doğan Şen

**EDİRNE**

Talât Asal  
Fahir Giritlioglu

**ELÂZİĞ**

Nurettin Ardıçoğlu (İ.)  
Naci Güray  
Ömer Faruk Sanaç  
Kemal Satır

**ERZİNCAN**

Naci Yıldırım

**ERZURUM**

Ertuğrul Akça  
Turhan Bilgin  
Nihat Diler  
Giyasettin Karaca

**GAZİANTEP**

Ali İhsan Göğüş

**GİRESUN**

Ali Cüceoglu  
Mustafa Kemal Çilesiz  
Nizamettin Erkmən  
Naim Tirali

**GÜMÜŞANE**

Halis Bayramoğlu  
Nureddin Özdemir

**HATAY**

Bahri Bahadır

**İÇEL**

Mazhar Arıkan  
Burhan Bozdoğan  
Yahya Dermancı  
Celâl Kılıç  
Sadık Kutlay

**İSPARTA**

Sadettin Bilgiç

**İSTANBUL**

İbrahim Abak  
Ziya Altınoglu  
Cihad Baban  
Suphi Baykam  
Ferruh Bozbeyle  
Nurettin Bulak  
Ratip Tahir Burak  
Tahsin Demiray  
Ömer Zekâi Dorman  
(Başkan V.)  
Saadet Evren  
Orhan Eyüboğlu  
Muhiddin Güven (B.)  
Ahmet Oğuz  
Oğuz Oran  
Şahabettin Orhon  
İlhami Sancar (B.)  
İsmail Hakkı Tekinel  
Hüsamettin Tiyanşan  
Abdurrahman Yazgan  
Malik Yolaç

**İZMİR**

Mehmet Ali Aytaş  
Ragıp Gümüşpala  
İhsan Gürsan (B.)  
Ziya Hanhan  
Saim Kaygan  
Nihat Kürşat  
Necip Mirkelâmoğlu  
Şinasi Osma  
Lebit Yurdoğlu

**KARS**

Kemal Kaya  
Kemal Okyay  
Sırrı Öktem

Rıza Yalçın

**KASTAMONU**

Avni Doğan (B.)  
Fethi Doğançay  
İhsan Şeref Dura  
Ali Özdikmenli  
İsmail Hakkı Yılanlı-  
oğlu

**KAYSERİ**

Turhan Feyzioğlu (B.)  
Bahri Yazır (İ. Ü.)

**KIRKLARELİ**

Mehmet Alâeddin Eriş  
Nikret Filiz

**KIRŞEHİR**

Ahmet Bilgin  
Memduh Erdemir  
Halil Özmen

**KIRKLARELİ**

Şahabettin Bilgisu

**KONYA**

Kemal Ataman  
İrfan Baran  
Ömer Kart  
Mekki Keskin (Baş. V.)  
Cahit Yılmaz  
Sait Sına Yücesoy

**MALATYA**

İsmet İnönü (Başbakan)  
Halit Ziya Özkan

**MANİSA**

Neriman Ağaoglu (İ.)  
Yakup Kadri Karaos-  
manoğlu  
Hurrem Kubat  
Hilmi Okçu

**MARAŞ**

Kemalî Bayazıt  
Hasan Fehmi Evliya  
Ali Hüdayioğlu  
Enver Kaplan

**MARDİN**

Mehmet Ali Arıkan  
Esat Kemal Aybar (İ.)  
Vahap Dizdaroglu  
Talât Oğuz

**MUĞLA**

Cevdet Oskay  
İlhan Tekinalp

**NEVŞEHİR**

Halit Fikret Akar  
Ramazan Demirsoy  
Ali Baran Numanoğlu

**NİĞDE**

Mehmet Altınsoy  
Haydar Özalp  
Ruhi Soyer  
Oğuzdemir Tüzün

**ORDU**

Yusuf İzzettin Ağaoglu  
Rafet Aksoy (Baş. V.)  
Şadi Pehlivanoglu  
Ata Topaloğlu

**RİZE**

Erol Yılmaz Akçal (İ.)  
Fuad Sirmen (Başkan)

**SAKARYA**

Burhan Akdağ  
Nuri Bayar  
Hami Tezkan  
Yusuf Ulusoy

**SAMSUN**

Ali Fuat Alişan  
Fevzi Ceylan  
Bahri Cömert (İ.)  
Kâmrân Evliyaoglu  
(B.)

İlyas Kılıç

**SİNOP**

Mustafa Kaptan  
Cemil Karahan  
Haşim Tari

**SİVAS**

Adil Altay

Rahmi Çeltekli  
Rahmi Günay  
Güner Sarısozen (İ.)

**TEKİRDAĞ**

Orhan Öztrak

**TOKAT**

Reşit Önder  
Bekir Şeyhoğlu (İ.)

**TRABZON**

Selâhattin Güven  
Ahmet Cemil Kara  
Nazmi Ökten  
Kâmurân Ural  
Zeki Yağmurdereli

**TUNCELİ**

Fethi Ülkü

**URFA**

Osman Ağan

Kenal Badıllı  
Kadri Eroğan  
Sabri Kılıç  
Celâl Öncel

**UŞAK**

Ahmet Tahtakılıç

**VAN**

İhsan Bedirhanoglu  
Muslih Görentaş

**YOZGAT**

İsmail Hakkı Akdoğan  
İsmet Kapisız  
Veli Uyar

**ZONGULDAK**

Ahmet Fuat Ak (İ.)  
Nuri Beşer  
Fevzi Fırat  
Suphi Konak

*[Açık üyelikler]*

Hatay 1  
Manisa 1  
Muş 1

Yekûn 3

Dönem : 1  
Toplantı: 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 213

**İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçe ile başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/253)**

22 . 5 . 1962

## Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi» miz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin ifasını saygılarımızla rica ederiz.

İstanbul  
Coşkun Kırca

Sivas  
Cevad Odyakmaz

Aydın  
Orhan Apaydın

Erzincan  
Sadık Perinçek

**Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair kanun teklifi**

## GENEL GEREKÇE

Anayasanın 62 nci maddesi, vatandaşların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, tek başlarına veya topluca Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahibolmalarından bahsetmekle, klâsik demokrasinin en eski müesseselerinden biri olan dilekçi hakkını (droit de pétition) kabul etmiş bulunmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin dilekçeler hakkındaki kesin kararlarının nasıl alınacağını ve hukuki neticesinin ne olacağını, Anayasanın diğer hükümleri, ezcümle kuvvetler ayrılığı ilkesi dairinde mütalâa etmek lâzımdır.

Anayasanın, çift Meclis sistemini kabul etmekle beraber, dilekçe ile başvurmanın Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılacağından bahsetmesi, her iki Meclisin dilekçeler hakkında birbiriyle hiçbir ilişkileri olmaksızın karar alması yolunda bir esas vaz'edilmesini imkânsız kılmaktadır. Gerçekten, Anayasanın 62 nci maddesinde «Türkiye Büyük Millet Meclisi» nden bahsedilmiş olması, dilekçeler hakkındaki kesin kararların ne Millet Meclisinin, ne de Cumhuriyet Senatosunun kararı olabileceğini açıkça göstermektedir. Bundan başka, Anayasanın 63 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında, «Meclisler, Anayasada gösterilen hallerde birlikte toplanır» denmiş olmakla ve Anayasanın diğer her hangi bir maddesinde de, dilekçeler hakkındaki kesin kararların «Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı» nda alınacağını gösteren sarahat mevcudolmadığına göre, bu konudaki Türkiye Büyük Millet Meclisi kesin kararlarının her iki Meclisten ayrı ayrı geçmesi lüzumu ortaya çıkmaktadır.

Bu meseleyi hallederken, dilekçeler hakkındaki kesin kararların hangi Mecliste verilmesi gerektiği konusu ortaya çıkmaktadır. Karar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olacağına göre, yukar-

da da belirtildiği gibi, dilekçenin her iki Meclistende geçmesi lüzumu vardır. Ancak, Anayasamızın dayandığı ilkeler, bu kesin kararın Millet Meclisince verilmesini gerektirmektedir.

Gerçekten, Anayasamız, kuvvetler ayrılığı prensibine dayanmaktadır. Anayasamızın 5, 6 ve 7 nci maddelerinde yer alan bu prensip gereğince, Anayasanın cevaz verdiği haller dışında yasama organının müşahhas ferdi ve maddi tasarruflarda bulunmasına imkân yoktur. Aksi halde, yasama organı, idari tasarruflar yapmak yoluyla icra organının yerini almış, onun yetki alanına tecavüz etmiş olur. Dilekçe hakkının mevcudolduğu kuvvetler ayrılığı sistemine dayanan parlamter rejimlerde de, dilekçeler hakkında yasama organının alacağı kararların, icra organını ve idareyi zorlayıcı bir kuvveti mevcut değildir. Aksi vârit olsaydı, yasama organının Hükümetin ve idarenin yerine kaim olmasını kabul etmek iktiza ederdi.

Aslında, bunu kabul etmek, icra fonksiyonunun kaynağını resmen yasama organında bulduğu «Meclis rejimleri» nde (régimes d'Assemblée) dahi mümkün olamamaktadır. 1924 Anayasasının sistemine göre, icra fonksiyonu ilkel bir yetki olarak Büyük Millet Meclisine ait bulunuyordu; ancak, 1924 Anayasası, aynı zamanda, icra fonksiyonunun Bakanlar Kurulu eliyle kullanılmasını gerektiren bir âmir hükmü ihtiva etmekteydi. İşte, bu sebepten dolayıdır ki, eski Büyük Millet Meclisi İctüzüğünün dilekçelerle ilgili kesinleşmiş kararlar hakkındaki 57 nci maddesinin son fıkrasına dair 1132 sayılı Tefsir Kararına «Dahilî Nizamnamenin 57 nci maddesinin son fıkrası mucibince katılaşan Arzuhal Encümeni mukarreratının infaz edilmemesi halinde mebusların Nizamnamedeki usul yoluyla murakabe vazifelerini yaparak kanun hükümlerinin tatbikini aramaları mümkün ve tabii olmasına göre, tereddüde mahal bırakmıyacak bir vuzuhta olan Dahilî Nizamnamenin bu maddesi hükmünün tefsirine mahal görülmemiştir.» demekle, dilekçeler hakkında kesinleşmiş teşriî kararların Bakanlar Kurulunu ve idareyi bağladığı açıkça ifade edilmiş oluyordu. Yani, eğer bir dilekçe, hakkındaki kesinleşmiş bir teşriî kararın eğer idarece otomatik olarak infazı gerekseydi, artık teşriî meclis üyelerinin murakabe vazifelerini ifa etmelerine de lüzum olmayacaktı. Nitekim, dilekçe hakkındaki kesinleşmiş Meclis kararının infaz edilmemesi halinde, teşriî Meclis üyesinin elinde mevcut olan imkânlar sadece teşriî murakabe imkânları olunca, bu kararların idare için otomatik olarak vâcibülifa olamayacağı da kendiliğinden anlaşılıyordu, oysa ki yeni Anayasamız fonksiyonlar ayrılığı esasını âmmе hukukumuzda açıkça soktuğuna göre, bu esas mevcut değilken uygulanan bu hususun halen evveliyetle tatbiki iktiza eder.

Bu durumda, dilekçe hakkında kesinleşmiş bir teşriî kararın infaz edilmesini sağlamak için Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin elinde bulunan tek imkân Cumhuriyet Senatosunda soru, genel görüşme ve inceleme, araştırma yolları ve Millet Meclisinde de bu yollara ilâveten gensoru yoluyla Bakanlar Kurulunun veya belli bir Bakanın siyasi sorumluluğunu tahrik etmekten ibarettir.

Bunun böyle olmasını gerektiren bir önemli sebep daha vardır. O sebep de Anayasamızın 114 ncü maddesinde yer alan bütün idari tasarrufların kazai murakabeye tâbi olması ilkesinden doğmaktadır. Gerçekten, Anayasamızın sistemine göre, teşriî organdan çıkan kanun ve içtüzükler kazai murakabeye tâbi olduğu halde, teşriî organların kararları kazai murakabeye tâbi değildir. Eğer teşriî organda yer almış bulunan bir çoğunluk, maddi bakımdan idari tasarruf mahiyeti arz eden tasarrufları, dilekçeler hakkındaki kesin teşriî kararların infazını mecburi kılmak suretiyle gerçekleştirebilseydi, bu yoldan, maddi bakımdan idari tasarruf olan birçok işlemler kazai murakabenin dışında kalmış olurdu.

İmdi; mademki, dilekçeler hakkındaki kesinleşmiş teşriî kararların idare için otomatik olarak tatbiki gerektiği ilkesini vaz'etmek Anayasamızın temel esaslarına aykırıdır ve madem ki, bu kararların infazını sağlamak ancak teşriî murakabe yollarını işletmekle mümkündür; dilekçeler hakkındaki kesin kararları üttihaz edecek son mercii'n Millet Meclisi olarak tesbiti, teşriî murakabenin en tesirli vasıtasına yani Bakanlar Kurulunun veya belli bir Bakanın siyasi sorumluluğunu tahrik yetkisine munhasıran sahip bulunan Meclis olması bakımından zaruridir.

Bu kanun teklifi, bu temel esasa göre hazırlanmıştır.

## MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile, Anayasa açıkça yasak etmediği ve birçok hallerde cevaz verdiği için Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle milletvekillerinden kurulu bir Dilekçe Karma Komisyonu teşkil edilmektedir. Bu suretle, vatandaşın hakkının aranması da daha çabuklaşmış ve kolaylaşmış olacaktır.

Karma Komisyonunda siyasi parti gruplarının temsili bakımından Anayasanın 85 nci maddesinin icapları tamamiyle yerine getirilmiştir.

Madde 2. — Bu madde, mevcut İktüzüğün 50 nci maddesine mütenazırdır.

Madde 3. — Bu madde de, mevcut İktüzüğün 51 ve 52 nci maddelerine mütenazırdır.

Madde 4. — Bu madde, eski mevzuata nisbetle kendisine bazı önemli görevler verilen Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının teşekkül tarzını tesbit etmektedir.

Madde 5. — Bu madde, mevcut İktüzüğün 53 ncü maddesinin 1 ve 2 nci bentlerine mütenazırdır. Ancak, bu madde ile, bahis konusu görevler, Komisyon genel kuruluna değil; fakat, Başkanlık Divanına verilmiştir. Bu suretle, Komisyon genel kurulunca dilekçeler hakkında alınacak yetkisizlik kararları, Başkanlık Divanınca alınacaktır. Böylelikle, Komisyon genel kurulunun kendi yetki alanına giren dilekçelerin esası üzerinde daha derin tarzda durması imkânı sağlandığı gibi, dilekçelere daha çabuk cevap vermek imkânı da bulunmuş olmaktadır. Bununla beraber, bu madde ile Başkanlık Divanına tanınan yetkinin kullanılması dolayısıyla alınacak kararlara karşı komisyon genel kuruluna itiraz hakkı tanınmaktadır.

Madde 6. — Bu madde, mevcut İktüzüğün 53 ncü maddesinin 3 ncü bendine mütenazırdır. Bu maddeye göre, Komisyon genel kurulu, gündemine giren dilekçelerin yetki alanına girip girmediğini bir defa daha tetkik etmiş olacaktır.

Madde 7. — Bu madde, mevcut İktüzüğün 57 nci maddesine mütenazırdır.

Madde 8. — Bu madde, mevcut İktüzüğün 58 nci maddesine mütenazırdır.

Madde 9. — Bu madde ile, Dilekçe Karma Komisyonu kararlarına itiraz halinde uygulanacak usul düzenlenmektedir. Bu maddede, nihai karar Millet Meclisine bırakılmakla beraber, Anayasanın 92 nci maddesindeki sistemden ilham alınarak, Cumhuriyet Senatosunun belli çoğunluklarla aldığı kararlara ağırlık tanıyan hükümler sevk edilmiştir.

Madde 10. — Bu madde ile, yasama Meclislerinin tatili veya aravermesi sırasında sürelerin işlememesi tanzim edilmiştir.

Madde 11. — Bu madde, Anayasanın 132 nci maddesinin 3 ncü fıkrasının tabii bir sonucudur.

Madde 12. — Bu madde, mevcut İktüzüğün 59 ncü maddesine mütenazırdır.

Bu maddenin son fıkrası ile, dilekçe hakkında kesinleşmiş kararın yerine getirilmesi hususu düzenlenmiştir.

Madde 13. — Bu madde ile özel af dilekçelerinin tâbi tutulacağı muamele, çift Meclisli sistemin gerektirdiği şekilde ele alınmıştır.

Madde 14. — Bu madde ile, Millet Meclisi Başkanının, Dilekçe Karma Komisyonu üzerindeki ezcümle, denet hakkı tanzim olunmuştur. Dilekçeler hakkındaki kesin ve nihai kararlar Millet Meclisince verileceğine ve Cumhuriyet Senatosu Başkanı icabında icra organının başı olan Cumhurbaşkanı vekâlet edebileceğine göre, bu tarz karma komisyon için bu yetkilerin Millet Meclisi Başkanına aidolması daha uygun görülmüştür.

Madde 15. — Bu madde ile ilga edilen Dilekçe komisyonları ile gerek Millet Meclisinde, gerek Cumhuriyet Senatosunda uygulanan mevcut İktüzüğün mülga maddeleri zikredilmiştir.

Geçici madde — Bu madde ile ilk Karma Komisyonun seçimi düzenlenmiştir.

Madde 16. — Bu madde ile bu kanunun yürürlüğe giriş tarihi gösterilmiştir.

Madde 17. — Bu madde ile bu kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürüteceği belirtilmiştir. Kanunda, icra organınca yürütülecek hükümler de bulunduğundan, maddede Bakanlar Kurulu da zikredilmiştir.



Bu vesileyle, dilekçe hakkı ile ilgili hükümlerin niçin İçtüzük hükmü şeklinde değil de; kanun hükmü şeklinde vaz'edildiğini izah etmek gerekmektedir. Gerçekten, umumiyetle bu konudaki kaideler içtüzüklerde yer alır. Ancak, Anayasanın 62 nci maddesinin kabul ettiği sistem daire-sinde, dilekçe hakkı ile ilgili usulî kaidelerin hangi teşriî heyetin iç çalışmalarını tanzim eden ve-sikada yani İçtüzükte yer almasını tâyin ve tesbit etmek mümkün olamamaktadır. Filhakika, Ana-yasanın 63 ncü maddesinin son fıkrası muvacehesinde, dilekçe hakkının belli bir heyet tarafından istimali bahis konusu değildir; dilekçe hakkı her iki yasama meclisince de istimal edilecektir. Ay-rica, bir Karma Komisyonun tesisi derpiş edildiğine göre, bu Karma Komisyona mütaallik usulî kaidelerin de hangi teşriî heyetin İçtüzüğünde yer almasını tesbit etmek kabil olamaz. Bir İçtü-zük, ancak, aidolduğu teşriî heyetin haiz bulunduğu yetkilerle ilgili hususları düzenleyebilece-ğine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Birleşik Toplantısı da dilekçeler konusunda hiçbir yetkiye sahip olmadığına göre, bu konudaki kaidelerin birleşik toplantı İçtüzüğünde yer alması da müm-kün görülmemiştir. Bu konudaki kaidelerin kanun hükmü olarak sevkine mâni hiçbir kural da mevcut bulunmadığına göre, bu durumda, bu kanun teklifini sevk etmek hukukan en doğru hal çaresi olarak görülmüştür.

### Millet Meclisi Anayasa Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*  
*Anayasa Komisyonu*  
*Karar No : 28*  
*Esas No : 2/253*

5 . 6 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisi Anayasa Komisyonu, 30 Mayıs 1962 günü Birleşiminde, İstanbul Milletve-kili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzincan Milletvekili Sadık Perinçek'in «Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Mecli-sine dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenme-sine dair kanun teklifi» ni, uzman sıfatıyla Dilekçe Komisyonu Başkâtibi ve raportörlerinin huzuriyle incelemiş ve aşağıdaki hususları kararlaştırmıştır :

1. Komisyonumuz, bahis konusu kanun teklifinin genel gerekçesine aynen iştirak etmek-tedir.

2. Komisyonumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunun on dört milletvekili ve yedi Cumhuriyet Senatosu üyesinden kurulmasını uygun görmemiştir. Gerçek-ten, bu sayılar, Millet Meclisi ile Cumhuriyet Senatosunun üye tamsayılarının oranını akset-tirmemektedir. Millet Meclisinin üye tamsayısı 450 dir. Cumhuriyet Senatosunun üye tam-sayısı ise, halen 187 dir. Bu durumda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısı halen 637 olup, bu rakam içinde Millet Meclisinin oranı % 71, Cumhuriyet Senatosunun oranı ise, % 29 dur. Böyle olunca, komisyonumuz, bu oranlara uymak amacıyla, Türkiye Büyük Millet Mec-lisi Dilekçe Karma Komisyonunun - esasen az bulduğu - üye sayısını 25 e çıkarmış ve bun-lardan 18 nin milletvekili, 7 sinin de Cumhuriyet Senatosu üyesi olmasını uygun görmüştür.

3. Kanun teklifinin 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir. Komisyonumuz, bu maddeler hakkında kanun teklifinde ileri sürülen gerekçelere de aynen katılmaktadır.

4. Komisyonumuz, kanun teklifinin 8 nci maddesini, 7 nci maddenin son fıkrasına muvazi olarak değiştirmiş ve Karma Komisyon Genel Kurulu toplantılarında bakanlıklar temsilcilerinin Karma Komisyona lüzum görüldüğü takdirde orada bulunması yolunda bir ilâve yapılmıştır.

5. Komisyonumuz, 9, 10 ve 11 nci maddeleri, kanun teklifindeki gerekçeleriyle birlikte aynen kabul etmiştir.

6. Komisyonumuz, kanun teklifinin 12 nci maddesinin son fıkrasını, kanun teklifinin genel gerekçesinde bu konuda ileri sürülen bütün mülâhazalara aynen iştirak etmekle beraber, Anayasanın kuvvetler ayrılığı, idari tasarrufların kazai denetimi ve Bakanlar Kurulu, Başbakan ve Bakanların siyasi sorumluluğu konularında koyduğu esaslar muvacehesinde haşiv telâkki ederek çıkarmıştır.

Dilekçeler hakkında teşriî organca verilecek kesin kararların, hukuk düzenimizde kendiliğinden tesir icra etmemekle ve icra organıyla idareyi teknik hukuk anlamında bağlamamakla beraber, bu kanun teklifi ile Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanına verilmiş olan süzgeç görevi sayesinde Karma Komisyonun inceliyeceği dilekçeler hakkında alınacak kesin kararların ilmî seviyesinin umumiyetle yüksek olacağı; icra organının bu durumda, yasama organının bu konudaki kararlarına fiiliyatta riayet edeceği ve bugüne kadarki tatbikatın da, esasen, geniş ölçüde bu yolda olduğu hususları bilhassa belirtilir.

7. Komisyonumuz, 13 ncü maddedeki «cezaların hafifletilmesi» ibaresinin, bâzı hallerde, «cezaların azaltılması» mefhumunu ifade etmiyebileceğini düşünerek, maddeye bu ibareyi de ilâve etmeyi uygun görmüştür.

Komisyonumuz, aynı maddede yer alan «müdafilere» ibaresini dar bularak, bu ibare yerine «kanuni temsilcileri olan vekilleri» ibaresini ikame etmiştir.

8. Komisyonumuz, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri ve geçici maddeyi gerekçeleriyle birlikte aynen kabul etmiştir.

9. Komisyonumuz, 17 nci maddede yer alan «Bakanlar Kurulu» ibaresini, bu teklifin kanunlaşması takdirinde, Türkiye Büyük Millet Meclisine ait bir yetkinin kullanılmasını düzenlemiş olacağını ve bu teklifte Bakanlara verilen vazifelerin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iç çalışması ile ilgili vazifeler olduğunu dikkat nazarına alarak çıkarmıştır.

Genel Kurulda ivedilikle görüşülmesi ricasiyle Yüksek Başkanlığa sunulur.

Anayasa Komisyonu Başkanı	Sözcü	Adana	Amasya
Ankara	İstanbul	A. Bozdoğanlı	N. Şener
B. Apaydın	C. Kırcı		
Ankara	Balıkesir	Kastamonu	Malatya
F. Börekçi	A. A. Bolak	A. Özdikmenli	A. Akşit
İmzada bulunamadı.			

Kars  
K. Güven

*İstanbul Milletvekili Coşkun Kırca, Sivas Milletvekili Cevad Odyakmaz, Aydın Milletvekili Orhan Apaydın ve Erzurum Milletvekili Sadık Perinçek'in teklifi*

**Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine Dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanun**

*Dilekçe Karma Komisyonu*

MADDE 1. — Vatandaşların Millet Meclisi veya Cumhuriyet Senatosu Başkanlıklarına tek başlarına veya toplu halde gönderdikleri dilekçeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunda incelenir.

Bu Karma Komisyon, her toplantı yılı başında, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından seçilen yedi üye ile Millet Meclisi Genel Kurulunca milletvekilleri arasından seçilen ondört üyeden kuruludur.

Karma Komisyona her meclisten seçilecek olanların tesbitinde, o mecliste mevcut siyasi parti gruplarının ve siyasi parti grubu üyesi olmıyanların sayıları, oranlarına göre dikkate alınır. Bu esasa göre, her mecliste hangi siyasi parti gruplarınca ne kadar aday gösterileceği önceden o Meclisin Başkanlık Divanınca tesbit olunur. Siyasi parti grubu üyesi olmıyanların oranı sadece bir kesirden ibaretse, o Meclisten siyasi parti grubu üyesi olmıyanlar Karma Komisyona seçilemez. Bahis konusu esasa göre, o Meclisten siyasi parti grubu üyesi olmıyanların seçilmesi gerekiyorsa, onlara düşen sayı da Başkanlık Divanınca belirtilir. Başkanlık Divanlarınca tesbit edilen bu sayılara, oranları aksettirmemesi noktasından itiraz edilebilir. Bu takdirde, bu itiraz, ilgili Meclisin Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Siyasi parti grupları, kendilerine düşen sayı kadar aday gösterirler; siyasi parti grubu üyesi olmıyanlar, kendileri veya ilgili Meclis üyelerince aday gösterilirler. Meclisler genel kurullarında seçim gizli oyla yapılır; seçim sonucu, siyasi parti gruplarına ve siyasi parti grubu üyesi olmıyanlara ayrılmış sayılara uygun düşene kadar oylama tekrarlanır.

Bu Karma Komisyon üyeliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunun diğer karma komisyon ve komisyonları üyeliğiyle bağdaşamaz.

*Anayasa Komisyonunun değişikliği*

**Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine Dilekçeyle başvurmaları ve dilekçelerin incelenmesi ile karara bağlanmasının düzenlenmesine dair Kanun**

*Dilekçe Karma Komisyonu*

MADDE 1. — Vatandaşların Millet Meclisi veya Cumhuriyet Senatosu Başkanlıklarına tek başlarına veya toplu halde gönderdikleri dilekçeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Karma Komisyonunda incelenir.

Bu Karma Komisyon, her toplantı yılı başında, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından seçilen yedi üye ile Millet Meclisi Genel Kurulunca milletvekilleri arasından seçilen onsekiz üyeden kuruludur.

Karma Komisyona her meclisten seçilecek olanların tesbitinde, o mecliste mevcut siyasi parti gruplarının ve siyasi parti grubu üyesi olmıyanların sayıları, oranlarına göre dikkate alınır. Bu esasa göre, her mecliste hangi siyasi parti gruplarınca ne kadar aday gösterileceği önceden o Meclisin Başkanlık Divanınca tesbit olunur. Siyasi parti grubu üyesi olmıyanların oranı sadece bir kesirden ibaretse, o Meclisten siyasi parti grubu üyesi olmıyanlar Karma Komisyona seçilemez. Bahis konusu esasa göre, o Meclisten siyasi parti grubu üyesi olmıyanların seçilmesi gerekiyorsa, onlara düşen sayı da Başkanlık Divanınca belirtilir. Başkanlık Divanlarınca tesbit edilen bu sayılara, oranları aksettirmemesi noktasından itiraz edilebilir. Bu takdirde, bu itiraz, ilgili Meclisin Genel Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Siyasi parti grupları, kendilerine düşen sayı kadar aday gösterirler; siyasi parti grubu üyesi olmıyanlar, kendileri veya ilgili Meclis üyelerince aday gösterilirler. Meclisler genel kurullarında seçim gizli oyla yapılır; seçim sonucu, siyasi parti gruplarına ve siyasi parti grubu üyesi olmıyanlara ayrılmış sayılara uygun düşene kadar oylama tekrarlanır.

Bu Karma Komisyon üyeliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosunun diğer Karma Komisyon ve komisyonları üyeliğiyle bağdaşamaz; geçici

Teklif

Anayasa Ko.

*Dilekçelerin kaydedilmesi*

MADDE 2. — Anayasanın 62 nci maddesi uyarınca, vatandaşların, gerek şahıslarına, gerek kamuya aidolarak, kanunlara ve tüzüklere aykırı gördükleri hususlar ile bir hakkın hak sahibine tanınmaması veya ihmale uğraması hakkında gönderilen dilekçeler ve dilekçe mahiyetindeki telgraflar, Dilekçe Karma Komisyonu Müdürlüğünce, üzerlerine bir sayı konup özel bir deftere kaydedilir ve dilekçe sahibi veya sahiplerine bir alındı varakası gönderilir.

*Dilekçenin kabul şartları*

MADDE 3. — Dilekçelerde, sahibi veya sahiplerinin imzası bulunmak, iş ve unvanı gösterilmek ve sahiplerinden en az birinin ikametgâhı belirtilmek gerekir.

Dilekçelerin bir Cumhuriyet Senatosu üyesi veya milletvekili eliyle verilmesi de mümkündür. Bu takdirde, o üye, dilekçenin kendi vasisiyle verildiğini dilekçeye kaydederek bu kaydın altını imzalar.

*Başkanlık Divanı*

MADDE 4. — Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, bir başkan ve bir başkanvekili, iki sözcü ile iki kâtipten kurulur. Başkanlık Divanının en az iki üyesi, Cumhuriyet Senatosu üyeleri arasından seçilir. Başkanlık Divanı seçimi, Karma Komisyon üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla olur.

*Dilekçelerin Başkanlık Divanınca incelenmesi*

MADDE 5. — Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlık Divanı, Karma Komisyona gelen dilekçeleri, icabında ilgili bakanlığın da görüşünü almak veya bir temsilcisini çağırarak suretiyle inceliyerek :

I - Dilekçe,

a) Adli, idari veya askerî kaza mercilerinden birinin veya uyuşmazlık mahkemesinin veyahut Anayasa Mahkemesinin kararına konu olan; veya

mahiyetteki komisyonları üyeliğiyle bağdaşabilir.

MADDE 2. — Kanun teklifinin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Kanun teklifinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Kanun teklifinin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Kanun teklifinin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

b) Yukardaki (a) fıkrasında bahis konusu kaza mercilerinden birinde incelenmekte olan; veya

c) Halli, yukardaki (a) fıkrasında zikredilen kaza mercilerinden birinin kararına bağlı bulunan hususlardan şikâyete dairse, veya

d) Kanun teklif veya tasarısına konu olmayı gerektiriyorsa, dilekçenin görüşülemiyebileceğini;

II - Dilekçe, son kararı almaya yetkili - Yüksek Hâkimler Kurulu dâhil olmak üzere - bir idari merci tarafından henüz kesin bir karara bağlanmamış bir hususa aitse, dilekçe sahibi veya sahiplerine, Karma Komisyonca yapılabilecek bir işlem olmadığı ve yetkili idari mercie başvurusu lüzumunun bildirilmesi gerektiğini karara bağlar.

III - Karma Komisyon Başkanlık Divanı, bu maddede bahis konusu kararlarını, dilekçenin sahip ve sahiplerini, iş ve unvanlarıyla ikametgâhlarını, tarihini, kayıt tarihi ve sayısını ve konusunu gösteren bir cetvele geçirerek her hafta başında Karma Komisyon üyelerine dağıtır. Karma Komisyon üyelerinden birinin, bu cetvelde gösterilen Başkanlık Divanı kararına cetvelin dağıtım tarihinden itibaren on gün içinde yazıyla itiraz etmemesi takdirinde, Başkanlık Divanı kararı kesinleşir ve dilekçe sahip veya sahiplerine yazıyla bildirilir.

*Dilekçelerin Karma Komisyonca incelenmesi*

MADDE 6. — Karma Komisyon Başkanlık Divanının 5 nci maddenin I ve II nci bentleri dışında gördüğü dilekçeler ile aynı maddenin zikri geçen bentleri gereğince karara bağladığı dilekçelerden süresi içinde itiraza uğriyanlar, Karma Komisyon Genel Kuruluna sevk edilir.

Karma Komisyon genel kurulu, kendisine sevk edilen dilekçeleri, ilk önce, karar konusu olup olamayacakları noktasından 5 nci maddenin I ve II nci bentleri gereğince inceliyerek bu hususu karara bağlar.

Karma Komisyon genel kurulu, karar konusu olabileceğini kararlaştırdığı dilekçeleri, lüzum gördüğü takdirde, ilgili Bakanlıktan gereken bilgiyi aldıktan sonra, esas bakımından inceliyerek karara bağlar. Bu kararın birer sureti ilgili Ba-

MADDE 6. — Kanun teklifinin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

## Teklif

kanlığa veya Bakanlıklara, birer sureti de dilekçe sahip veya sahiplerine ve dilekçe bir Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi eliyle verilmişse, o üyeye gönderilir.

*T. B. M. M. üyelerine dilekçeler hakkında dağıtılan cetvel*

MADDE 7. — Karma Komisyon Başkanlık Divanı, her hafta, Karma Komisyon genel kurulunca alınan kararları, 5 nci maddenin III ncü bendinde bahis konusu cetveldeki bilgilerin yer aldığı bir cetvel halinde bütün Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle milletvekillerine ve Bakanlara dağıtır. Bu cetvelde, Karma Komisyon genel kurulunun kararının ve gerekirse, gerekçesinin tam metni yayınlanır.

*Bakanlıkların temsili*

MADDE 8. — Dilekçe Karma Komisyonu genel kurulunda, görüşülen dilekçe ile ilgili Bakanlık veya Bakanlıklar temsilcileri hazır bulunur.

*Karma Komisyon genel kurulu kararlarına itiraz*

MADDE 9. — Her Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi, 6 ncı maddede bahis konusu cetvelin dağıtılması gününden itibaren otuz gün içinde Dilekçe Karma Komisyonu genel kurulunun kararına, gerekçe göstererek yazıyla itiraz edebilir. Bu itirazlar, Dilekçe Karma Komisyonu Başkanlığına verilir. Bu süre içinde itirazda bulunulmıyorsa, dilekçe hakkındaki karar kesinleşir.

Karma Komisyon genel kurulu, o dilekçe için, itiraz tarihinden itibaren otuz gün içinde bir rapor düzenliyerek Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun bu konuda alacağı karar, Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına Millet Meclisi Başkanlığına bildirilir.

Cumhuriyet Senatosu, bu konudaki kararlarını açık oyla alır. Cumhuriyet Senatosunca üye tamsayısının salt çoğunluğuyla alınan kararların Millet Meclisince değiştirilmesi veya reddi, Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile

## Anayasa Ko.

MADDE 7. — Kanun teklifinin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Dilekçe Karma Komisyonu Genel Kurulunda, Karma Komisyonca lüzum görülürse, görüşülen dilekçe ile ilgili bakanlık veya bakanlıklar temsilcileri hazır bulunur.

MADDE 9. — Kanun teklifinin 9 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

Anayasa Ko.

mümkündür; bu takdirde, açık oya başvurulur; Millet Meclisinde üye tamsayısının salt çoğunluğu sağlanamazsa, Cumhuriyet Senatosunun kararı kesinleşir.

Cumhuriyet Senatosunun kararı Millet Meclisince benimsendiği veya Cumhuriyet Senatosunca üye tamsayısının salt çoğunluğuyla alınmamış kararların Millet Meclisince değiştirilmesi veya kabul edilmemesi hallerinde, Millet Meclisinin kararı kesindir.

Bahis konusu dilekçe ile rapor Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurullarının gündemine, ilgili Meclisin Başkanlığına verilmesi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde alınır. Dilekçe Karma Komisyonu, raporunu, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi genel kurullarında kendisi savunur; raporun savunulmasında uygulanan kaideler ilgili Meclisin İçtüzüğü'nün kanunların görüşülmesi için koyduğu kaidelerdir. Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi genel kurullarında bu konuda karar verilmeden önce, ilgili Bakan veya Bakanlar veyahut gönderecekleri yüksek memurlar dinlenir. Bahis konusu raporlar, itiraz sahibi Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesinin üyelik sıfatı her hangi bir sebeple kalkmış veya Millet Meclisi dönemi sona ermiş olsa bile Yasama Meclislerinde görüşülür.

Bu madde hükümleri gereğince kesinleşen kararlar, 6 nci maddenin 3 ncu fıkrası uyarınca ilgililere ve ilgili Bakanlık veya Bakanlıklara bildirilir.

*Sürelerin işlememesi hali*

MADDE 10. — Yasama meclislerinin tatili veya aravermesi sırasında, 5 ve 9 ncu maddelerde bahis konusu süreler işlemez, ancak, tatil veya ara verme sırasında Dilekçe Karma Komisyonu çalışmaktaysa, 5 nci maddedeki süre işleme devam eder.

*Kaza mercilerinde incelenen ve bu Meclislerde karar konusu olan dilekçeler*

MADDE 11. — Dilekçe Karma Komisyonuna gelmesinden sonra hakkında inceleme ve görüşmelerin devam ettiği bir dilekçenin konusu, bu devre sırasında adli, idari veya askerî kaza mercilerine, Uyuşmazlık Mahkemesine veya Ana-

MADDE 10. — Kanun teklifinin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Kanun teklifinin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

yasa Mahkemesine aksetmişse, bu dilekçe hakkındaki işlemler derhal durdurulur ve durum 6 ncı maddenin 3 ncü fıkrası uyarınca ilgililere ve ilgili bakanlık veya bakanlıklara bildirilir.

Konuları, adli, idari veya askerî mahkemelere, Uyuşmazlık Mahkemesince veya Anayasa Mahkemesince karara bağlanan dilekçeler hakkındaki işlemler derhal durdurulur ve durum 1 nci fıkrada gösterilen şekilde ilgililere bildirilir.

*Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu*

MADDE 12. — Bakanlar, 9 ncü madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası gereğince kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına yazıyla bildirirler. Bu bildirimler, 7 nci maddede bahis konusu cetvelde ayrı bir kısımda yayınlanmakla beraber, Karma Komisyon Genel Kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerinin yasama meclislerinde görüşülmesini isteyebilir. Bu takdirde, Karma Komisyon, kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlayarak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar. Karma Komisyonun bu istekte bulunması takdirinde, 9 ncü maddenin 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nci fıkraları hükümleri uygulanır.

İlgili bakanlık 1 nci fıkra uyarınca yapması gereken bildiriye yapmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.

Dilekçe hakkındaki kesinleşmiş bir karara idarece uyulmadığı takdirde, Bakanlar Kurulu veya ilgili bakan hakkında Anayasa ve Meclisler İçtüzükleri gereğince gereken denetleme yollarına başvurulması hususunda Cumhuriyet Senatosu üyelerinin ve milletvekillerinin sahib oldukları hak ve yetkiler saklıdır.

*Özel af dilekçeleri*

MADDE 13. — Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlerin kendileri, dördüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları veya müdafileri tarafından verilebilir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyonca dikkate alınacak değerinde görülmesi takdirinde, Karma Komisyon bir özel Af kanunu tasarısı hazırlayarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar.

Anayasa Ko.

*Dilekçeler hakkındaki kesin kararların sonucu*

MADDE 12. — Bakanlar, 9 ncü madde gereğince kesinleşen kararlar hakkında yaptıkları işlemi, aynı maddenin son fıkrası gereğince kendilerine yapılan bildiri tarihinden itibaren altmış gün içinde Karma Komisyon Başkanlığına yazıyla bildirirler. Bu bildirimler, 7 nci maddede bahis konusu cetvelde ayrı bir kısımda yayınlanmakla beraber, Karma Komisyon Genel Kurulu bunlardan lüzumlu gördüklerinin Yasama Meclislerinde görüşülmesini isteyebilir. Bu takdirde, Karma Komisyon, kendi görüşünü belirten bir rapor hazırlayarak Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına sunar. Karma Komisyonun bu istekte bulunması takdirinde, 9 ncü maddenin 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 nci fıkraları hükümleri uygulanır.

İlgili bakanlık 1 nci fıkra uyarınca yapması gereken bildiriye yapmadığı takdirde de, aynı fıkra hükümleri uygulanır.

*Özel af dilekçeleri*

MADDE 13. — Kesinleşmiş cezaların hafifletilmesi, azaltılması veya kaldırılması hakkındaki dilekçeler, ancak hükümlülerin kendileri, dördüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlıkları veya kanuni temsilcileri olan vekilleri tarafından verilebilir.

Bir özel af dilekçesinin Karma Komisyonca dikkate alınacak değerinde görülmesi takdirinde, Karma Komisyon, bir özel af kanunu



Teklif

Bu tasarı, Anayasanın 92 nci maddesi gereğince muamele görür.

*Millet Meclisi Başkanının yetkileri*

MADDE 14. — Millet Meclisi Başkanı ve Başkanlık Divanı, Millet Meclisi İktüzüğü gereğince komisyonlarla ilgili olarak haiz olduğu yetkileri, Dilekçe Karma Komisyonu için de haizdir.

*Ilga edilen komisyonlar ve geçici İktüzük maddeleri*

MADDE 15. — Anayasanın 3 ncü geçici maddesi gereğince Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisinde uygulanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1 Kasım 1956 tarihli Dahilî Nizamnamesi gereğince her iki Mecliste kurulmuş olan Dilekçe komisyonları kaldırılmıştır.

Zikri geçen İktüzüğün 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 ve 59 ncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

*İlk Karma Komisyonun seçimi*

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihinden itibaren onbeş gün içinde 1 nci maddede derpiş edilen Karma Komisyonun seçimi her iki Yasama Meclisinde tamamlanır.

*Bu kanunun yürürlüğe girmesi*

MADDE 16. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

*Bu kanunun yürütülmesi*

MADDE 17. — Bu kanun Türkiye Büyük Millet Meclisince ve Bakanlar Kurulunca yürütülür.

Anayasa Ko.

tasarısı hazırlıyarak Millet Meclisi Başkanlığına sunar. Bu tasarı, Anayasanın 92 nci maddesi gereğince muamele görür.

MADDE 14. — Kanun teklifinin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Kanun teklifinin 15 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Kanun teklifinin geçici maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Kanun teklifinin 16 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

*Bu kanunun yürütülmesi*

MADDE 17. — Bu kanun Türkiye Büyük Millet Meclisince yürütülür.

Dönem : 1  
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 170

**Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ve Tarım, Bayındırlık ve Bütçe komisyonları raporları (1/147)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1693 - 748

2 . 3 . 1962

**Millet Meclisi Başkanlığına**

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 28 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ile birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
*İsmet İnönü*

**GEREKÇE**

Memleketimiz hayvan servetini tehdideden ve en mühim salgın hayvan hastalıklarından biri olan Şap hastalığının aşısını memleketimizde imal ve istihsal için alet ve malzemesi Birleşmiş Milletler Gıda ve Ziraat Teşkilâtı (FAO) tarafından verilmek suretiyle Ankara'da bir Şap Enstitüsü inşası kararlaştırılmıştır. Bu Enstitü için lüzumlu arsanın, bedeli mukabilinde satın alınması sağlanmış bulunmaktadır.

Bu Enstitüde istihsal edilecek aşı memleketimiz ihtiyacını karşıladıktan sonra bütün Orta - Doğu ve bazı Asya devletlerine de sevk edilebilecektir.

Şap Enstitüsü; Aşı istihsal, Araştırma, Biyokimya ve Seroloji lâboratuvarlarıyla Tecrübe hayvanları Elevajı, Haberleşme, İstatistik ve Yayın seksiyonlarını kapsıyacaktır.

Şap hastalığı hemen her sene memleketimize girmekte ve 2-3 sene bir hastalık bütün çatal tırnaklı hayvanlara sirayet ederek büyük telefata sebebiyet vermektedir.

1957 yılında hayvancılığımız bu yüzden büyük zararlara duçar olmuş ve 8 503 köyde hastalığa yakalanan 2 949 710 büyük ve 7 908 936 küçük baş hayvandan 253 667 baş hayvan ölmüştür.

Bu suretle bir yıl içinde ölen hayvanlardan 83 116 300 lira, hastalığa yakalanıp da ölmeyen hayvanlardan da et, süt, yavru ve iş verimlerinin azalmasından dolayı 296 259 660 lira ki, ceman 379 375 960 lira zarar vâkı olmuştur.

Bu hastalık sebep gösterilerek hayvan ihracı bakımından dış pazarların kapılarını kapamış olmaları yüzünden millî ekonomimizde büyük zararlar kaydedilmektedir.

Şap hastalığı ile gerektiği şekilde mücadele yapabilmek için Şap Enstitüsününün 1959 yılında inşasına karar verilmiş ve birinci kısım inşaatı da ihale edilmiş ise de, İnkılâbî mütaakıp bütçedeki ödeneği tasarrufa alınmış ve 1961 yılında da ödenek kabul edilmediğinden inşaatı başlanılamamıştır.

1962 malî yılında bütçesine bu inşaat için 3 000 000 liralık ödenek konulmuştur.

Şap Enstitüsü inşaatı bir yıl içinde ikmal edilemeyeceği ve ilerideki yıllara da sirayet etmesi zarureti karşısında, gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesini sağlamak üzere ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

### Tarım Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*

*Tarım Komisyonu*

*Esas No. 1/147*

*Karar No. 7*

9 . 4 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 28 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkındaki kanun tasarısı» (komisyonumuzun 2 . 4 . 1962 tarihli toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin de huzuru ile tetkik ve müzakere edildi.

Gerek Hükümet tasarısının gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar ve gerekse Hükümet temsilcilerinin buna muvazi olarak vermiş oldukları tamamlayıcı malûmat komisyonumuzca da yerinde mütalâa edildiğinden mezkûr kanun tasarısı aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bayındırlık Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip	Adana
Trabzon	Kayseri	Kastamonu	A. Savrun
A. Şener	M. Yüceler	İ. H. Yılanhoğlu	
Amasya	Antalya	Bursa	Edirne
R. Arpacıoğlu	R. Eker	H. Akalın	S. Bilgen
		İmzada bulunamadı	
Eskişehir	Niğde	Van	Yozgat
A. Zeytinoğlu	H. Özalp	İ. Bedirhanoğlu	T. Nizamoğlu

### Bayındırlık Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*

*Bayındırlık Komisyonu*

*Esas No. 1/147*

*Karar No. 2*

19 . 4 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Memleketimizin hayvan servetini tehdideden ve en mühim salgın hayvan hastalıklarından biri olan şap hastalığının aşısını memleketimizde imal etmek için kurulacak olan bu Enstitü sayesinde her yıl biraz daha geriye gitmekte ve sayısı azalmakta olan hayvancılığımız da bu hastalığın tesiri-nden kurtulmuş olacaktır.

Bundan başka, hayvancılığın inkişafına ve yaşamasına hizmet edecek olan bu müessese, dolayısıyla de millî gelirimizde bîariz bir artışa hizmet edecektir.

Komisyonumuz izah ediln bu hususları dikkate alarak Şap Enstitüsü inşaatının 1963 yılı sonunda bitirilebilmesini temin maksadiyle birinci maddedeki yıllık ödeme miktarının tahdidinin doğru olmayacağını ve inşaatı yaptıracak olan Bakanlığa elâstikiyet temin edemeyeceğini göz önüne alarak maddeyi bu esaslar dâhilinde taddilen, diğer maddeleri ise aynen ve mevcudun ekseriyetiyle kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

**Millet Meclisi**

Bayındırlık Ko. Başkanı

ve bu rapor sözcüsü

Aydın

M. Yavaş

Kırklareli

A. Altuğ

Kâtip

Konya

K. Ataman

Niğde

O. Tüzün

Konya

Birinci maddeye muhalifim

F. Özlen

Trabzon

E. Dikmen

Afyon K.

M. Turgut.

**Bütçe Komisyonu raporu**

Millet Meclisi

Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/147

Karar No. : 47

30 . 5 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 28 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 2 . 3 . 1962 tarihli ve 71-1693/748 sayılı tezkeresiyle gönderilen «Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girilmesi hakkındaki» kanun tasarısı Tarım ve Bayındırlık komisyonları raporları komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye ve Tarım Bakanlıkları temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Gereğince de izah edildiği üzere, Ankara Şap Enstitüsünün kurulmasındaki lüzum ve zaruret bu enstitünün sağlayacağı faydalar ve bilhassa millî ekonomimizde tevlidedeceği müspet tesirler muvacehesinde tasarı yerinde mütalâa edilerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Enstitünün bir an evvel faaliyete geçebilmesi için iki yıl sonunda ikmal edilebileceği ilgililer tarafından beyan edilmiş ve bu sebeple yıllık 3 milyon liralık ödeme şartının kaldırılmasıyla idareye daha serbest çalışma zemini hazırlamak imkânını sağlayan Bayındırlık Komisyonunun metni aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan  
Elâziğ  
Ö. F. Sanaç

Balıkesir  
F. İslimyeli

İstanbul  
R. Ülker

Başkanvekili  
Elâziğ  
H. Müftügil

Bilecik  
Ş. Binay

İzmir  
N. Mirkelâmoğlu

Sözcü  
Ankara  
İ. Seçkin

Gümüşane  
S. Savacı

Muğla  
T. Şahin

Ankara  
M. Ete

Hatay  
Ş İnal

Ordu  
A. H. Onat

Sinop

M. Alicanoğlu

M. Meclisi (S. Sayısı : 170)

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Ankara'da Şap Enstitüsü ve müstemilâtının inşa ve tesis işleri için yıllık ödeme miktarı 3 000 000 lirayı geçmemek üzere, 7 500 000 liraya kadar gelecek yıllara geçici taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanlığının yetkilidir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye, Bayındırlık ve Tarım Bakanları yürütür.

28 . 2 . 1962

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>A. Eyidoğan</i>
Devlet Bakanı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>A. Doğan</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Devlet Bakanı <i>N. Su</i>
Adalet Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>S. Sarper</i>
Maliye Bakanı <i>Ş. İnan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı <i>E. Paksüt</i>	Ticaret Bakanı <i>İ. Gürsan</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>S. Seren</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı <i>C. Oral</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>
Ba. Ya. ve Turizm Bakanı <i>K. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>M. Güven</i>

## TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşası için gelecek yıllara geçici taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BAYINDIRLIK KOMİSYONUNUN  
DEĞİŞTİRİŞİ**

**Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşaaşı için gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hakkında Kanun**

MADDE 1. — Ankara'da Şap Enstitüsü ve müstemilâtının inşa ve tesis işleri için 7 500 000 liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Bayındırlık Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. — Tasarımın ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarımın üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ**

**Ankara Şap Enstitüsü ve müstemilâtı inşaaşı için gelecek yıllara sâri taahhütlere girişilmesi hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — Millet Meclisi Bayındırlık Komisyonunun 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarımın 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarımın 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1  
Toplantı : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 169

## Mersin limanı inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkında kanun tasarısı ve Maliye, Ticaret ve Bütçe komisyonları raporları (1/139)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1697/636

20 . 2 . 1962

### Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 16 .2. 1962 tarihinde kararlaştırılan «Mersin liman inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

### GEREKÇE

Mersin'de Bayındırlık Bakanlığı (Demiryolları ve Limanlar İnşaat Reisliği) tarafından 5775 sayılı Kanuna göre inşa edilmekte olan liman içinde, limanın tamamını temin için mezkûr Bakanlıkca denizden doldurulmak suretiyle elde edilen saha dâhilinde, liman tesisleri meyânında olarak, liman inşaat plânı gereğince, tesbit edilen yer üzerinde 100 bin tonluk silo binası Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından inşa edilmiş bulunmaktadır.

İşletmeye lüzumlu sahalarda dâhil olmak üzere Bayındırlık Bakanlığınca, silo ihtiyacı için asgari saha, inşaat plânında 37 620 metrekare olarak tâyin olunmuş ve denizden dolma bu yerin beher metrekaresinin maliyet fiyatı 103,92 lira tesbit edilmiştir.

Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle 3460 sayılı Kanun hükümlerine tâbi bulunan Toprak Mahsulleri Ofisine satılması icâbeden bu yerin maliyet bedeli üzerinden değeri  $103,92 \times 37\ 620 = 3\ 909\ 470$  lirayı bulmuş ve Toprak Mahsulleri Ofisi ile bu bedel üzerinden muatabakata varılmıştır.

Ancak, 1050 sayılı Kanunun 6537 sayılı kanunla değiştirilen 24 ncü maddesi ile Devlete ait gayrimenkul emvalden bir milyon beşyüz bin lirayı müteceviz kıymeti olanların satılmasının kanununu mahsus istihsaline mütevakıf bulunduğu zikredilmiş ve Ofise satılacak gayrimenkulün kıymeti de kanunda muayyen haddi geçmiş olduğundan bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

## Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Maliye Komisyonu  
Esas No : 1/139  
Karar No : 16

1 . 3 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

22 . 2 . 1962 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 1/139 - 5518 sayı ile havale buyurulan Mersin liman inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkındaki Hükümet tasarısı tetkik ve müzakere olundu.

Hükümet tasarısının gerekçesi komisyonumuzca da uygun görüldü. Tasarı aynen ve ittifakla kabul olundu.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı  
Kocaeli  
C. Babaç

Sözcü  
Muş  
N. Müren

Adana  
Y. Aktimur

Erzurum  
G. Karaca

Gümüşane  
N. Küçükler

Ordu  
O. N. Hazinedar

## Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Ticaret Komisyonu  
Esas No : 1/139  
Karar No : 4

12 . 4 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Mersin liman inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkında kanun tasarısı ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakleri ile komisyonumuzca tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar komisyonumuzca da yerinde mütalâa edilmiş, tasarı aynen ve oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Komisyonu Başkanı  
İzmir  
A. Etunga

Sözcü  
İstanbul  
A. Yazgan  
İmzada bulunamadı

Kâtip  
Sinop  
C. Karahan  
İmzada bulunamadı

Ankara  
M. Mihçioğlu

Balıkesir  
C. Kanbulat

Bursa  
Z. Uğur

İstanbul  
N. Öktem

İstanbul  
V. Özarar

Konya  
S. Kuzucu

Siirt  
H. Özgen



**Bütçe Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*  
*Bütçe Komisyonu*  
*Esas No : 1/139*  
*Karar No : 44*

30 . 5 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 16.2.1962 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 20.2.1962 tarihli ve 71-1971/636 sayılı tezkeresiyle gönderilen Mersin liman inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsulleri Ofisine satışı hakkındaki kanun tasarısı ve Maliye ve Ticaret komisyonları raporları komisyonumuza havale edilmiş olduğundan ilgili Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Bayındırlık Bakanlığı tarafından yaptırılmakta olan Mersin limanı sahasında denizden kazanılan arazi üzerinde Toprak Mahsulleri Ofisince yaptırılan silolar ve tesisler için tahsis edilen 37 620 metrekairelik sahanın maliyet bedeli olan 3 909 470 lira üzerinden Ofise devredilmesi, 1050 sayılı Kanununun muaddel 24 nci maddesi gereğince hususi bir kanun çıkarılmasına vâbeste olduğundan tasarı bu maksatla sevk edilmiş bulunmaktadır.

Kanun tasarısı komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâzığ Ö. F. Sanaç	Başkanvekili Elâzığ H. Müftügil	Sözcü Ankara İ. Seçkin	Kâtip Balıkesir C. Bilgehan
Ankara M. Ete	Artvin S. O. Avcı	Aydın İ. Sezgin	Balıkesir F. İslimyeli
Gümüşane S. Savacı	Hatay A. S. Hocaoğlu İmzada bulunamadı	Hatay Ş. İnal	İstanbul R. Ülker
İzmir N. Mirkelâmoğlu	Kırşehir A. Bilgin İmzada bulunamadı	Maras E. Kaplan	Muğla T. Şahin
Ordu A. H. Onat	Sakarya N. Bayar	Trabzon A. Ş. Ağanoğlu	Yozgat C. Sungur

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

**Mersin Liman inşaat sahası dâhilinde silo tesisleri için ayrılan sahanın Toprak Mahsülleri Ofisine satışı hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — Mersin'de liman inşaat sahası dâhilinde Bayındırlık Bakanlığınca inşaat plânı gereğince silo sahası olarak tesbit ve tefrik edilmiş bulunan denizden dolma 37.620 metrekare yerin, maliyet bedeli olan 3 909 470 lira üzerinden Toprak Mahsulleri Ofisine satışına Maliye Bakanı mezundur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

16 . 2 . 1962

Başbakan	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı
<i>İ. İnönü</i>	<i>A. Eyidoğan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>T. Feyzioğlu</i>	<i>A. Doğan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>N. Ökten</i>	<i>N. Su</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>S. Kurutluoğlu</i>	<i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>S. Sarper</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Ş. İnan</i>	<i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>E. Paksüt</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı	Gümrük ve Tekel Bakanı
<i>S. Seren</i>	<i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>C. Oral</i>	<i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı
<i>B. Ecevit</i>	<i>F. Çelikbaş</i>
Basın - Yayın ve Turizm Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>K. Evliyaoğlu</i>	<i>M. Güven</i>

Dönem : 1  
Toplantı : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 168

## Gümrük giriş tarife cetvelinin 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerin Gümrük vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel ve Bütçe komisyonları raporları (1/143)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1586/661

22 . 3 . 1962

### Millet Meclisi Başkanlığına

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 17 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerin Gümrük vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu karararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte üşük olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

### GEREKÇE

30.11.1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin; 2.1.1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerden tarım ve madencilikte kullanılanlar, evsafı Tarım, Sanayi, Maliye ve Gümrük ve Tekel bakanlıklarınca müştereken tesbit edilmek üzere, % 25, bunlar dışında kalanlar da % 30 nisbetinde Gümrük Vergisine tâbi tutulmuştur. (Birinci gruba dâhil olanlar için tâviz listesinde % 5 nisbetinde ahdî vergi haddi tesbit olunmuştur).

Bir taraftan yerli traktör sanayiinin himayesi diğer taraftan da tarım ve madencilikte kullanılacak traktörler için ucuzluk temini maksadı ile kanunda yapılmış olan bu tefrik, mezkûr evsaf tesbiti konusunda karşılaşılan güçlük dolayısıyla tatbik edilememiş ve % 25 nisbetindeki inik verginin tatbik şartını teşkil eden evsaf bu suretle tesbit edilemediği cihetle traktörlerden siy-yanen % 30 nisbetinde vergi alınması durumu hâsıl olmuştur.

Bu durum karşısında, memleketin traktöre olan fevkalâde ihtiyacı da nazara alınarak 14.4.1961 tarihli ve 5/1074 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 197 sayılı Kanunun 3 neü maddesine istinaden, tarifinin 87.01 pozisyonunun (a) ve (b) talî pozisyonlarına dâhil her türlü traktörlerin Gümrük Vergileri, Ticaret, Tarım ve Sanayi Bakanlarının müştereken alacakları tedbirlerle yerli traktör imalâtını sekteye uğratmamak kaydıyla, 197 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 11.1.1961 tarihinden itibaren % 15 nisbetine indirilmiştir.

Keyfiyet sözü geçen 197 sayılı Kanunun 3 neü maddesinin 2 nei fıkrası hükmüne tevffikan yasama organının takdirlerine sunulur.

## Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Gümrük ve Tekel  
Komisyonu  
Esas No : 1/143  
Karar No : 7

10 . 4 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

«Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dair traktörlerin Gümrük vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısının gerekçesinde zikredilen hususlar komisyonumuzca da uygun görülerek metnin aynen kabul edilmesine karar verilmiştir.

Bütçe Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Gaziantep	Kars	Balıkesir	Giresun
O. O. Bilen	N. Akan	Ş. M. Çavdaroğlu	A. Cüceoğlu
İstanbul	Kütahya	Manisa	Manisa
İ. Abak	M. Kesen	N. Yenişehirlioğlu	H. Okçu
Muğla	Samsun	Sinop	Tokat
C. Özkay	F. Geveci	H. Tari	M. Kazova
	Tokat	Zonguldak	
	R. Önder	S. Konak	

## Bütçe Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Bütçe Komisyonu  
Esas No. 1/143  
Karar No. 43

30 . 5 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dair traktörlerin Gümrük Vergisinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu Komisyonumuza havale edilmiş olmakla ilgili Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

2.1.1961 tarih ve 197 sayılı Kanunla 87.01 pozisyonuna dair Gümrük Tarife Cetvelinde traktörler; tarım ve madencilikte kullanılanlar ve diğer traktörler olarak tefrik edilmiş, birinciler % 25, ikinciler ise % 30 nisbetinde Gümrük Vergisine tâbi tutulmuştur. Traktörlerin evsafirlerinin tam tesbit edilemeyişi dolayısıyla çoğu zaman % 30 üzerinden vergi alınmıştır.

Memleketimizin zirai ve sınai alanındaki traktör ihtiyacını karşılamak üzere tesis edilen yerli traktör sanayiine ilgili bakanlıkların alacağı tedbirlerle zarar gelmeksizin, zaruri bulunan fazla ihtiyacın hariçten temini gayesiyle mezkûr gümrük nisbeti 11.1.1961 tarihinden itibaren % 15 e indirilmiş bulunmaktadır. Bu değişikliğin memlekete faydalı olduğu aşikârdır. Bu gibi değişiklikleri yapmasına 197 sayılı Kanununun 3 nçü maddesi Bakanlar Kuruluna salâhiyet vermektedir.

İşte bu yetkiye istinaden çıkarılan kararnamenin onaylanması hakkındaki kanun tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâziğ <i>Ö. F. Sanac</i>	Başkanvekili Elâziğ <i>H. Müftügil</i>	Sözcü Ankara <i>I. Seçkin</i>	Kâtip Balıkesir <i>C. Bilgehan</i>
Ankara <i>M. Ete</i>	Artvin <i>S. O. Avcı</i>	Aydın <i>I. Sezgin</i>	Balıkesir <i>F. İslimyeli</i>
Gümüşane <i>S. Savacı</i>	Hatay <i>A. S. Hocaoğlu</i>	Hatay <i>Ş. İnal</i>	İstanbul <i>R. Ülker</i>
İzmir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Kırşehir <i>A. Bilgin</i>	Maraş <i>E. Kaplan</i>	Muğla <i>T. Şahin</i>
Ordu <i>A. H. Onat</i>	Sakarya <i>N. Bayar</i>	Trabzon <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Yozgat <i>C. Sungur</i>
	İmzada bulunamadı		
	İmzada bulunamadı		

### HÜKÜMETİN TEKLİFİ

**Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 87.01 pozisyonuna dâhil traktörlerin Gümrük Vergilerinin % 15 nisbetine indirilmesine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — 30. 11. 1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 2. 1. 1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 87.01 pozisyonunun (a) ve (b) talî pozisyonlarına dâhil her türlü traktörlerin Gümrük Vergilerinin 11. 1. 1961 tarihinden itibaren % 15 nisbetine indirilmesine dair 14. 4. 1961 tarihli ve 5/1074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

17. 2. 1962

Başbakan  
*İ. İnönü*  
Devlet Bakanı  
*T. Feyzioğlu*

Devlet Bakanı ve  
Başbakan Yardımcısı  
*A. Eyidoğan*  
Devlet Bakanı  
*A. Doğan*

Devlet Bakanı  
*N. Ökten*  
Adalet Bakanı  
*S. Kurutluoğlu*  
İçişleri Bakanı  
*A. Topaloğlu*  
Maliye Bakanı  
*Ş. İnan*  
Bayındırlık Bakanı  
*E. Paksüt*  
Sağlık ve Sosyal  
Yardım Bakanı  
*S. Seren*  
Tarım Bakanı  
*C. Oral*  
Çalışma Bakanı  
*B. Ecevit*  
Basın-Yayın ve Turizm  
Bakanı  
*K. Evliyaoğlu*

Devlet Bakanı  
*N. Su*  
Millî Savunma Bakanı  
*İ. Sancar*  
Dışişleri Bakanı  
*S. Sarper*  
Millî Eğitim Bakanı  
*H. İncesulu*  
Ticaret Bakanı  
*İ. Gürsan*  
Gümrük ve Tekel  
Bakanı  
*Ş. Buladoğlu*  
Ulaştırma Bakanı  
*C. Akyar*  
Sanayi Bakanı  
*F. Çelikbaş*  
İmar ve İskân Bakanı  
*M. Güven*

**Bakanlar Kurulunun 14 . 4 . 1961 tarihli ve 5/1074 sayılı Kararnamenin suretidir**

30 . 11 . 1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli G m r k Giriş Tarife Cetvelinin, 2 . 1 . 1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 87.01 pozisyonunun (a) ve (b) tâli pozisyonlarına dâhil her türlü traktörlerin G m r k vergilerinin, memleketin ekonomik icapları nazara alınarak ve Ticaret, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarının müstereken alacakları tedbirlerle yerli traktör imalâtını sekteye uğratmamak kaydıyla, 11 . 1 . 1961 tarihinden itibaren % 15 nisbetine indirilmesi; mezkûr Bakanlıklarla Maliye Bakanlığının muvafıkı mütalâalarına dayanan G m r k ve Tekel Bakanlığının 6 . 4 . 1961 tarihli ve 9431 sayılı yazısı ile yapılan teklifi üzerine, 197 sayılı Kanunun 3 nc  maddesine istinaden, Bakanlar Kurulunca 14 . 4 . 1961 tarihinde kararlaştırılmıştır.



Dönem : 1

Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 167

**Gümrük giriş tarife cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/123)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1586/548

15 . 2 . 1962

**Millet Meclisi Başkanlığına**

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 9 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin vergiden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ile birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

**GEREKÇE**

1. 30 . 11 . 1960 tarih ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelimizin 31.02, 31.03 ve 31.04 pozisyonlarına dâhil, sırasıyla, azotlu, fosfatlı, potashı madenî ve kimyevi gübreler kıymetlerinden % 10 ve 31.05 pozisyonuna dâhil sair gübreler de % 15 nisbetinde Gümrük Vergisine tâbi tutulmuş; 197 sayılı ve 2 . 1 . 1961 tarihli Kanuna bağlı cetvelde de bunlardan, 31.02 pozisyonundaki azotlu gübrelerin vergileri % 20 ye çıkarılmış ve mülga GATT taviz listesinde bu cins gübrelere tanınmış olan muafiyet de, 5/726 sayılı 9 . 11 . 1961 tarihli kararname ile yürürlüğe konan yeni taviz listesinde kaldırılmıştır.

2. Zirai mahsullerimizin maliyetlerini ucuzlatmak ve dünya pazarlarında emsali mallarla rekabetini temin ve teshil etmek üzere, bahis konusu gübrelerin dâhilde istihsal edilmekte olanlarının fiyatlarının çok yüksek olması ve bir kısmının da henüz istihsal edilmediği cihetle bunların mer'i Gümrük vergilerinin 197 sayılı 2 . 1 . 1961 tarihli Kanunun 3 ncu maddesi hükmüne istinaden muafiyet haddine indirilmesi Tarım Bakanlığınca talebedilmiş; Gümrük ve Tekel Bakanlığında Maliye, Tarım, Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarıyla Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Türkiye Odalar Birliğinin temsilcilerinden mürekkep bir komisyon bu teklifi inceliyerek, bu maddelerin vergilerinin muafiyet haddine indirilmesinin uygun olacağı neticesine varmış ve ilgili Bakanlıkların muvafık mütalâaları da istihsal edilerek 8 . 2 . 1961 tarihli ve 5/820 sayılı kararname ile, 197 sayılı Kanunun 3 ncu maddesine istinaden bahis konusu muafiyet sağlanmıştır.

Keyfiyet mezkûr 197 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinin ikinci fıkrası hükmüne tevfiakan yasa organının takdirlerine sunulur.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Gümrük ve Tekel  
Komisyonu  
Esas No : 1/123  
Karar No : 6

10 . 4 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale buyurulan «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu :

Kanun tasarısının gerekçesinde zikredilen hususlar komisyonumuza da uygun görülerek metnin aynen kabul edilmesine karar verilmiştir.

Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Gaziantep	Kars	Balıkesir	Giresun
O. O. Bilen	N. Akan	Ş. M. Çavdaroğlu	A. Cüceoğlu
İstanbul	Kütahya	Manisa	Manisa
İ. Abak	M. Kesen	N. Yenişehirlioğlu	H. Okçu
Muğla	Samsun	Sinop	Tokat
C. Özkay	F. Geveci	H. Tari	M. Kazova
	Tokat	Zonguldak	
	R. Önder	S. Konak	

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Maliye Komisyonu  
Esas No. 1/123  
Karar No. 34

27 . 4 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından havale edilerek Gümrük ve Tekel Komisyonunca görüşülüp Komisyonumuza havale buyurulan, «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» Komisyonumuzda ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun tasarısının gerekçesinde zikredilen hususlar Komisyonumuza da uygun görülerek metnin aynen kabul edilmesine karar verildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü		
Kocaeli	Aydın	Adana	Bolu
C. Babac	N. Müren	Y. Aktimur	K. Inal
Erzurum	Gümüşane	Ordu	Zonguldak
G. Karaca	N. Küçüker	O. N. Hazinedar	S. T. Müftüoğlu



**Bütçe Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*  
*Bütçe Komisyonu*  
*Esas No : 1/123*  
*Karar No : 42*

30 . 5 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Gümrük Giriş Tarife cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkındaki kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel ve Maliye komisyonları raporları komisyonumuza havale edilmiş olduğundan yetkili Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

31.02 - 31.05 pozisyonlarına giren gübrelerin, memleketin ekonomik durumu göz önünde tutularak, muafiyet haddine indirilmesine dair 8.2.1961 tarihli ve 5/820 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onaylanmasına dair kanun tasarısı komisyonumuzca da yerinde görülerek Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâzığ Ö. F. Sanaç	Başkanvekili Elâzığ H. Müftügil	Sözcü Ankara İ. Seçkin	Kâtip Bahkesir C. Bülgehan
Ankara M. Ete	Artvin S. O. Avcı	Aydın İ. Sezgin	Bahkesir F. İslimyeli
Gümüşane S. Savacı	Hatay A. S. Hocaoğlu İmzada bulunamadı	Hatay Ş. İnal	İstanbul R. Ülker
İzmir N. Mirkelâmoğlu	Kırşehir A. Bilgin İmzada bulunamadı	Maraş E. Kaplan	Muğla T. Şahin
Ordu A. H. Onat	Sakarya N. Bayar	Trabzon A. Ş. Ağanoğlu	Yozgat C. Sungur

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

**Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 31.02 - 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı**

**MADDE 1.** — 30.11.1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin, 2.1.1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 31.02 pozisyonuna ve yine 146 sayılı Kanuna ekli aynı cetvelin 31.03, 31.04 ve 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük vergilerininin 11.1.1961 tarihinden itibaren muafiyet haddine indirilmesine dair 8.2:1961 tarihli ve 5/820 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi onanmıştır.

**MADDE 2.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3.** — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

9.2.1962

Başbakan	Devlet Bakanı ve
<i>İ. İnönü</i>	Başbakan Yardımcısı
Devlet Bakanı	<i>A. Eyidoğan</i>
<i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı
	<i>A. Doğan</i>

Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>N. Ökten</i>	<i>N. Su</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>S. Kurutluoğlu</i>	<i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>S. Sarper</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Ş. İnan</i>	<i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>E. Paksüt</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı	Gümrük ve Tekel Bakanı
<i>S. Seren</i>	<i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>C. Oral</i>	<i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı
<i>B. Ecevit</i>	<i>F. Çelikbaş</i>
Basın-Yayın ve Turizm Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>K. Evliyaoğlu</i>	<i>M. Güven</i>

**Bakanlar Kurulunun 8.2.1961 tarihli ve 5/820 sayılı kararnamenin suretidir.**

30.11.1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin, 2.1.1961 tarihli ve 197 sayılı Kanunla değişik 31.02 pozisyonuna ve yine 146 sayılı Kanuna ekli aynı cetvelin 31.03, 31.04 ve 31.05 pozisyonlarına dâhil gübrelerin Gümrük vergilerininin, memleketin ekonomik ihtiyaçları mazara alınarak, 11.1.1961 tarihinden itibaren muafiyet haddine indirilmesi; Maliye, Ticaret, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarının muvafık mütalâalarına dayanan Gümrük ve Tekel Bakanlığınının 7.2.1961 tarihli ve 8603 sayılı yazısıyla yapılan teklifi üzerine, 197 sayılı Kanununun 3 ncu maddesine istinaden, Bakanlar Kurulunun 8.2.1961 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Dönem : 1  
Toplantı : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 166

**Gümrük giriş tarife cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/107)**

T. C.

Başbakanlık  
Kanunlar ve Kararlar  
Tetkik Dairesi  
Sayı : 71/1586 - 414

7 . 2 . 1962

## Millet Meclisi Başkanlığına

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Başbakan  
İsmet İnönü

## GEREKÇE

30 . 11 . 1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna bağlı Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonunda, zirai mücadelede ilaçlama aracı olarak kullanılacak özel yapıdaki uçaklar, diğer uçaklar meyanında % 5 nisbetinde Gümrük Vergisine tâbi tutulmuştur. Gümrük Vergisi ile birlikte gümrüklerde alınan diğer vergi ve resimlerin ilâvesiyle, tahsil edilen vergi miktarı mühim bir yekûna baliğ olmaktadır. Zirai mücadelede ilaçlama işlerinde bu uçakların istimali ise zirai politikamızın tahakkuku bakımından kaçınılmaz bir zaruret teşkil ettiğinden, ithâlde alınan vergilerden muaf kılması uygun görülmüş ve Bakanlar Kurulunun 22 . 5 . 1961 tarihli ve 5/1227 sayılı Kararı ile bu husus temin edilmiştir.

Keyfiyet 197 sayılı 2 . 1 . 1961 tarihli Kanunun 3 ncü maddesinin ikinci fıkrası hükmüne tevfikan yasama organının takdirlerine sunulur.

**Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*  
*Gümrük ve Tekel*  
*Esas No: 1/107*  
*Karar No 5*

10 . 4 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale buyurulan «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı» Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu :

Kanun tasarısının gerekçesinde zikredilen hususlar komisyonumuzca da uygun görülerek metnin aynen kabul edilmesine karar verilmiştir.

Maliye Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Gaziantep	Kars	Balıkesir	Giresun
<i>O. O. Bilen</i>	<i>N. Akan</i>	<i>Ş. M. Çavdaroğlu</i>	<i>A. Cüceoğlu</i>
İstanbul	Kütahya	Manisa	Manisa
<i>İ. Abak</i>	<i>M. Kesen</i>	<i>N. Yenişehirlioğlu</i>	<i>H. Okçu</i>
Muğla	Samsun	Sinop	Tokat
<i>C. Özkay</i>	<i>F. Geveci</i>	<i>H. Tarı</i>	<i>M. Kazova</i>
	Tokat	Zonguldak	
	<i>R. Önder</i>	<i>S. Konak</i>	

**Maliye Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*  
*Maliye Komisyonu*  
*Esas No : 1/107*  
*Karar No. : 33*

27 . 4 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Başkanlığınız tarafından havale edilerek Gümrük ve Tekel Komisyonunca görüşülüp komisyonumuza havale buyurulan «Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu Kararnamesine onanması hakkında kanun tasarısı» komisyonumuzda ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanun tasarısının gerekçesinde zikredilen hususlar komisyonumuzca da uygun görülerek metnin aynen kabul edilmesine karar verildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu Başkanı	Sözcü	Adana	Bolu
Kocaeli	Aydın	<i>Y. Aktınur</i>	<i>K. İnal</i>
<i>C. Babaç</i>	<i>N. Müren</i>		
Çorum	Erzurum	Gümüşane	Ordu
<i>İ. Tombuş</i>	<i>G. Karaca</i>	<i>N. Küçüker</i>	<i>O. N. Hazinedar</i>
	Zonguldak		
	<i>S. T. Müftüoğlu</i>		

**Bütçe Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*  
*Bütçe Komisyonu*  
*Esas' No : 1/107*  
*Karar No : 45*

30 . 5 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkındaki kanun tasarısı, Gümrük ve Tekel ve Maliye komisyonlarının raporları komisyonumuza havale edilmiş olmakla, ilgili Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Zirai mücadele işlerinde kullanılan uçakların da gümrük ve diğer Muamele Vergisinden muaf tutulması hakkındaki 22.5.1961 tarihli ve 5/1227 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesinin onaylanması için tasarı sevk edilmiştir.

197 sayılı Kanunla Bakanlar Kuruluna tanınan bu yetki zirai mücadele mevzuunun önemine binaen kullanılmış ve mezkûr kanunun 3 ncu maddesinin ikinci fıkrası hükmü gereğince de onaylanması için Yüksek Meclise arz edilmiştir.

Tasarı komisyonumuzca da yerinde görülerek aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâzığ <i>Ö. F. Sanaç</i>	Başkanvekili Elâzığ <i>H. Müftügil</i>	Sözcü Ankara <i>İ. Seçkin</i>	Kâtip Balıkesir <i>C. Bülgehan</i>
Ankara <i>M. Ete</i>	Artvin <i>S. O. Avcı</i>	Aydın <i>İ. Sezgin</i>	Balıkesir <i>F. İslimyeli</i>
Gümüşane <i>S. Savacı</i>	Hatay A. S. Hocaoğlu İmzada bulunamadı	Hatay <i>Ş. İnal</i>	İstanbul <i>R. Ülker</i>
İzmir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Kırşehir A. Bilgin İmzada bulunamadı	Maraş <i>E. Kaplan</i>	Muğla <i>T. Şahin</i>
Ordu <i>A. H. Onat</i>	Sakarya <i>N. Bayar</i>	Trabzon <i>A. Ş. Açıanoğlu</i>	Yozgat <i>C. Sungur</i>

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

**Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonuna dâhil bir kısım eşyanın Gümrük Vergisinden muafiyetine dair Bakanlar Kurulu kararnamesinin onanması hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — 30.11.1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonunun sonuna bir hüküm ilâvesine dair 22.5.1961 tarihli ve 5/1227 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

20.1.1962

Başbakan <i>I. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı <i>A. Eyidoğan</i>
Devlet Bakanı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>A. Doğan</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Devlet Bakanı <i>N. Su</i>

Adalet Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>I. Sarcar</i>
İçişleri Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	Dışişleri Bakanı <i>S. Sarper</i>
Maliye Bakanı <i>Ş. İnan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı <i>E. Paksüt</i>	Ticaret Bakanı <i>İ. Gürsan</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>S. Seren</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı <i>C. Oral</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>
Ba. Ya. ve Turizm Bakanı <i>K. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>M. Güven</i>

**Bakanlar Kurulunun 22.5.1961 tarihli ve 5/1227 sayılı Kararnamenin suretidir.**

30.11.1960 tarihli ve 146 sayılı Kanuna ekli Gümrük Giriş Tarife Cetvelinin 88.02 pozisyonunun sonuna (Türk Hava Kurumu tarafından zirai mücadelede ilâçlama aracı olarak kullanılmak üzere ve bu niteliği Tarım Bakanlığınca tasdik edilmiş olmak kaydıyla ithal olunacak bu işe mahsus özel yapıdaki uçaklar vergiden muaftır) hükmünün konulması ve 11.1.1961 tarihinden muteber olmak üzere uygulanması; Maliye, Ticaret, Tarım ve Sanayi Bakanlıklarının muvafık mütalâalarına dayanan Gümrük ve Tekel Bakanlığının 6.5.1961 tarihli ve 9997 sayılı yazısı ile yapılan teklifi üzerine 197 sayılı Kanunun 3 ncü maddesine istinaden, Bakanlar Kurulunca 22.5.1961 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Toplantı: 1  
Dönem : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 165

**Aydın Milletvekili İsmet Sezgin'in, 1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi ve Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları raporları (2/39)**

15 . 12 . 1961

## Millet Meclisi Başkanlığına

97 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkındaki kanun teklifimi ve gerekçesini ilişik olarak sunuyorum.

Gereğine emirlerini rica ederim.  
Saygılarımla.

Aydın Milletvekili  
İsmet Sezgin

## GEREKÇE

97 sayılı Kanun gereğince askerlik hizmetlerini yedek subay adayı olarak Türk Silâhlı Kuvvetler Okuma - Yazma okullarında ifa eden asil ilkokul öğretmenleri emsaline nazaran çok güç hayat şartları içinde bulunmaktadır.

Söyle ki : Askerlik hizmetlerini buldukları köylerde ifa eden yedek subay adayı asil ilkokul öğretmenleri köy ilkokulunun lojman ve bahçesinden istifade etmekte, 75 - 100 - 150 lira civarında başöğretmen tazminatı almakta, ek görev veya halk dersanelerinde vazife kabul edebilmekte ve köyün ucuz geçim şartları içerisinde yaşamaktadırlar.

Aynı hazmeti Türk Silâhlı Kuvvetleri Okuma - Yazma Okulunda yapan 1 004 asil ilkokul öğretmeni ise bu avantajlardan tamamen mahrum bulunmakta, çok daha fazla mesai sarf etmekte, üstelik kışlada nöbet tutmakta ve nihayet askerî birliklerin bulunduğu, geçim şartları çok ağır olan il ve ilçe merkezlerinde çalışmaktadırlar.

Eline geçen 300 - 350 lira aylığın en az 150 - 200 lirasını çok basit bir ev kirası olarak vermek mecburiyetinde bulunan bir öğretmenin elinde kalan 150 - 200 lira ile üç dört nüfuslu ailesini günün ağır şartları içerisinde geçindirme güçlüğü izahtan vârestedir.

**Millî Eğitim Komisyonu raporu**

*Millî Meclisi*  
*Millî Eğitim Komisyonu*  
*Esas No. 2/39*  
*Karar No. 4*

7 . 2 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale buyurulan Aydın Milletvekili İsmet Sezgin'in, 1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncu maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi, teklif sahibi ve Hükümet temsilcisinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edilerek, kanun teklifinin gerekçesi ve metni komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Komisyon Başkanı	Sözcü	Kâtip	
T. Demiray	B. Akdağ	Ş. Pehlivanoglu	S. Eminagaoglu
M. Gedik	M. Ş. Koç	M. S. Aydar	R. Şenel
	İmzada bulunamadı		
C. Dursunoglu	S. Çağlar	T. Kut	V. Kışoglu
		İmzada bulunamadı	
		F. Ülkü	

**Bütçe Komisyonu raporu**

*Millî Meclisi*  
*Bütçe Komisyonu*  
*Esas No. 2/39*  
*Karar No. 41*

30 . 5 . 1962

**Yüksek Başkanlığa**

Aydın Milletvekili İsmet Sezgin'in, 1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncu maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifi, Millî Eğitim ve Millî Savunma komisyonları raporları komisyonumuza havale edilmiş olmakla teklif sahibi, Maliye ve Millî Eğitim Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde görüşüldü ve incelendi.

97 sayılı Kanunla yedek subaylık yüksek okul mezunlarına inhisar ettirilmiş ancak, mezkûr kanunun yayımı tarihinden evvel lise ve muadili okullardan mezun olanlara yedek subay öğretmenlik hakkı tanınmıştır. Bu şekilde hem öğretmen noksanlığını telâfi etmek, hem de bu şekilde olanları tatmin yoluna gidilmiştir.

Yedek subay öğretmenlerden 10 060 adedi kendi yerlerinde vazifelerine devam ettikleri halde 1 004 adedi ordu eğitim birliklerinde görevlendirilmiş bulunmaktadır. İşte ordu içerisinde vazife alan bu öğretmenler diğer arkadaşlarının almış oldukları bâzi münzam ücretlerle lojman ve ek görev gibi faydalardan istifade edememişler, ayrıca buldukları köylerden şehirlere nakledilmek suretiyle birtakım münzam külfetler yüklenmişlerdir.

Kanun teklifi, bu şekilde mağdur olan 1 004 öğretmenin geçim şartlarında bir ferahlık yaratmak ve diğer arkadaşlarının almış oldukları fazla ücretlere karşılık olmak üzere bunlara 200 lira aylık tazminat verilmesini derpis etmektedir.



Komisyonumuzda cereyan eden müzakerelerden ve alınan mütemmim malfumatın sonra teklifi yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Ancak kanun teklifi, 97 sayılı Kanununun geçici 2 nci maddesi şümülüne giren yedek subay öğretmenlere ait bir hüküm getirdiğinden bunun mezkûr kanuna bir madde ilâvesi şeklinde tedvini kanun tekniğine mugayir olduğundan istenilen hükmün geçici ikinci maddeye bir fıkra ilâvesiyle yapılması uygun görülmüş başlık ve birinci madde bu şekilde yeniden tanzim edilmiştir.

Ayrıca verilmesi istenen (200) liralık tazminat da emsallerine nazaran fazla görüldüğünden (150) liraya indirilmiştir.

Diğer maddeler aynen kabul edilen kanun teklifi öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

<b>Başkan</b> Elâzığ	<b>Başkan V.</b> Elâzığ	<b>Sözcü</b> Ankara	<b>Kâtip</b> Balıkesir
<i>Ö. F. Snaç</i>	<i>H. Müftügil</i>	<i>İ. Seçkin</i>	<i>C. Bilgehan</i>
Ankara <i>M. Ete</i>	Artvin <i>S. O. Avcı</i>	Aydın <i>İ. Sevgin</i>	Balıkesir Muhalefet şehri ilişiktir <i>F. İslimyeli</i>
Gümüşane <i>S. Savacı</i>	Hatay <i>A. S. Hocaoğlu</i>	Hatay <i>Ş. İnal</i>	İstanbul <i>R. Ülker</i>
	İmzada bulunamadı		
İzmir Muhalefet şehri ilişiktir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Kırşehir Muhalifim <i>A. Bügin</i>	Maras <i>E. Kaplan</i>	Muğla Muhalefet şehri ilişiktir <i>T. Şahin</i>
Ordu <i>A. H. Onat</i>	Sakarya <i>N. Bayar</i>	Trabzon Muhalefet şehri ilişiktir <i>A. Ş. Ajanoğlu</i>	Yozgat <i>C. Sungur</i>

### Muhalefet Şerhi

1076 sayılı Yedek subay ve askeri memurlar Kanununun 3 ncu maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki kanun teklifine aşağıdaki hususlardan dolayı muhalifiz.

1. Kanun hükümleri Hükümetin mali politikasına aykırı ve masrafa ait bir tekliftir. Kadro tasarrufuna dayanılarak tazminat ödenmesi uygun değildir.

2. Yedek Subay Öğretmen Statüsü içerisinde esasen mesleki öğretmen olanlarına tanınan bir avantaj (kadro maaşı ile tayin) mevcut iken, yine bunlar içerisinde bir kısmına istisnaen tazminat ödenmesi aynı mahiyette hizmet ifa edenlere ayrı haklar tanınmasına yol açacağından hakkaniyete aykırı bulunmaktadır.

3. Geçmiş aylara ve bir evvelki bütçe yılına sâri bir tazminat ödenmesi kanun tekniğine uygun değildir.

4. Bu elemanların askerlik vazifesini ifa etmeleri sebebiyle kanun teklifinin gerekçesinde kayıtlı mahrumiyet anlayışına da iştirak etmiyoruz.

Balıkesir  
*F. İslimyeli*

İzmir  
*N. Mirkelâmoğlu*

Muğla  
*T. Şahin*

Trabzon  
*A. Ş. Ajanoğlu*

**AYDIN MİLLETVEKİLİ İS-  
MET SEZGİN'İN TEKLİFİ**

1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi

**MADDE 1. —** Yedek subay adayı öğretmenlerden askerlik hizmetlerini Türk Silâhlı Kuvvetleri Okuma - Yazma Okulunda yapan (asıl ilkokul öğretmenlerine) bu vazife ile görevlendirildikleri tarihten başlamak üzere ayda 200 lira eğitim tazminatı verilir.

**MADDE 2. —** Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 3. —** Bu kanunu Millî Eğitim ve Millî Savunma Bakanları yürütür.

**MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONU-  
NUN DEĞİŞTİRİŞİ**

1076 sayılı Yedek subay ve yedek askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanuna bir madde ilâvesi hakkında kanun teklifi

**MADDE 1. —** Teklifin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 2. —** Teklifin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3. —** Teklifin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**BÜTÇE KOMİSYONUNUN  
DEĞİŞTİRİŞİ**

1076 sayılı Yedek subay ve askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesi hakkındaki 97 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

**MADDE 1. —** 1076 sayılı Yedek subay ve askerî memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna geçici maddeler ilâvesine dair 97 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bunlardan askerlik hizmetlerini Türk Silâhlı Kuvvetleri Okuma - Yazma Okulunda yapan (asıl ilkokul öğretmenlerine) bu vazife ile görevlendirildikleri tarihten başlamak üzere ayda 150 lira eğitim tazminatı verilir.

**MADDE 2. —** Teklifin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 3. —** Teklifin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dönem : 1  
Toplantı : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 164

**Millî Eğitim Bakanlığına, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir teknik okul açılması hakkında kanun tasarısı ve Millî Eğitim ve Bütçe komisyonları raporları (1/26)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/1657 - 3741

29 . 12 . 1961

## Millet Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 22 . 12 . 1961 tarihinde kararlaştırılan «Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir teknik okul açılması hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

## GEREKÇE

Yurdumuzda büyük bir hızla inkişaf eden imar ve endüstri hareketleri çok sayıda ve çeşitli kademelerde eleman yetiştirilmesini zaruri kılmaktadır.

Yapılan tetkikler neticesinde memleketimiz endüstrisinin ve iş hayatının kollarında mühendis çok fazla olduğu tesbit edilmiştir.

Memleketimizin çok sayıda ihtiyacı bulunan bu mühendisleri yetiştirmek için yeni teknik okulların açılması zaruri görülmektedir.

Halen memleketimizde mevcut İstanbul Yıldız Teknik Okulu ile Maçka Teknik Okuluna ilâve olarak 7475 sayılı Kanunla iki teknik okulu açılması derpiş edilmiştir. Bununla beraber, açılacak bu okullarla dahi ihtiyaç duyulan mühendisleri kısa zamanda yetiştirmeye imkân görülememektedir.

Zonguldak Maden Tetkik Okulu, bugüne kadar yeter sayı ve çeşitte öğretmen temin edilememesi gibi zaruretler dolayısıyla ve öğrencilerin daha iyi yetiştirmelerini temin maksadıyla imkânları daha fazla olan İstanbul Üniversitesine bağlı Maçka Teknik Okuluna bir şube olarak bağlanmış bulunmaktadır.

Zonguldak'da mevcut çeşitli endüstri tesislerini, Karabük Demir Çelik Fabrikalarını, Ereğli'de kurulmakta bulunan Demir Çelik Sanayii Müessesesini de dikkate alarak bu bölgede muhtelif şubeleri ihtiva eden bir teknik okulun kurulması, endüstrinin gelişmesi ve memleketimizin her sahada kalkınması bakımından uygun görülmektedir.

Okulun faaliyete geçirilmesi ve öğretimin normal yürütülmesi için lüzumlu bina, laboratuvar, teçhizat, tesisat ve öğretim elemanlarının maaşlı ve ücretli kadrolarının temin edilmesi gerekmektedir.

Açılacak Teknik Okulda faaliyet gösterecek makina, elektrik, inşaat ve maden şubelerinin verimli bir öğretim yapabilmesi için her türlü imkân ve şartları sağlamak üzere lüzumlu bu-

lunan yılda 4 milyon liradan 4 yılda sarf edilmesi icabeden 16 milyon liranın Millî Eğitim Bakanlığınca bütçesinden karşılanması mümkün değildir.

Yukarıda arz olunan sebeplerden, okulun lüzumlu tesislerle öğretim ve personel kadrosunu temin etmek üzere ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

### Millî Eğitim Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*

*Millî Eğitim Komisyonu*

*Esas No. 1/26*

*Karar No. 7*

9 . 2 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale buyurulan «Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki Teknik Okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir Teknik Okulu açılması hakkındaki» kanun tasarısı, Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısının gerekçesi aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının metninin 6 ncı maddesindeki (ve öğretmenlere) tâbiri yerine (ve öğretim görevlilerine) tâbirinin konulması ve buna göre de 1 sayılı eklenen cetvelde de, öğretmen tâbirinin yerine «öğretim görevlileri» ibaresi yer alması, diğer eğitim müesseselerindeki öğretmenlerin durumlarıyla ilerde ihtilâta meydan verilmemesi bakımından zaruri görülmüştür. Ayrıca Hükümet tasarısındaki 6 ncı maddeye ek fıkra olarak (bu okullarda ek öğretim vazifesi alan Üniversite öğretim üyeleri, ayrıca bu görevlerinden dolayı tazminat alamazlar. Üniversite öğretim üyelerinin Üniversite tazminatlarına bu ek görevden dolayı hâlel gelmez) konmuştur. Böylelikle bu okullardan ek görev vazifesini deruhde edecek olan Üniversite öğretim üyelerinin, mensub oldukları Üniversiteden, Üniversite tazminatı almalarına rağmen, bu okullardaki ek görevlerinden dolayı 6 ncı maddede derpiş olunan tazminatı mükerreren iktisabetmeleri önlenmiş ve aynı zamanda da bu ek görevlerinden dolayı Üniversiteden aldıkları tazminatlarına hâlel getirmemek suretiyle mağdur olmalarına meydan verilmemiştir.

Kanun tasarısının 7 ncı maddesindeki 1 . 3 . 1962 tarihi, zamanın kısa olduğu mülâhazasıyla (yayımlı) olarak değiştirilmiştir.

Diğer maddeler ve 2 sayılı cetvel aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Komisyon Başkanı

*T. Demiray*

Sözcüsü

Öğretim görevlerine tazminat verilmesine muhalifim.

*B. Akdağ*

Kâtibi

*Ş. Pehlivanoğlu*

Rıza Polat

İmzada bulunamadı.

*İ. Ataöv*

Bu maddede söz hakkım mahfuzdur.

*M. Gedik*

*M. Ş. Koç*

*S. Aydar*

İmzada bulunamadı.

*A. N. Akay*

*R. Şenel*

*C. Dursunoğlu*

*N. Tirali*

*R. T. Burak*

İmzada bulunamadı.

*A. B. Numanoğlu*

*T. Kut*

*V. Kışoğlu*

İmzada bulunamadı.

*F. Ülkü*

M. Meclisi

( S. Sayısı : 164 )

## Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No : 1/26

Karar No : 46

Ankara 30 . 5 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 22 . 12 . 1961 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 29 . 12 . 1961 tarihli ve 71-1657/3741 sayılı tezkeresiyle gönderilen «Millî Eğitim Bakanlığınca 7475 sayılı Kanunla açılacak iki Teknik okuluna ilâveten Zonguldak'ta yeni bir Teknik okul açılması hakkındaki kanun tasarısı» Millî Eğitim Komisyonu raporu komisyonumuza havale edilmiş olduğundan Millî Eğitim Bakanı ve Maliye Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Memleketin teknik eleman ihtiyacı göz önünde tutularak yeniden bir teknik okul açılması ve bu okulun da Ereğli Demir ve Çelik endüstrisinin de kurulmasıyla hususi bir özellik taşıyan Zonguldak bölgesinde bulunması komisyonumuzca da yerinde mütalâa edilerek Millî Eğitim Komisyonunun metni müzakereye esas tutularak maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1, 2, 3, 4 ve 5 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

6 ncı madde ile Teknik okullarda çalışanlara verilecek tazminatın Üniversiteler Kanunu hükümlerine göre kariyerden gelenlere mezkûr kanudaki kayıt ve şartlar dairesinde verilmesi tenazur bakımından uygun görüldüğünden madde yeniden tanzim edilmiştir.

Tasarıya bağlı cetvellerle istenilen kadrolar ileride açılması düşünülen diğer bir okul için de istenildiği anlaşıldığından fazla konulan kadrolar çıkarılmak suretiyle cetveller de yeniden tanzim edilmiştir.

Yürürlük maddeleri aynen kabul edilen kanun tasarısı Genel Kurulun tasvibine arz edilnek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâzığ Ö. F. Sanaç	Sözcü Ankara İ. Seçkin	Kâtip Balıkesir C. Bilgehan	Adana H. Aksay
Artvin S. O. Avcı	Aydın İ. Sezgin	Balıkesir F. İslimyeli	Bilecik Ş. Binay
İzmir N. Mirkelâmoğlu	Konya R. Özal	Konya C. Yılmaz	Maraş E. Kaplan
Ordu A. H. Onat	Sakarya N. Bayar	Sinop M. Alicanoğlu	Trabzon A. Ş. Ağanoğlu

Yozgat  
C. Sungur

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir teknik okul açılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 7475 sayılı Kanunla, Millî Eğitim Bakanlığınca açılacak iki teknik okula ilâveten Zonguldak'ta, Elektrik, Makina, Maden ve İnşaat Mühendisliği şubelerini ihtiva etmek üzere bir Teknik Okul açılmasına Millî Eğitim Bakanı yetkilidir.

MADDE 2. — Bu okula ait ilişik (1) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar 4926 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin (VI) işaretli «Meslekî ve Teknik Öğretim dairelerine bağlı okullar ve görevler» kısmına; (2) sayılı cetvelde gösterilen kadrolar aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelin (IV) işaretli «Teknik Öğretim Okulları» kısmına eklenmiştir.

MADDE 3. — Bu Teknik Okulun öğretim binası, atelye, laboratuvar, yurt binası, öğretmen lojmanları gibi her türlü inşaatını ve arsaların istimlakini, lüzumlu her çeşit alât teçhizat ve tesisatını temin etmek üzere yıllık tediye miktarı 4 000 000 lirayı geçmemek şartıyla 16 000 000 liraya kadar gelecek yıllara sâri taahhütlere girişmeye Millî Eğitim Bakanı yetkilidir.

MADDE 4. — Üçüncü maddede gereğince girişilecek taahhütlerin karşılığı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde açılan özel bir bölüme konur.

## MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki Teknik Okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir Teknik Okul açılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

## BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Millî Eğitim Bakanlığınca, 7475 sayılı Kanunla açılacak iki Teknik Okula ilâveten Zonguldak'ta yeni bir Teknik Okul açılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 5. — Üçüncü maddede gereğince yapılacak bütümün inşaat ve tesisat hakkında 4304 sayılı Kanunun 3 nci maddesi ile 4470 sayılı Kanunun hükümleri tatbik olunur.

MADDE 6. — 7475 sayılı Kanunla kurulacak iki teknik okul ile, Zonguldak ve Yıldız Teknik okullarında görev alacak profesörlere (800), doçent ve öğretmenlere (500), asistanlara (300) lira tazminat verilir.

MADDE 7. — Bu kanun 1 . 3 . 1962 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22 . 12 . 1961

Başbakan  
*İsmet İnönü*  
Devlet Bakanı ve  
Başbakan Yardımcısı  
*A. Eyidoğan*  
Devlet Bakanı  
*T. Feyzioğlu*  
Devlet Bakanı  
*A. Doğan*  
Devlet Bakanı  
*N. Ökten*  
Devlet Bakanı  
*N. Su*  
Adalet Bakanı  
*S. Kurutluoğlu*  
Millî Savunma Bakanı  
*İ. Sancar*

Millî Eğitim Ko.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 7475 sayılı Kanunla kurulacak iki Teknik Okul ile, Zonguldak ve Yıldız Teknik okullarında görev alacak profesörlere 800, Doçent ve Öğretim görevlilerine 500, asistanlara 300 lira tazminat verilir.

MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanı  
*A. Topaloğlu*  
Dışişleri Bakanı  
*Selim Sarper*  
Maliye Bakanı  
*Ş. İnan*  
Millî Eğitim Bakanı  
*H. İncesulu*  
Bayındırlık Bakanı  
*E. Paksüt*  
Ticaret Bakanı  
Bakanı  
*İ. Gürsan*  
Sağlık ve Sosyal  
Yardımları Bakanı  
*S. Seren*

B. Ko.

MADDE 5. — Tasarının 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 4936 sayılı Üniversiteler Kanununa göre profesörlük, doçentlik, öğretim görevlisi ve asistanlık unvanını alanlardan 7475 sayılı Kanunla kurulacak iki Teknik Okulu ile Zonguldak ve Yıldız Teknik okullarında görev alan profesörlere 800, doçentlere 500, öğretim görevlisine 300, asistanlara 200 lira Üniversiteler Kanunundaki kayıt ve şartlar dairesinde tazminat verilir.

MADDE 7. — Millî Eğitim Komisyonunun 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanı  
*Ş. Buladoğlu*  
Tarım Bakanı  
*C. Oral*  
Ulaştırma Bakanı  
*C. Akyar*  
Çalışma Bakanı  
*B. Ecevit*  
Sanayi Bakanı  
*F. Çelikbaş*  
Basın - Yayın ve Turizm  
Bakanı  
*K. Evliyaoğlu*  
İmar ve İskân Bakanı  
*M. Güven*

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

VI - Meslekî ve teknik öğretim dairelerine  
bağlı okullar ve görevler

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı
<b>Teknik okulları</b>				<b>b) Memurlar</b>			
<b>a) Öğretim Kurulu</b>				5	Sekreter	2	1 100
1	Profesör	8	2 000	5	Muhasip	4	1 100
2	»	12	1 750	7	Büro Şefi	4	800
3	»	16	1 500	5	Kitaplık Şefi	2	1 100
4	»	30	1 250	8	Kitaplık Memuru	2	700
5	»	45	1 100	8	Kâtip	4	700
6	»	70	950	9	»	6	600
6	Doçent	20	950	10	»	20	500
7	»	20	800	8	Ambar Memuru	6	700
9	Asistan	20	600	9	Lâborant	8	600
10	»	20	500	7	Doktor	2	800
3	Öğretmen	8	1 500	5	Yatı Yurdu Müdürü	2	1 100
4	»	10	1 250	8	» » Müdür Yardımcısı	2	700
5	»	25	1 100	8	» » Kâtip - Hesap Me.	2	700
6	»	30	950	9	» » » » »	2	600
7	»	20	800	11	» » » » »	2	450
8	»	20	700	9	Ambar Depo Memuru	4	600
				11	» » » » »	2	450

[2] SAYILI CETVEL

IV - Teknik Öğretim okulları

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
<b>Teknik okulları</b>			
	Müdür	2	300
	Öğretim İşleri Müdür Yardımcısı	2	200
	Yönetim » » »	2	200
	Bölüm Şefi	10	150
	Müdür Yardımcısı	6	200
	Atelye Şefi	10	150
	Öğretim Büro Şefi	2	150



Millî Eğitim Komisyonunun değiştirilmesine bağlı  
cetveller

[1] SAYILI CETVEL

VI - Meslekî ve Teknik Öğretim dairelerine  
bağlı okullar ve görevler

D.	Memuriyetin nevi	Aded	Maas tutarı	D.	Memuriyetin nevi	Adedi	Maas tutarı
<b>Teknik okulları</b>							
<i>a) Öğretim Kurulu</i>							
1	Profesör	8	2 000	5	Muhasip	4	1 100
2	»	12	1 750	7	Büro Şefi	4	800
3	»	16	1 500	5	Kitaplık Şefi	2	1 100
4	»	30	1 250	8	Kitaplık Memuru	2	700
5	»	45	1 100	8	Kâtip	4	700
6	»	70	950	9	»	6	600
6	Doçent	20	950	10	»	20	500
7	»	20	800	8	Ambar Memuru	6	700
9	Asistan	20	600	9	Lâborant	8	600
10	»	20	500	7	Doktor	2	800
3	Öğretim görevlileri	8	1 500	5	Yatı Yurdu Müdürü	2	1 100
4	»	10	1 250	8	Yatı Yurdu Müdür Yardımcısı	2	700
5	»	25	1 100	8	Yatı Yurdu Kâtip - Hesap Memuru	2	700
6	»	30	950	9	Yatı Yurdu Kâtip - Hesap Memuru	2	600
7	»	20	800	11	Yatı Yurdu Kâtip - Hesap Memuru	2	450
8	»	20	700	9	Ambar Depo Memuru	4	600
<i>b) Memurlar</i>				11	» » »	2	450
5	Sekreter	2	1 100				

Tasarıya bağlı [2] sayılı cetvel aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunun deęiřtirmesine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

VI - Meslekî ve Teknik Öğretim dairelerine  
bağlı okullar ve görevler

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas tutarı	D.	Memuriyetin nev'i	Adedi	Maas tutarı
<b>Teknik okullar</b>				7	Büro Şefi	2	800
<i>a) Öğretim Kurulu</i>				5	Kitaplık Şefi	1	1 100
3	Profesör	8	1 500	8	» Memuru	1	700
4	»	15	1 250	8	Kâtip	2	700
5	»	23	1 100	9	»	3	600
6	»	35	950	10	»	10	500
6	Doçent	10	950	8	Ambar Memuru	3	700
7	»	10	800	9	Lâborant	4	600
9	Asistan	10	600	7	Doktor	1	800
10	»	10	500	5	Yatı Yurdu Müdürü	1	1 100
3	Öğretmen	4	1 500	8	Yatı Yurdu Müdür Yar- dımıcısı	1	700
4	»	5	1 250	8	Yatı Yurdu Kâtip Hesap Memuru	1	700
5	»	13	1 100	9	Yatı Yurdu Kâtip Hesap Memuru	1	600
6	»	15	950	11	Yatı Yurdu Kâtip Hesap Memuru	1	450
7	»	10	800	9	Ambar Depo Memuru	2	600
8	»	10	700	11	» » »	1	450
<i>b) Memurlar</i>							
5	Sekreter	1	1 100				
5	Muhasip	2	1 100				

[2] SAYILI CETVEL

IV - Teknik Öğretim okulları

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
<b>Teknik okullar</b>			
	Müdür	1	300
	Öğretim İşleri Müdür Yar- dımıcısı	1	200
	Yönetim İşleri Müdür Yar- dımıcısı	1	200
	Bölüm Şefi	5	150
	Müdür Yardımıcısı	3	200
	Atelye Şefi	5	150
	Öğretim Büro Şefi	1	150

Dönem : 1  
Toplantı: 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 151

## Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Bütçe komisyonları raporları (1/151)

T. C.

Başbakanlık

19.3.1962

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Sayı: 71/1341 - 927

### Millet Meclisi Başkanlığına

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13.3.1962 tarihinde kararlaştırılan «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

### GEREKÇE

Memleket ekonomisinin büyük nisbette dayanağı olan muhtelif problemleri vazife edinmiş ve nüfusumuzun çoğunluğuna ait kalkınma dâvalarını ele almış bulunan Tarım Bakanlığı 1956 yılına kadar beş genel müdürlük halinde iken, bugün iki katı aşan bir teşkilâtla çalışmaktadır.

3656 sayılı Kanunla kadroları teşkil edildiği zaman, 3203 sayılı Teşkilât Kanununa göre Ziraat, Veteriner ve Orman Genel Müdürlüklerini ihtiva eden Tarım Bakanlığı bilâhara, Zirai Donatım, Devlet Üretme Çiftlikleri, Zirai Mücadele ve Zirai Karantina, Meteoroloji, Topraksu, Yapı ve Tiftik A. Ş., Yem Sanayii A. Ş. Genel Müdürlüklerinin de inzımamı ile on genel müdürlüğü ve bunların memleket çapındaki teşkilâtı ile müesseselerini ihtiva eden bir Bakanlık haline gelmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan, hususi kanununa göre Türkiye'de at yarışlarının tertibine Bakanlıkça yetkili kılınan Türkiye Jokey Kulübü çalışmalarının tanzim ve murakabesi ile Atatürk Orman Çiftliği ve Bakanlık Merkez müstakil müdürlükleri de nazarı itibara alındığı takdirde 24 sene zarfında bu Bakanlığın gerek iş hacminde ve gerekse teşkilât vusatinde vâki gelişme kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Teşkilâtı bu derece genişliyen bir Bakanlığın hizmetleri, hiç şüphesiz ayrı ayrı kanunlarla mümkün kılınmış olduğu halde, gerek yüksek sevk ve idare, gerekse kontrol ve murakabe cihazı kadroları bu gelişmeye paralel bir durum iktisabetmemiştir.

Bu itibarla, yüksek sevk ve idare ile kontrol ve murakabenin yeter ve müessir bir hale gelebilmesi bakımından Bakanlık Müsteşarlığının ve Teftiş Kurulunun takviyesi mutlak bir zaruret halini almış bulunmaktadır.

Tarım Bakanlığının çalışma kollarını teşkil eden on genel müdürlük ile makama bağlı altı müstakil müdürlük ve bunların iştiğal konuları, esas itibariyle, orman, ziraat ve veteriner hiz-

metleri olarak üç grupta toplanabilir. Binaenaleyh Müsteşarlık Makamının bu ana meslekler esasına göre takviyesi için mevcuda bir daha ilâve suretiyle iki müsteşar muavini kadrosunun mevcudiyeti gerekmektedir.

Bütün mesleklerin çeşitli ihtisas konularına ayrıldığı bir zamanda bir müsteşardan muhtelif meslekler ve onların kolları üzerinde mesai beklemek gerek insanüstü bir gayreti mutazammın bulunması ve gerekse hizmetlerin süratini temin bakımından imkânsızlaşmış vaziyettedir. Bunun için de Tarım Bakanlığının üç ana mesleki gruplandırılabilir geniş teşkilâtını modern sevk ve idare esaslarına uygun ve iş bölümü yapabilecek bir yüksek sevk ve idareye tevdi zarureti karşısında.

Bunun da hal yolu mevcut bir müsteşar muavini kadrosuna ilâveten bir aded daha müsteşar muavini kadrosunun ihdası ve böylece müsteşarla birlikte bu iki muavinin bakanlık iştegal konularını teşkil eden üç meslek grupunu temsil edebilmeleridir.

3203 sayılı Kanuna göre bugünkünün yarısından çok daha küçük ve faaliyetleri mahdud bir teşkilâtın teftiş ve murakabesi ile vazifelendirilmiş Teftiş Kurulunun da halihazır teşkilât vüsâatine ve faaliyetlerin genişliğine kifayeti imkânı yoktur.

Hiç şüphesiz adeden kifayeti üzerinde durulan bir Teftiş Kurulunun kalitesi de son derece mühim bir husustur. Teftiş Kurulunda vazife alan Bakanlık müfettişlerinin de, her memur gibi, istikballerini ve yükseltilmeleri imkânını bu kurulda görebilmeleri, en verimli zamanlarında terfi imkânsızlıkları karşısında başka yerlerde çare arar duruma düşmemeleri icabeder.

Müfettişliğin uzun ve yorucu gayretlerle verimli kılınabilen ve pek çok hususiyetleri bulunan bir meslek halinde kabulü lâzımdır. Bu takdirde, böyle yetişmiş elemanların en müessir ve en verimli devrelerinde daha gençlere önderlik edebilmeleri için kurulda kalabilmeleri temin edilmelidir. Bunun da yolu, Teftiş Kurulunda bir ömrü memleket ve meslek hizmetine vermiş olan bir müfettişin yüksek derecelerden emekli olabilmesidir.

Bakanlık Teftiş Kurulu bütün Bakanlık memurları hakkındaki tahkikatlara vazifeli ve yetkili olduğuna göre yüksek dereceli memurlar hakkında yapılacak tahkikat için tahkik heyetleri kurulduğunda bunlara Başkanlık edecek müfettişlerin de lââkal onlar derecesinde olmasının lüzum ve ehemmiyeti ile psikolojik tesiri aşikârdır.

Bu ihtiyacın tesiri ile, muhtelif Bakanlıklar konuya çare olarak «Müşavir Müfettişlik» kadroları ihdas etmiş bulunmaktadırlar.

Teftiş Kurulunun Bakanlık teşkilât hacmine yetecek duruma getirilebilmesi; müfettişlerin en tecrübeli ve verimli devrelerinde Teftiş Kurulunda terfi edebilmelerinin temini ve nihayet tahkik işlerinde zaman zaman raslanan güçlüklerin bertarafı bakımından Tarım Bakanlığında da böyle bir gelişme ile Teftiş Kurulunun takviyesi icabetmektedir.

Tarım Bakanlığı Ziraat, Veteriner ve Orman ana meslek gruplarını ihtiva ettiğine ve Teftiş Kurulunda da bu üç meslek muvazeneli surette temsil edildiğine göre her birinden birer tane olmak üzere üç «Müşavir müfettiş» kadrosunun ihdası lüzumlu ve hattâ zaruri bir hal almış bulunmaktadır.

Hulâsa olarak :

Etraflica arz ve ızah edilen sebep ve zaruretler dolayısıyla Tarım Bakanlığı merkez teşkilâtı kadrolarına üçüncü dereceden bir aded «1 500» lira maaşlı müsteşar muavini kadrosu ile; teftiş kurulu kadrosuna üç ana mesleğe mütenazır olarak üçüncü dereceden üç aded «1 500» lira maaşlı «Müşavir müfettişlik» kadrosunun ilâvesi lüzumuna binaen bu gereğeyle ilişik kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

Tasarının kanunlaşması halinde Tarım Bakanlığı yüksek sevk ve idaresi ile Teftiş Kurulu meselelerinin daha verimli ve Bakanlık teşkilâtı ile bünyesine daha uygun bir hale geleceği mütalâa edilmektedir.

## Tarım Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*  
*Tarım Komisyonu*  
*Esas No. : 1/151*  
*Karar No. : 6*

3 . 4 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 13 . 3 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 5656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı»

Komisyonumuzun 30 . 3 . 1962 tarihli toplantısında, ilgili Bakanlık temsilcilerinin huzuru ile tetkik ve müzakere edildi.

Gerek kanun tasarısının gerekçesinde ileri sürülen hususlar ve gerekse buna muvazi olarak, Bakanlık temsilcilerinin vermiş oldukları tamamlayıcı malûmat komisyonumuzca da yerinde mütalâa edildiğinden mezkûr kanun tasarısı aynen ve ittifaqla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	Adana
Trabzon	Kayseri	<i>İ. H. Yılanboğulu</i>	<i>M. Geçioğulu</i>
<i>A. Şener</i>	<i>M. Yüceler</i>		
Amasya	Bursa	Edirne	Niğde
<i>R. Arpacioğulu</i>	<i>H. Akalın</i>	<i>S. Bülgen</i>	<i>H. Özalp</i>
Van		Yozgat	
<i>İ. Bedirhanioğulu</i>		<i>T. Nizamoğulu</i>	

## Bütçe Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*  
*Bütçe Komisyonu*  
*Esas No. : 1/151*  
*Karar No. : 34*

3 . 5 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 13 . 3 . 1962 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 19 . 3 . 1962 tarih ve 71 - 1341/927 sayılı tezkeresiyle gönderilen «Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı» komisyonumuza havale edilmiş olduğundan Maliye ve Tarım Bakanlıkları mümessilleri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

2306 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu yana teşkilât bakımından çok genişlemiş olduğu gibi hizmet sahası da çok artmıştır.

Bu durum karşısında işlerin yürütülmesi zorlaşmış olduğundan bir müsteşar muavini kadrosuyla aynı gerekçe ile üç müşavir müfettiş kadrosunun ilâvesi istenmektedir.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakerelerden ve alınan tamamlayıcı malûmattan sonra kanunun sevki yerinde görülmüş ve Hükümet teklifi cetveli ile birlikte aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Sözcü		
Elâzığ	Ankara	Adana	Artvin
Ö. F. Sanaç	İ. Seçkin	H. Aksay	S. O. Avcı
Aydın	Balıkesir	Hatay	İzmir
İ. Sezgin	F. İslimyeli	Ş. İnal	N. Mirkelâmoğlu
Kırşehir	Konya	Maraş	Maraş
A. Bilgin	R. Özal	E. Kaplan	A. Karaküçük
Sakarya	Sinop	Trabzon	Yozgat
N. Bayar	M. Alicanoğlu	A. Ş. Ağanoğlu	C. Sungur

### HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmına, ilişik cetvelde derece, aded ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13 . 3 . 1962

Başbakan	Devlet Bakanı ve
İ. İnönü	Başbakan Yardımcısı
	A. Eyidoğan
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
T. Feyzioğlu	A. Doğan

Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
N. Ökten	N. Su
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
S. Kurutluoğlu	İ. Sancar
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
A. Topaloğlu	S. Sarper
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
Ş. İnan	H. İncesulu
Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
E. Paksüt	İ. Gürsan
Sa. ve So. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı
S. Seren	Ş. Buladoğlu
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
C. Oral	C. Akyar
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı
B. Ecevit	F. Çelikbaş
Ba. Ya. ve Turizm Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
K. Evliyaoğlu	M. Güven

Hükümetin teklifine bağlı cetvel

### (1) SAYILI CETVEL

D.	Memuriyet unvanı	Aded	Maas
3	Müsteşar Muavini	1	1 500
3	Müşavir Müfettiş	3	1 500

Dönem : 1  
Toplantı: 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 150

## 3203 sayılı Tarım Bakanlığı Vazife ve Teşkilât Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Tarım ve Bütçe komisyonları raporları (1/146)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1465/706

27 . 2 . 1962

### Millet Meclisi Başkanlığına

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 17 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «3203 sayılı Tarım Bakanlığı Vazife ve Teşkilât Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» gerekçesiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

### GEREKÇE

Halen yürürlükte bulunan, Tarım Bakanlığı Vazife ve Teşkilâtına dair 3203 sayılı Kanunun 23 ncü maddesi, yalnız Müsteşar, Ziraat ve Veteriner Genel müdürleri ile Teftiş Kurulu Başkanı ve Hukuk Müşaviri tâyinlerinin müşterek kararname ile yapılmasını âmir olup, Bakanlığın diğer bütün merkez ve taşra teşkilâtındaki memurların tâyininin Tarım Bakanı tarafından yapılacağını hüküm altına almış bulunmaktadır.

Bahsi geçen 3203 sayılı Kanunun yayım tarihi olan 30 . 5 . 1937 tarihinden bu yana ihtiyaç ve zaruretler dolayısıyla Bakanlık teşkilâtının iş hacmindaki genişleme, Genel Müdürlük adedlerinin artmasını ve yüksek sevkü idare kadrosunda da buna muvazi bir artış gerektirmiş ve bu sebeple de 1956 senesinde bir aded Müsteşar Muavinliği kadrosu ihdas edilmiştir.

1956 senesinden sonra da Bakanlık teşkilâtının genişlemekte devam etmesi ve halen ön genel müdürlük ile altı müstakil müdürlüğü kapsar bir hale gelmiş bulunması, ikinci bir müsteşar muavinliği kadrosu ile üç aded müşavir müfettişlik kadrosu ihdasını zaruri kılmış ve bu maksatla ayrı bir kanun tasarısı hazırlanarak bahsi geçen kadrolar talebedilmiştir.

Ancak, diğer bakanlıkların teşkilât kanunları müsteşar muavinleri ile başmüfettiş ve müfettişlerin tâyinlerini de müşterek kararname ile yapmayı hüküm altına almış iken, bu usul ve teamül bugüne kadar Tarım Bakanlığından temin edilmemiştir.

Diğer taraftan, Memurin Muhakemat Kanununun 10 ncü maddesi tâyinleri yüksek tasdike ihtiran eden memurlar hakkında yapılacak tahkikat için kurulacak tahkik heyetlerine iştirak edeceklerin de aynı usule göre tâyin edilmiş memurlardan olmasını gerektirdiğinden, Bakanlık Teftiş Kurulu bünyesi içinde böyle bir ihtiyaç karşısında tahkik heyetleri kurmak mümkün olamamış ve çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır.

Bu itibarla, gerek Bakanlık Teftiş Kurulunun hukuki hüviyet ve şahsiyetini tamamlamak suretiyle çalışma imkânının emniyet altına alınması, gerekse Bakanlığın yüksek kademesinde bulunan

Müsteşar Muavinlerinin kararname ile tâyinlerinin sağlanması ve böylece diğer bakanlıklarda cari usule Tarım Bakanlığının da intibakı bakımından bu tasarının hazırlanmasına zaruret hâsıl olmuştur.

İlişik tasarı kanunlaştığı takdirde Bakanlığın yüksek kademelerindeki memurların tâyinleri diğer bakanlıklarınkine uygun hale getirilmiş olacak, Teftiş Kurulu ise hukuki hüviyet ve şahsiyetini tam olarak iktisabedecek ve çalışma emniyeti ile randımanını artırmış bulunacaktır.

### Tarım Komisyonu raporu

*Millet Meclisi*  
*Tarım Komisyonu*  
*Esas No: 1/146*  
*Karar No: 5*

3 . 4 . 1962

#### Yüksek Başkanlığa

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 17.2.1962 tarihinde kararlaştırılan «3203 sayılı Tarım Bakanlığı Vazife ve Teşkilât Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı».

Komisyonumuzun 30.3.1962 tarihli toplantısında, ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Gerek kanun tasarısının gerekçesinde ileri sürülen hususlar ve gerekse buna muvazi olarak Hükümet temsilcilerinin vermiş oldukları tamamlayıcı malûmatı yerinde gören komisyonumuz adı geçen kanun tasarısının aynen ve ittifakla kabulüne karar vermiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Tarım Komisyonu Başkanı	Sözcü	Kâtip	
Trabzon	Kayseri	Kastamonu	Adana
Ahmet Şener	Mehmet Yüceler	İ. Hakkı Yılanlıoğlu	Mehmet Geçioğlu
Amasya	Bursa	Edirne	Niğde
Reşat Arpacıoğlu	Hikmet Akalın	Süleyman Bilgen	Haydar Özalp
	Van	Yozgat	
	İhsan Bedirhanlıoğlu	Turgut Nizamoğlu	



Bütçe Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Bütçe Komisyonu  
Esas No. : 1/146  
Karar No. : 35

3 . 5 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Tarım Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 17 . 2 . 1962 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 27 . 2 . 1962 tarih ve 71 - 1465/706 sayılı tezkeresiyle gönderilen «3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı» komisyonumuza havale edilmiş olduğundan Maliye ve Tarım Bakanlıkları mümessilleri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Kanun tasarısı, Bakanlık yüksek kademesini teşkil eden bir kısım memurların müşterek kararname ile tâyinini derpiş etmektedir.

Gerekçede de izah edildiği üzere hem diğer dairelerde cari olan bir usulün Tarım Bakanlığına da teşmil edilmesi ve hem de hukuki bâzı aksaklıkların giderilmesi bakımından tasarı uygun mü-talâa edilmiş ve Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Elâzığ Ö. F. Sanaç	Sözcü Ankara İ. Seçkin	Adana H. Aksay	Artvin S. O. Avcı
Aydın İ. Sezgin	Balıkesir F. İslimyeli	Hatay Ş. İnal	İstanbul A. Oğuz
İzmir N. Mirkelâmoğlu	Kırşehir A. Bilgin	Konya R. Özal	Maraş E. Kaplan
Maraş A. Karaküçük	Sakarya N. Bayar	Sinop M. Alicanoğlu	Trabzon A. Ş. Ağanoğlu

Yozgat  
C. Sungur

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 3203 sayılı Tarım Bakanlığı vazife ve teşkilât Kanununun 23 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 23. — Müsteşar, müsteşar muavimleri, Teftiş Kurulu Başkanı, genel müdürler, hukuk müşaviri, müşavir müfettişler, başmüfettişler ve müfettişler müşterek kararname ile tâyin olunurlar.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımı tarihinde yukarda gösterilen memuriyetlerden vazife başında olan müsteşar muavini ile başmüfettişler ve müfettişlerin evvelce Bakanlık makamınca yapılmış olan tâyinleri bu kanun gereğince yapılmış sayılır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Tarım Bakanı yürütür.

17. 2. 1962

Başbakan	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı
<i>İ. İnönü</i>	<i>A. Eyidoğan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>T. Feyzioğlu</i>	<i>A. Doğan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>N. Ökten</i>	<i>N. Su</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı
<i>S. Kurutluoğlu</i>	<i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı
<i>A. Topaloğlu</i>	<i>S. Sarper</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Ş. İnan</i>	<i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı	Ticaret Bakanı
<i>E. Paksüt</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı
<i>S. Seren</i>	<i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>C. Oral</i>	<i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı
<i>B. Ecevit</i>	<i>F. Çelikbaş</i>
Ba. Ya. ve Turizm Bakanı	İmar ve İskân Bakanı
<i>K. Evliyaoğlu</i>	<i>M. Güven</i>

Dönem : 1  
Toplantı : 1

# MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 217

## Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/93)

T. C.

Başbakanlık  
Kanunlar ve Kararlar  
Tetkik Dairesi  
Sayı : 71/1952 - 1426

7 . 5 . 1962

### Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 5 . 1962 tarihinde kararlaştırılan (Başbakan ve bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı) ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan  
İsmet İnönü

### GEREKÇE

Anayasanın 82 nci maddesi yalnız Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek ve yolluklarıyla ilgili olması dolayısıyla buna göre çıkarılan 1 sayılı Kanunda; Başbakan ve bakanlara verilecek ödenekler yer almamıştır.

Başbakan ve bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanunda ise, yalnız Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden bakanlıklara tâyin edilmiş bulunanlara verilecek ödenekler hakkında hüküm bulunmakta ve yine Anayasanın verdiği yetkiye göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği dışında bakanlığa getirilecekler verilecek ödenek, yolluk ve temsil ödeneği hakkında her hangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Bu boşluğu doldurmak üzere, 23 sayılı Kanuna ek olarak bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

### Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi  
Maliye Komisyonu  
Esas No. : 1/193  
Karar No. : 55

11 . 5 . 1962

### Yüksek Başkanlığa

Hükümet tarafından hazırlanıp 9 . 5 . 1962 gün ve Kanunlar Müdürlüğü 1/193 sayı ile havale buyurulan «Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı» tetkik ve müzakere olundu :

Hükümet gerekçesinin kanun metninin aynen kabulüne ve havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa tevdiine karar verildi.

**Maliye Komisyonu**

Başkanı	Başkan V.		
Kocaeli	Muş	Adana	Bolu
C. Babaç	S. Mutlu	Y. Aktimur	K. İnal
Erzincan	Erzurum	Kütahya	Ordu
N. Yıldırım	G. Karaca	A. Erbek	O. N. Hazinedar
	Zonguldak		
	S. T. Müftüoğlu		

**Bütçe Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*  
*Bütçe Komisyonu*  
*Esas No. 1/193*  
*Karar No. 51*

6.5.1962

**Yüksek Başkanlığa**

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 5.5.1962 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 7.5.1962 tarihli ve 71-1952/1426 sayılı tezkeresiyle gönderilen Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı Komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Bakanlığı temsilcileri hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Gerek (1) sayılı ve gerekse (23) sayılı Kanunda Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından Bakan olanlara ödenek ve yolluk verilmesine dair bir hüküm bulunmadığından bu boşluğu doldurmak maksadiyle sevk edilen kanun tasarısı Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip	Bu Rapor Sözcüsü
Elâziğ	Elâziğ	Balıkesir	Hatay
Ö. F. Sanac	H. Müftügil	C. Bilgehan	Ş. İnal
Ankara	Artvin	Aydın	Balıkesir
M. Ete	S. O. Avcı	İ. Sezgin	F. İslimyeli
Bilecik	İstanbul	Konya	Konya
Ş. Binay	R. Ülker	İ. Baran	R. Üzal
		İmzada bulunamadı	
Maras	Muğla	Ordu	Sakarya
E. Kaplan	T. Şahin	A. H. Onat	N. Bayar
			İmzada bulunamadı
Siirt	Sinop	Trabzon	Yozgat
A. Yaşa	M. Alicanoğlu	A. Ş. Ağanoğlu	C. Sungur

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

### Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 23 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Başbakan ve Bakanların temsil ödenekleri hakkındaki 24.2.1962 tarihli ve 23 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

«Ek madde — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından bir bakanlığa atanarlara bakanlık temsil ödeneğinden başka (1) sayılı Kanunun birinci maddesinde tesbit edilen miktarda ödenek ve yolluk, görevlendirildikleri bakanlık bütçesinin aylık ve yolluk tertiplerinden işe başladıkları tarihten itibaren ödenir.

Emeklilik hakkı tanınan bir görevde iken bakanlığa getirilmiş bulunanlar asli görevlerinden aylıksız izinli sayılırlar. Bunlarla, daha önce emekli hakkı tanınan bir görevde bulunmuş olanların, bakanlıkta geçirdikleri süreler terfi ve emekliliklerinde sayılır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yayımından önce Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından bir Bakanlığa getirilmiş bulunanlar da, bu kanun hükümlerinden faydalanırlar.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

5.5.1962

Başbakan  
*I. İnönü*

Devlet Bakanı ve  
Başbakan Yardımcısı  
*A. Eyidoğan*

Devlet Bakanı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı ve Millî Savunma B. V. <i>A. Doğan</i>
Devlet Bakanı <i>N. Ökten</i>	Devlet Bakanı <i>N. Su</i>
Adalet Bakanı <i>S. Kurutluoğlu</i>	Millî Savunma Bakanı
İçişleri Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	Dışişleri Bakanı V. <i>T. Feyzioğlu</i>
Maliye Bakanı <i>Ş. İnan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>H. İncesulu</i>
Bayındırlık Bakanı <i>E. Paksüt</i>	Ticaret Bakanı <i>İ. Gürsan</i>
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı <i>S. Seren</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Ş. Buladoğlu</i>
Tarım Bakanı <i>C. Oral</i>	Ulaştırma Bakanı <i>C. Akyar</i>
Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikbaş</i>
Basın-Yayın ve Turizm Bakanı <i>K. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>M. Güven</i>